דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם לשרוב

יום רביעי, ט"ז בתמוז תשמ"ז, 23 ביולי 1986 ● גליון 18866

היום 12 עמודים ● המחיר 73 אג', באילת 63 אג'.

היום בדבר
● התחלת „הפיניש" – חגי אשר
● מנהיגים ישראליים במארוקו – טלי זלינגר
● עניין שבנפשנו – אורי ברנשטיין
● פרשת השב"ס – נתן רועי
● דבר אחר

מזג האויר

הטמפרטורות החזויות להיום: ירושלים 19 – 30, רמת הגולן 20 – 34, צפת 19 – 31, טבריה 22 – 36, נצרת 21 – 31, עפולה 21 – 33, השומרון 21 – 32, תל אביב 21 – 30, נמל תעופה בן גוריון 21 – 30, יריחו 25 – 39, עזה 23 – 29, באר שבע 21 – 34, אילת 27 – 42.

פגישה שלישית ומכרעת באיפראן לקראת שובו של פרס ממארוקו

„תחושה כי צעדו של המלך הוא חיובי ויירשם בהיסטוריה"

שליח „דבר" מדווח ממארוקו

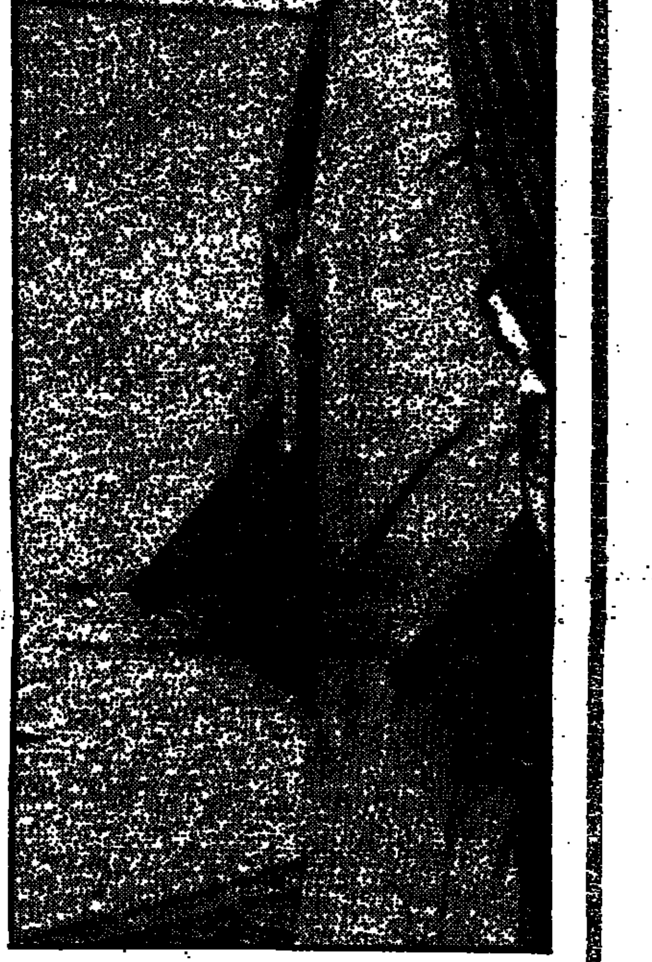

מאת ויקטור מלכה, שליח „דבר" במארוקו,
וגדעון קרין, סופר „דבר" בצרפת

בארמון הקיץ של המלך חסן באיפראן נערכה בליל אמש פגישה שלישית ומכרעת בין המלך חסן לראש הממשלה שמעון פרס, שבה עמדו להחליט אם תתפרסם הבקר הודעה משותפת.

מקורות באיפראן מסרו כי ביקור פרס במארוקו יסתיים בשעה לפני הצהריים היום, והוסיפו כי התארכות השיחות מצביעה על קשיים בגיבוש נוסח מוסכם להודעה על הפגישה. מלך מארוקו התבסס בדיון על החלטת פאז ושמעון פרס הציג עמדה המכירה בזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתינאי והגולת במתרון עם ירדן.

יורש העצר הסעודי שוהה עתה במארוקו בבית הקיץ שלו בקאזבלאנקה, אך הסבירות לפגישה „ישראלית" סעודית או ישראלית-ירדנית בשעה זו על אדמות מארוקו אינה גבוהה.

לביקור המשלחת הישראלית במארוקו ולשיחות המתנהלות בארמון באיפראן אין כל זכר באמצעי התקשורת במארוקו. לא הרדיו, לא הטלוויזיה ולא העתונות אינם מזכירים את הארוע שעושה כזה יממה את הכותרות הראשיות של העתונות הבין-לאומית. אזרחי מארוקו מקשיבים לתחנות הרדיו הזרות, יודעים מה מתרחש והחדשות הופצו על-ידי „הטלפון הערבי" במהירות הרובה לזו של אמצעי התקשורת המודרניים.

המארוקאים עימם ניתן היה לדבר חושבים שצעדו של המלך הוא חיובי ויירשם בהיסטוריה. המקיפים מזכירים שלמרות עליות וירידות מעולם לא הופסקו הקשרים בין שתי המדינות. בחוגים שונים, דיווחו המקורות, תאר המלך חסן את שמעון פרס במלה „חבר".

מקור מארוקאי אמר לסופר „דבר": „קשה להניח שהפגישה הזאת לא הוכנה מראש, בלי שהיתה הסכמה של ירדן וערב הסעודית".

על השיחות שנערכות באיפראן הוטל איפול ואמצעי הגישה לארמון נחסמו על ידי כוחות צבא ומשטרה. אישים פוליטיים בכירים במארוקו מתרכזים עתה בפאז, הנמצאת כ־30 ק"מ מאיפראן שבהרי האטלס.

משקיפים אמרו לשליחי „דבר" שהמלך סבור שהזמן פועל נגד העולם הערבי וכי הוא מעדיף לנהל שיחות אלה עם פרס, אותו הוא מכיר מפגישות קודמות, ולא עם שמיר.

מאות עתונאים זרמו אתמול למארוקו, אך הם נתקלו באיפול מוחלט.

סופר המדיני של „דבר" מוסיף:

פמליית ראש הממשלה דיווחה אתמול לירושלים כי הביקור מתנהל כשורה, אולם לא נמסרו פרטים על תוכן השיחות. מקורות בירושלים מסרו כי המועד בו תתפרסם הודעה על דבר קיומו של הביקור ייקבע במהלך השיחות של שני האישים, ואפשר שהדבר יתפרסם רק כאשר יעזוב פרס את אדמת מארוקו.

ביקור פרס במארוקו עשוי להיות בעל חשיבות מדינית רבה, כאשר יינתן אישור רשמי לקיומו ובעולם יופצו צילומים של שני המנהיגים, כך העריכו אתמול מקורות מדיניים בכירים בירושלים. לדבריהם קיומו של הביקור יהיה שלב חשוב בהפצה של התפיסה, שסורה במשך שנים בעולם הערבי, כי כל מנהיג ערבי הנפגש עם אישיות ישראלית הוא בבחינת בוגד בעניין הערבי. בנכונותו של חסאן להיפגש עם פרס הם רואים חשיבות רבה עוד יותר בשל העובדה שמלך מארוקו עומד עתה בראש הליגה הערבית והוועידה המוסלמית.

המקורות העריכו כי חשיבות הביקור היא בעצם קיומו ובמתן הפומבי למפגש בין מלך מארוקו לבין ראש ממשלת ישראל, וכי אין לצפות לפריצת דרך מדינית בתהליך השלום. בירושלים מניחים כי אילו היה בידי חסן לקדם בפועל את תהליך השלום הוא היה יכול לעשות זאת במגעים החשאיים שהוא מקיים עם ישראל זה זמן רב בלי להזדקק לביקור פומבי.

בירושלים מקווים כי הביקור יעודד מנהיגים ערביים מתונים נוספים ללכת בדרכו של חסן השני ולהיפגש עם מנהיגי ישראל. זאת בתוספת להזדמנות לחילופי דיעות על תהליך השלום עם מנהיג ערבי המקיים קשר הדוק עם ראשי מדינות ערב.

„הכסף הערבי והמוח היהודי"

מקור מדיני בכיר אמר אתמול כי הביקור משתלב במגמת הפעולה של המלך חסן, מאז הזמין לפני 10 שנים את ראש הממשלה דאז, יצחק רבין, לביקור במארוקו והפגיש, שנה אחר כך, את משה דיין עם סגן ראש ממשלת מצרים חסאן תוהמי.

אישיות ישראלית בכירה העוקבת מזה שנים אחר המלך אמרה אתמול, כי ל„חסאן השני יש אידיאה פיקס כי השילוב בין הכסף הערבי למוח היהודי יהפוך את המזרח התיכון וצפון־אפריקה לגן־עדן משגשג".

יחסים ישראלי־מארוקאי מהודי

מקורות ברבאט מסרו שאתמול קיים פרס שתי פגישות עבודה עם המלך חסן בארמונו שבעיירה איפראן המרוחקת כ־200 ק"מ מהבירה רבאט. הפגישה הראשונה בין השניים נערכה בשעות הבוקר ונמשכה כשעתיים ומחצה, הפגישה השנייה התקיימה אמש, וכפי שנמסר שוחחו שני המנהיגים בצרפתית. בשתי הפגישות השתתפו לצד המלך חסן שר החוץ והפנים של מארוקו וכן יועצו האישי של המלך אחמד גדירא. לצד פרס השתתפו בפגישות בין השאר ח"כ רפי אדרי ויועצו לענייני תקשורת אורי סביר.

הפגישה הוכנה עוד לפני ארבעה חודשים במרוויות רבה, ו„האור הירוק" לביצועה ניתן כשאישיות יהודית הקרובה למלך היתה בירושלים ושהתה בה 24 שעות.

במארוקו לא מייחסים כל חשיבות לניתוק היחסים עם סוריה ורואים בכך צעד צפוי. מקורות מארוקאים אמרו ש„למארוקו לא איכפת מה יעשו הסורים".

בקהילה היהודית במארוקו יש שמחה מלווה בסייגים על הביקור. השמחה היא על הביטוי הפומבי ליחס החיובי לישראל. ההסתייגות נובעת מכך שתוצאות הפגישה אינן ידועות עדיין. לגבי התוצאה אין לאיש אשליות, ואין מחכים לכינון יחסים דיפלומאטיים בין ישראל ומארוקו ואף לא לביקור של המלך בירושלים, אך מדגישים את הסמליות ואת החשיבות הפסיכולוגית של יוזמת מלך מארוקו.

יצחק שמיר לא מתלהב

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – שיתופו של יצחק שמיר בסוד מסעו של ראש הממשלה שמעון פרס למרוקו לא השרה על משרד החוץ תחושת הזדמנות הסטורית, שראוי לנצלה להמחשת פעילותה של ישראל לשלום. מנהל אגף ההסברה במשרד, דב שמורק, שיגר אתמול לנציגויות ישראל בעולם הנחייה האוסרת עליהן להתייחס לביקור פרס במרוקו ואף לאשרו עובדתית. בראיון ב„קול ישראל" אמר שמיר כי ידע על הביקור, אך לא אמר כי הוא מברך עליו.

ירדן מכחישה כל מעורבות

הנשיא מובארק הוא המנהיג הערבי היחיד שתומך במהלך

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

ראש ממשלת ירדן זיד אל־ריפאעי, הכחיש אתמול טענות שהמלך חוסיין מעורב במגעים בין ראש הממשלה שמעון פרס למלך חסן השני במארוקו. בראיון לסוכנות הידיעות של מדינות המפרץ הפרסי אמר ריפאעי, כי ירדן הופתעה מהיוזמה המארוקאית, וכי לדעתו יוזמה זו איננה קשורה בשום מהלך אמריקאי חדש שנועד לקדם את התהליך המדיני במזה"ת.

קודם לכן הסתייג שר ההסברה הירדני מוחמד אל־חטיב מיוזמה זו. הוא הגדיר את ביקור פרס במארוקו כ„יוזמה בדלנית שלא תוכל להניב שום תוצאות חיוביות ביחס להסדר הסכסוך הישראלי־ערבי ושרק תגביר את הקיטוב בעולם הערבי".

שר ההסברה הירדני וראש ממשלתו חזרו על עמדתה של ירדן, הגורסת שרק במסגרת כינוס ועידה בין־לאומית בהשתתפות כל הצדדים הנוגעים לסכסוך, לרבות אש"ף, ניתן יהיה להשיג שלום צודק וכולל במזה"ת.

בה בעת הכחיש אתמול דובר רשמי סעודי כי ארצו מצויה בסוד היוזמה האמריקאית. הדובר ציין כי המלך פאהד איננו מעורב ביוזמה זו ולא היה ברשותו כל מידע מוקדם על ביקורו של פרס במארוקו.

הנהגת אש"ף טרם הגיבה רשמית על המפגש בין פרס למלך חסן השני, אולם נציג אש"ף המשתתף בימים אלה בכינוס שרי החוץ של המדינות החברות בארגון לאחדות אפריקה, גינה את יוזמת חסן וטען, שהיא מהווה הפרה של החלטות הקונסנזוס הערבי ומסורתה להרחיב את תהליך קמפ־דייוויד במזה"ת.

(המשך בעמ' 12)

אסאד הודיע לרייגן כי הוא ישמח לארח את בוש

הבהיר כי אין טעם בדרג נמוך מזה

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – הנשיא חאפז אסאד הודיע לממשל רייגן, כי הוא מעוניין בביקור אמריקאי רם־דרג בדמשק וכי ישמח לארח את שר־החוץ ג'ורג' שולץ – כך מסרו אתמול מקורות מוסמכים כאן.

אסאד הבהיר לממשל, כי אין טעם בביקור נוסף של פקיד מדרגתו של עוזר שר־החוץ ריצ'ארד מרפי וכי סוריה ראויה לנציג בכיר יותר, דוגמת שולץ או סגן־הנשיא ג'ורג' בוש. פקידים בממשל, שהתבקשו אתמול להגיב על הידיעה, אמרו, כי „לפי שעה אין תוכנית" להיענות לגישושי אסאד.

הפקידים הוסיפו, כי „ברור שאסאד ישמח אם שולץ יבוא לדמשק", אך החלטה על כך תתקבל בממשל רק לאחר ביקור בוש באיזור, החל ממחרתיים. לבוש יתלוו מרפי, סגן עוזר שר־ההגנה לבטחון בין־לאומי רוברט פלטרו ורכז הנושא המזרח־תיכוני במועצה לבטחון לאומי דניס רוס. מרפי ופלטרו שירתו בעשור שעבר בדמשק, כשגריר וכציר.

הפקידים אמרו, כי יתכן שבמרוצת מסע בוש לישראל, ירדן ומצרים יוחלט לשגר את מרפי ל„גיחה צדדית" לדמשק וכי עדיין אפשרי גם ביקור בוש עצמו בסוריה, אם כי תוכנית המסע אינה כוללת את דמשק. אתמול גינו דוברי הממשל את ההודעה הסורית על ניתוק היחסים עם מרוקו, כ„צעד שלילי המנוגד לסביבה המדינית המשתנית" באיזור.

במסמך־רקע, שהפיץ הסטייט דיפרטמנט בשבועות האחרונים על סוריה, מודגש כי „למרות מחלוקות מדיניות נמשכות, מכירות ארה"ב וסוריה גם יחד בחשיבות הדו־שיח איתן ביניהן ושואפות לקיים ערוצי־תקשורת". המסמך מאזכר את התנגדות סוריה להסכמי קמפ דייויד, תמיכתה בטרור הבין־לאומי וידידותה עם ברה"מ, אך רק בהקשר של איסור הקונגרס להעניק לה סיוע אמריקאי.

הסטייט דיפרטמנט מאזכר את הסתייגות סוריה מיוזמת רייגן בספטמבר 1982 ואת תמיכתה ב„תוכנית פאז". המתיחות הישראלית־סורית „גברה מאז סיפחה ישראל את רמת הגולן בדצמבר 1981 וכאשר שני הצדדים חתרו לקידום מטרותיהם בלבנון", קובע המסמך.

תאצ'ר מוכנה להפגש עם נשיא דר' אפריקה פ. וו. בותה

שר החוץ ג'פרי האו יוצא לשליחות תיווך

מרגרט תאצ'ר מפגש בדרא"פ
צילום: אי.פי.

לונדון, (רויטר). – ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר רמזה אתמול, כי היא מוכנה להיפגש עם נשיא דרום אפריקה פ.וו. בותה, אם הדבר יוכל לתרום לסיום האפרטהייד ולפתור את המשבר במדינה. בתוך כך התעתד אתמול שר החוץ ג'פרי האו לצאת לדרום אפריקה במסגרת שליחות התיווך שלו.

תאצ'ר אמרה את הדברים בנאום בפרלמנט, שבו קראה גם למנהיגי „הקונגרס האפריקאי הלאומי" להסכים להיפגש עם האו. „אם הם יסרבו, הם ישימו בספק את נכונותם לפתור את הבעיות בדרכי שלום", אמרה תאצ'ר.

כידוע הבהיר הקונגרס, כי הוא יסרב להתיר לאנשיו לפגוש את האו, אלא אם בריטניה תבטל את התנגדותה להטלת סנקציות. עם זאת, נפגש לאחרונה מנהיג הקונגרס אוליבר טאמבו עם פקידים בכירים במשרד החוץ הבריטי בלונדון ודן אתם במצב בדרום אפריקה.

במהלך מסעו מתכוון האו להיפגש עם בותה ותאצ'ר אמרה, כי אם יהיה צורך בכך, האו ישוב למסע נוסף באיזור בשלב מאוחר יותר. בואו של האו לאיזור באה לאחר פגישת מנהיגי השוק המשותף, שהחליטו לדחות את החלטתם על הטלת סנקציות, עד אשר יומצו הסיכויים להסדר בדרכי שלום. תאצ'ר חזרה אתמול על התנגדותה לסנקציות אולם אמרה, שהנושא יועלה בפיסגה של מדינות חבר העמים הבריטי בלונדון בתחילת החודש הבא.

אתמול התרחב החרם על משחקי חבר העמים הבריטי ומספר המדינות המחרימות הגיע ל־30. הוועדה המארגנת של המשחקים צופה הפסדים כבדים עקב חרם זה והיא הודיעה על כוונתה לתבוע פיצויים מהמדינות המחרימות.

במפד"ל לא הצליחו לבחור מזכ"ל, המאמצים ימשכו הבוקר

סטירת לחי ל„ועדת יגר" ולמסקנותיה

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

מזכ"ל המר

ועידת המפד"ל סטרה גם אתמול על לחייה של ועדת השיקום שלה ובגלל היריבות הישנה בין הסיעות לא הצליחה להגיע לבחירת מזכ"ל התנועה והבחירות נדחו להבוקר.

במסקנותיה קבעה „ועדת יגר", היא ועדת השיקום, שכדי להחזיר את התנועה למסלול של הבראה יש לבטל את משטר הסיעות, שעל־פיו נקבעו בתנועה ההסדרים שנים ארוכות. אלא שהסיעות, שלא התבטלו מעצמן, ביזבזו את כל יום האתמול בנסיונות להגיע להסכמים ביניהן כדי להבטיח את בחירת מועמדיהן לתפקידים המרכזיים בתנועה.

אחרי דחיות מספר בפתיחת הקלפיות לבחירת המזכ"ל, לא עלה בידי מצ"ד וסיעת הצעירים לחתום על הסכם ביניהן, לאחר שהשר יוסף שפירא ביקש להציג את מועמדותו למזכ"ל התנועה ואילו סיעת הצעירים העריכה, שהוא לא יצליח לחצות את מחסום 60 האחוז, כדרישת החוקה. לעומת זאת חששו הצעירים שהסכם שעשתה סיעת „למפנה" אתמול בבוקר עם סיעת „בני תורה" יבטיח לה את בחירתם של שלושת המזכ"לים של התנועה, ביניהם רפאל ברנתן כמזכיר מדיני, וסיעת הצעירים תישאר בלי עמדות כוח.

אחרי דחיות אין ספור הוחלט אמש ב־10.30 לדחות את בחירת המזכ"ל להבוקר, בטענה שצירים רבים כבר עזבו את אולם הוועידה, וסיעת הצעירים התכנסה יחד עם מצ"ד לניסיון נוסף של השגת הסכם ביניהן.

יצויין, כי בפני ועידת המפד"ל ביומה האחרון, היום, עומדים עדיין סיבובי בחירות מספר לבעלי תפקידים ולמוסדות וקשה להניח שתשלים את כולם.

נציגי „גרומן" יחדשו שיחות ההצטרפות לפרוייקט „הלביא"

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

חברת „גרומן" האמריקאית תשלח בשבוע הבא נציגים להמשך השיחות עם התעשייה האווירית על הצטרפות החברה לפרוייקט ה„לביא" – נודע אתמול לסופר „דבר" עם סיום ביקור ראשיה בארץ.

ראש־הממשלה שמעון פרס גילה שלשום בשיחה עם סופר „דבר", כי על־פי הסיכום בין רבין וויינברגר, הפנטגון לא יעכב כספים ואישורים אחרים לצורכי ה„לביא". רבין אמר באחרונה, כי יחסו של הפנטגון ל„לביא" הוא „אבן־נגף" ביחסים בין שתי מערכות הבטחון.

בתוך כך נודע, כי לעיכוב סכום של 67 מיליון דולר מכספי הסיוע הצבאי האמריקאי לצורכי ה„לביא" אין כרגע כל משמעות מעשית, והוא משקף רק מאבק יוקרה מצד שר־ההגנה קספר ויינברגר. לפיכך הודיע שר־הבטחון, כי לא ישקול חלופות ל„לביא", כל עוד לא ישוחררו כספים אלה.

התנגדות נמרצת של התעשיינים לדרישה לקיים שכר מינימום

עימות קולני עם ח"כ קיסר בדיון אצל שר האוצר

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

עימות קולני בין מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, לבין ראשי התעשיינים התפתח אתמול בלשכתו של שר האוצר משה נסים, סביב דרישת ההסתדרות לזרז את החקיקה בעניין שכר המינימום.

קיסר אמר בפגישה כי החוק המוצע חייב להבטיח שהשכר התחילי במשק לא יפחת ממחצית השכר הממוצע, המגיע כיום ל־1,000 שקלים. הוא טען שרבבות עובדים מקבלים כיום שכר מביש של 350 שקלים ולדבריו זו „חרפה למדינה וזלזול נורא ברצון העובד להתפרנס מיגיע כפיו".

נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן ויתר חברי משלחת התעשיינים יצאו בתוקף נגד חוק „שכר מינימום". הם הזהירו שהחקיקה תגרום להעלאה כללית של השכר, בכל הדרגות, בשיעור ממוצע של 18 אחוז.

התעשיינים אף איימו כי אם יתקבל החוק, יגבירו לחצם לעליות מחירים ולפיחות השקל.

קיסר זעם כלפיהם: „חידלו מלהלך עלינו אימים כאילו העלאת שכר המינימום תהיה הרסנית למשק ותביא לסוף התוכנית הכלכלית". הוא הטעים שלהעלאת שכר המינימום תהיה רק השפעה מזערית על מערכת השכר הכללית.

שר האוצר העדיף להאזין לוויכוח ולא נקט עמדה בסוגיית החוק לשכר מינימום.

בינתיים מתברר כי המעסיקים הפרטיים דורשים מההסתדרות כי הסכמי השכר החדשים הצפויים להחתם יכללו התחייבות מצד העובדים לשמור על שקט תעשייתי. כן מתנגדים המעסיקים הפרטיים להעלאות שכר כלשהן מעבר לתוספת היוקר. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, אמר אתמול בישיבת הוועדה המתאמת של האגף כי אם יימשך הקפאון במשא ומתן עם המעסיקים הפרטיים, יורה לכל איגוד מקצועי לנהל מו"מ נפרד.

בנימין גונן, נציג סיעת תר"ש, התנגד לכך שניהול המו"מ יימסר לידיו של כל איגוד מקצועי בנפרד שכן, לטענתו, בדרך זו רק האיגודים החזקים יוכלו לזכות בהישגים, בעוד החלשים יוותרו מאחור.

שדר ממיטראן לפרס

שליח של נשיא צרפת, פייר ברגובאה, יבוא היום לישראל עם שדר מן הנשיא מיטראן לשמעון פרס. מניחים כי יש בו התייחסות לביקור פרס במארוקו ולפגישותיו של מיטראן עם סגן נשיא סוריה ונשיא מצרים.

שגריר מארוקו בפאריס יוסוף בן־עבאס, שהגיע אתמול ממארוקו לפאריס, נשאל על־ידי עתונאים מה ידוע לו על הביקור, וענה „בהפתעה" שלא ידוע לו על כך דבר.

כפי שדווח בזמנו כלעדית ל„דבר", נועד בן־עבאס עם פרס בביקורו בפאריס, ופגישה זו היתה אחד השלבים בהכנת הביקור.

צוללות וספינות טילים לחיל הים הישראלי

מאת טלי זלינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

בסוף חודש ספטמבר השנה מצפים במערכת הבטחון בישראל להערכות אמריקאיות מגובשות הכוללות הצעות אופרטיביות לבניית צוללות וספינות טילים לחיל הים הישראלי.

צופים כי עם הגשת ניירות העבודה האלה אפשר יהיה להתקרב להחלטה היכן, האם בארה"ב, באירופה או בישראל יבנו הטילים לחיל הים ובאילו כספים.

התעוררות בענף הבניה אחרי תקופת מיתון

מאת שלמה קרמר, סופרו הכלכלי של „דבר"

ברבע השני של שנת 1986 נמשכה מגמת העלייה בפעילות הכלכלית המקומית בכל ענפי המשק, הנובעת מגידול בביקושים המקומיים. כך עולה מסקר חברות שפירסם בנק ישראל.

הגידול ניכר במדדים החשובים של הפעילות כמו היקף המכירות וההזמנות לשוק המקומי וגידול בהיקף התפוקה. בסקר שפורסם מצוינת בייחוד ההתעוררות המוגדרת כמפנה בענף הבניה, שהיה במיתון במשך תקופה של שלוש שנים. גם בענף התחבורה חל מפנה לאחר מיתון של שנתיים בענף זה.

מאמצים להעביר את חקירת פרשת המיצרר לצינורות דיפלומטיים

ע"י כך אפשר יהיה לעצור את ההליך המשפטי

מאת טלי זלינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

בימים אלה נעשים מאמצים במערכת הבטחון בישראל לשכנע את הממשל האמריקאי להעביר לצינורות דיפלומטיים את החקירה בעניין נוסח הבקשה לרכישת מכשירים לייצור פצצות מיצרר ועל ידי כך לבטל את ההליכים המשפטיים שהחלו בהם שילטונות התביעה האמריקאים.

הדרישה האמריקאית לחקור בבית־משפט כמה מעובדי משלחת משרד הבטחון בניו־יורק על שלוחותיו שם, באה כאשר משא ומתן להפוך את מעמדם בארה"ב של עובדי המשלחת למעמד קונסולרי היה בעיצומו. התהליך הזה הופסק עם פרוץ הפרשה.

ישראל ביקשה מארה"ב למכור את פצצות המיצרר האווירית שישראל רכשה מבנה אך עוכבו עם מלחמת לבנון בארה"ב ובאוחסנות שם על חשבון ישראל. בקשת ישראל היא כי ארה"ב תמכור את הפצצות האווירית ותחזיר לישראל את כספה באין הסכמה על תנאי השימוש בפצצות אלה.

פגישת פרס מובארק אחרי פתרון טאבה

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

הנשיא מובארק אמר אתמול כי לאחר שייחתם שטר הבוררות לפתרון מחלוקת טאבה הוא יהיה מוכן להפגש עם ראש הממשלה פרס. בכך הזים מובארק את הטענות שהושמעו באחרונה כאילו חל שינוי בעמדתו בעניין זה וכי בעקבות החתימה על שטר הבוררות הוא יסתפק בהחזרת השגריר המצרי ל„תל־אביב".

בדברו בפני כתבים בקאהיר הטעים מובארק בחשיבות החלטת סוריה לנתק את קשריה עם מארוקו בעקבות פגישת המלך חסן עם ראש הממשלה פרס.

זייד אבו עין, אחד המחבלים ששוחררו בעיסקה נאסר שוב

נדון ל־35 חודשי מאסר על פעילות עוינת

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

המחבל זייד אבו עין שנדון למאסר עולם באשמת רצח ושוחרר בעיסקת חילופי המחבלים – נדון אתמול לשלושים ושלושה חודשי מאסר בפועל על פעילות חתרנית עויינת למדינה ועל נסיון להצית אוטובוס ישראלי.

זייד אבו עין הורשע ב־1978 בחברות בארגון עויין. לאחר מכן, בחודש יוני 1982 נדון למאסר עולם על גרימת מוות בעת שהכין מטען נפץ בטבריה שהתפוצץ וגרם למותם של שני בני אדם ופציעת אנשים נוספים.

במסגרת עיסקת חילופי השבויים עם אחמד ג'בריל שוחרר המחבל אבו עין ממאסרו לאחר כשלוש שנים בלבד, בחודש מאי 1985.

אתמול נגזר דינו בבית המשפט הצבאי ברמאללה, שהרשיעו בכך שלאחר שחרורו קשר קשר עם ארבעה תושבי הכפר באני־סוהייל בשומרון במטרה לחטוף אוטובוס ישראלי ולספק נשק לביצוע החטיפה במתכונת חטיפת אוטובוס אגד בקו 300 בדרכו מתל־אביב לאשקלון.

כמו כן הורשע אבו עין בהשתתפות באסיפה ללא רשיון שבה הושמעו שירי תמיכה באש"ף תוך הנפת דגלי פלשתין ותמונות מנהיגי אש"ף וכן בנשיאת נאום הסתה לפני באי האסיפה נגד ישראל.

הוא נדון לשלושים ושלושה חודשי מאסר בפועל וכן ל־21 חודשי מאסר על תנאי.

חיילי צד"ל נפצעו בקרב עם מחבלים

(עע). – 4 חיילי צד"ל נפצעו אתמול לפנות בוקר במהלך נסיון של חוליית מחבלים לתקוף מוצב של צד"ל בכפר בינת ג'ביל.

חוליית המחבלים הגיעה למוצב בשעה 2 לפנות בוקר ופתחה באש לעבר השומרים. במקום התפתחו חילופי אש שנמשכו כשעה ובמהלכם נפצעו 4 מחיילי צד"ל. בסריקות שנערכו עם אור ראשון לא נמצאו גופות מחבלים או סימני פציעה ויתכן כי הצליחו להימלט ללא פגע.

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • ח

ארמון הקיץ באיפראן – „שוויץ הקטנה" של מרוקו
בתים קטנים עם רעפים אדומים ואגמי מים

מאת עמרם גבאי, סופר „דבר"

ארמון הקיץ באיפראן, שם מארח המלך חסן את ראש ממשלת ישראל שמעון פרס לשיחות עבודה, נמצא באיזור המכונה „שוויץ הקטנה". המלך עצמו שוהה שם לעתים מזומנות, כאשר הוא זקוק למנוחה ולהתבודדות.

ישראלים אשר בקרו באחרונה באיזור יודעים לספר כי האיזור הררי, ובו בתים קטנים עם רעפים אדומים ולצידם אגמי מים. תיירים בעלי ממון פוקדים את האיזור בשל אווירתו הרגועה. ואף חולי אסטמה מגיעים אליו.

השושלת העלאווית, שהמלך חסן הוא אחד מצאצאיה, שולטת מאות בשנים במרוקו ויש לה ארמונות תנוי קיץ בכל אחת מהערים הגדולות, קזבלנקה, מראקש, רבאט, פאז ומקנס.

עם עלותו לכס המלוכה בשנת 1961 שילח חסן השני לחפשי את כל הפילגשים של המלך מוחמד החמישי אשר התגוררו בארמונותיו הרבים, והנהיג אורח חיים צנוע יותר.

יו"ר תנועת „ביתר" סם בן־שטרית ערך ביקורים רבים במרוקו. לדבריו חסן השני, בן ה־57, הוא טיפוס משפחתי, מופנם ומלנכולי. אשת המלך לא נראתה מעולם בציבור, כיאה לבת מלוכה מוסלמית. בן־שטרית סיפר כי מקורבי המלך הכירו היטב את השינוי הטוב שחל במצב רוחו של המלך בעקבות נשואי בתו ליילה אמינה לבחיר לבה.

יורש העצר הוא הבן סידי מוחמד, בן 20, והמלך דואג לשפוט האף שולח אותו לייצגו באירועים ממלכתיים, כמו למשל בעת ביקור המשלחת הישראלית בפאז ב־1984, בקונגרס שהתקיים שם.

המלך חסן השני נוהג בזהירות רבה בכל הקשור למקורביו, לאחר נסיון הנפל של שר הצבא גנרל אופקיר, להתנקש בחייו. כיום, אומרים המקורבים, מקיים המלך מגע הדוק ויומיומי רק עם מנהל לשכתו אחמד רגודה, אשר שימש לפני זמן מה כראש הממשלה ושר החוץ. רגודה, בעל חזות אירופאית, שולט באנגלית ובצרפתית, ידוע כאוהב נשים יפות. אחת מאהובותיו המפורסמות היא המחבלת אשר שוחררה מהכלא הישראלי לא מכבר נאדיה ברדלי. רגודה העניק לה אשרת כניסה למרוקו, ואף עודד אותה להעניק ראיון לשדרנית עדנה פאר, אשר גם פורסם בעתונות הישראלית.

מנהגי המלוכה במרוקו אינם מתירים לשר בממשלה לבוא ללשכת המלך ללא הזמנה, ומחייבים אותו להרכין את ראשו ולעמוד במרחק שבע פסיעות מן המלך בעת כניסתו.

המלך חסן השני ידוע כחובב ספורט נלהב, עוסק בשחיה, רוכב על סוסים והוא אוהד כדורגל מושבע.

צעד אחד שעשה המלך באחרונה, ואשר כמעט עלה לו בכסאו היה נסיונו להעלות את מחיר הלחם התהה במרוקו. תושבי מרוקו, המשתכרים בין 60 ל־100 דולר לחודש, לא יכלו לעמוד בגזירה ויצאו להפגנה במהלכה נהרגו 12 איש. בלחץ הגובר של התושבים נאלץ המלך לסגת מהחלטתו והמחירים נותרו כפי שהיו.

המלך ידוע גם כ„שונא ניירת" ואוהב „לחתוך דברים". הוא מוקיר את פעילותו של אביו מוחמד החמישי, ומעלה את דמותו על נס בכל הזדמנות. בכל הנוגע ליחסו לקהילה היהודית במרוקו, נחשב המלך לממשיך מדיניות אביו. בעתוני העולם מתואר המלך כאחד האנשים האלגנטיים ביותר, הלבוש בכיסב האופנה.

מרוקו משתרעת על שטח הגדול פי 25 משטח ישראל. בני עמה נחלקים לשבטים שונים. שבט הריף, אחד מהם, ידוע באומץ לבו ובאכזריותו והוא מתקיים מגידולי חשיש. שבט זה לא הכיר תחילה בעצמאות מרוקו, אולם המלך השכיל לקרבו ופיתח עמו יחסי שלום.

בני מרוקו ידועים כמכניסי אורחים ובעלי לב רחב ופתוח. הם מעריצים נלהבים של ראש הממשלה שמעון פרס וטוענים שאיש תרבות נעים הליכות כמו פרס מוכרח להיות ממוצא מרוקאי.

בן־שטרית, אשר התארח בביקוריו במרוקו גם אצל פקידים בכירים מחצר המלך, מעריך כי פרס יתכבד במעדני עולם כאשר יסעד על שולחנו של המלך. בין השאר צפויים לו כבשים אפויים באש קטנה, טרפס, המאכל הלאומי המרוקאי בטעם הכן, שלווים ממולאים בשקדים ובאורז מתוק וכמובן קוסקוס על סוגיו השונים ולקינוח תה ועוגות טבולות בדבש.

3500 מוסלמים יצאו מישראל לקיים מצוות העליה לרגל למכה
מי שישתהה יותר מ־30 יום יועמד לדין

מאת מוחמד והליה, סופר „דבר" לעניני ערבים

מסע העליה לרגל למכה שבמערב הסעודית של מוסלמים מקרב ישראל יתחיל ביום א' בשבוע ויימשך שלושה ימים.

אתמול התקיימה פגישה בין נציגי ישראל וירדן על גשר אדם. הנציגים הישראלים והירדנים סיכמו על אופן יציאתם של העולים ומועד חזרתם לישראל. כמו כן נקבעו כל הסידורים הארגוניים והבטחוניים. השנה אמורים לעלות לרגל כ־3500 מוסלמים ישראלים, כאלף עולים יותר מהשנה שעברה. יותר מ־40 אחוז מהעולים הן נשים וחלקם צעירים מעל לגיל 36.

השנה כמו בשנה שעברה נדחו כל הבקשות לעולים לרגל לאנשים שהם מתחת לגיל 36 וזאת מטעמי בטחון. בהוראה מיוחדת שהוציא השנה משרד הפנים התחתמו כל העולים על התחייבות אישית שלא לשהות בערב הסעודית או בירדן יותר מחודש ימים וכל אחד התחייב בחתימת ידו לחזור לארץ לא יאוחר מ־26 לאוגוסט ומי שיפר הוראה זו יועמד לדין.

עוד התחייבו העולים לרגל שלא להיפגש עם נציגים או אישים או גורמים המזוהים עם אש"ף. וכי יציאתם לערב הסעודית היא אך ורק בכדי לקיים את המצווה החמישית באסלאם היא העליה לרגל למכה.

ה„סאנדיי טיימס" מאיים בגילויים נוספים בפרשת תאצ'ר־המלכה
אם לא יתנצל הארמון על הכחשתו מיום א'

מאת דליה שחורי, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – התפתחות נוספת בפרשת גילויי ה„סאנדיי טיימס" על אי – שביעות רצונה של המלכה מתפקודה של ראש הממשלה חלה אתמול כאשר עורך העתון, אנדרו ניל, אמר כי אם לא יתנצל דובר הארמון על הכחשת האמור בעיתון יום א', יגלה העיתון גילויים נוספים.

שלשום פרסם קצין העיתונות של ארמון באקינגהם הכחשה לסיפור של ה„סאנדיי טיימס". בסיפור, שלא ציין את מקורותיו אך טען כי הם מקורות מוסמכים בדרגה גבוהה בארמון, נאמר כי המלכה הביעה את מורת רוחה מסגנונה של ראש הממשלה, מטיפולה בעניין הסנקציות נגד דרום אפריקה ובעניני חבר העמים הבריטי, מטיפולה בעניין שביתת הכורים ובנושאים חברתיים אחרים. לטענת העיתון, רואה המלכה את גישת תאצ'ר כלא מתחשבת, עימותית, ובעוררת מחלוקת ומתיחות חברתית.

עורך ה„סאנדיי טיימס" אמר, כי התפלא עד כמה גבוהה דרגתו של המקור, ועדיין אינו יודע את מניעיו. הוא אמר, כי לא היה מפרסם את הסיפור אילולא היה בטוח לחלוטין באמינותו. הכתבה הוצגה בפני הארמון ובפני משרד ראש הממשלה בשבת, לפני פרסומה, ולא היו אז כל הסתייגויות. ההכחשות באו רק אחרי שהטלוויזיה ציטטה את העיתון.

זה זמן מה מתהלכות שמועות על דברים קשים שהשמיעה המלכה באוזני ראש הממשלה בפגישתם השבועית ביום ג'. הפגישה היא בארבע עינים ולא מתועדת. בדרך כלל מדווחת ראש הממשלה למלכה על המתרחש והמלכה מקשיבה בלבד. בעקרון, מעמד המלכה הוא מעל לפוליטיקה והיא אינה אמורה להתערב בעניני מדיניות, אך יתכן שהפעם חרגה ממנהגה משום העדר המיוחד שמיחסת המלכה לחבר העמים הבריטי, והאיום על המשכיותו.

אתמול גבר הלחץ מצד פוליטיקאים ואנשי תקשורת על ראש הממשלה והמלכה להבהיר את עמדותיהן ולסיים את הפרשה. תאצ'ר, שהופיעה בפני בית־הנבחרים, סירבה עדיין להתייחס לנושא ואמרה, כי היא מכבדת את הנוהג האוסר על מתן פומביות ליחסי ראש הממשלה והמלכה.

קראקסי מנסה להרכיב ממשלה
צפויות בחירות מוקדמות בסתיו
בשיתוף חמש המפלגות שהרכיבו הקואליציה הקודמת

רומא (רויטר).

מנהיג המפלגה הסוציאליסטית האיטלקית בטינו קראקסי החל אתמול במגעים ראשוניים להקמת ממשלה חדשה, לאחר שהנשיא קוסיגה הטיל עליו תפקיד זה בעקבות כשלונו של ג'וליו אנדריאוטי להרכיב ממשלה.

קראקסי, שעמד בראש הממשלה היוצאת שהיתה הארוכה ביותר בתולדות איטליה מאז מלחמת העולם השניה, ינסה להרכיב מחדש את הקואליציה של חמש המפלגות, שהשתתפו בממשלה הקודמת. אולם משקיפים ברומא העריכו אתמול, כי הסיכויים להקמת ממשלה כזו הם קלושים, אלא אם תגמיש המפלגה הסוציאליסטית את עמדותיה ותתפשר עם תביעות הנוצרים־הדמוקרטים.

המשקיפים אמרו כי אם לא יימצא פתרון לשאלה מי יעמוד בראש הממשלה עד הבחירות הכלליות הצפויות בעוד כשנתיים, סביר להניח שהבחירות יוקדמו לסוף שנה זו.

ר"מ יפאן רוצה לחזק את שליטתו במדיניות החוץ
נאקאסונה הכניס לצורך זה שינויים בהרכב הממשלה

טוקיו (סוכנויות הידיעות). – ראש ממשלת יפאן יאסוהירו נאקאסונה הכניס שינויים מפליגים בממשלתו החדשה ומשקיפים מערביים מציינים, כי השינויים מלמדים על רצונו של נאקאסונה להדק את שליטתו על מדיניות החוץ של ארצו.

השינויים בממשלה החדשה, שנתמנתה בעקבות נצחון המפלגה הליברל־דמוקרטית בבחירות הכלליות לפני כשבועיים, הם מרחיקי לכת יותר ממה שציפו. הבולט שבהם הוא מינויו של טאדאשי קוראנארי, הנחשב לידידו האישי של נאקאסונה אך כמעט אינו מוכר בחוגים הפוליטיים ביפאן, לשר החוץ. משקיפים מערביים קיבלו בברכה צעד זה, משום שהוא עונה על תקוות המערב ליתר מעורבות של נאקאסונה, הנחשב לפרו־מערבי מובהק, בניהול מדיניות החוץ.

לעומת זאת הפקיד נאקאסונה את תיק האוצר, הנחשב למשרד החשוב ביותר ביפאן, בידי קיצ'י מיאזאווה, מתנגד חריף לנאקאסונה ופוליטיקאי בעל עמדה עצמאית. שני שרים בולטים בממשלה הקודמת, ביניהם שר החוץ לשעבר שינטארו אבה, הועברו לתפקידים בכירים במפלגה הליברל־דמוקרטית. שלושה מנהיגים אלה הם המאיימים על מנהיגותו של נאקאסונה במפלגה, אולם הם הסכימו בשבוע שעבר, כי נאקאסונה ימשיך בתפקידו עד לתחילת השנה הבאה, אף שכהונתו כמנהיג המפלגה – וכתוצאה מכך כראש הממשלה – עתידה לפקוע באוקטובר.

יאסוהירו נאקאסונה
צילום אי.פי.

שוחררו הסוכנים הצרפתיים

פאריס (ע"ר) – שני סוכני חרש צרפתים, שהיו כלואים בניו־זילנד על חלקם בהטבעת אניית המחאה האנטי־גרעינית „ריינבו ווריור", יצאו אתמול את ניו־זילנד – כך נמסר במשרד החוץ הצרפתי בפאריס.

הדובר הצרפתי אמר, כי רב סרן אלן מאפאר והסרן דומיניק פריר הובראו במטוס צבאי מניו־זילנד בדרכם לטריטוריה הצרפתית שבאי ואליס שבאוקיאנוס השקט. הם מועברים לידי שלטונות צרפת במסגרת עיסקה שנעשתה בין פאריס לניו־זילנד בסיוע של מזכ"ל האו"ם, חביאר פרז דה קואיאר.

שולמית אלוני שבה מביקור מדיני ביוון

אתונה, (א.פ.). – חברת הכנסת שולמית אלוני סיימה אתמול את שיחותיה עם שרים ואנשי מדינה בכירים ביוון במטרה לשפר את היחסים בין ישראל ליוון.

ישראלים שהתלוו לחברת הכנסת אלוני אמרו, כי אלוני דנה עם שר החוץ היווני קארלוס פאוליאס „באווירה ידידותית וגלויה" בסירובה של יוון להכיר בישראל. דוברתה של אלוני דרורה כץ אמרה, כי יש תחושה שקיימת פריחה ברמות שונות של יחסי המדינות הקרובה להכרה דיפלומטית מלאה.

זריזים מקדימים מאוד

בלונדון החלו אנשים לתפוס מקומות מבעוד יום לאורך המסלול שבו יסע הזוג המלכותי היום במסע החתונה. רות הדון, בת 68, מתכוונת להפוך את האירוע להפגנה קטנה של פטריוטיות, אנגליה – מכף רגל ועד ראש. (צילום: אי.פי.)

איזה יופי

מיס עולם 1986, מלכת היופי של ונצואלה, מקבלת בעיניים דומעות מהתרגשות את הכתר הנכסף. ברברה פאלאסיוס בת 22, מקרקס. (צילום אי. פי.)

צמיחה 1.1% בארה"ב

וואשינגטון, (ע"ר) – הצמיחה במשק האמריקני הסתכמה בעליה זעומה של 1.1 אחוז בלבד ברבע השני של 1986, לאחר צמיחה של 3.8 אחוזים בשלושת החודשים הראשונים של השנה – כך נמסר כאן אתמול.

תוצאה זו מבטאת חולשה במשק האמריקני והיא נחותה ממה שציפו כלכלנים. זו גם אחת הסיבות ללחץ על הדולר בשוקי הכספים בעולם.

שודדים תקפו חלפן כספים בעיר שכם

מאת אוריאל בקעתי, סופר „דבר"

4 שודדים תקפו אתמול בירייה חלפן כספים במרכז שכם ונמלטו מן המקום. שני תושבי שכם נפצעו במהלך מרדף חיילי צה"ל אחר השודדים.

הארבעה תקפו חלפן כספים תוך כדי ירי בנשק צה"לי גנוב. הם נמלטו לאחר מכן מן המקום במכונית מרצדס בעלת לוחית זיהוי צהובה. חיילי צה"ל שהיו באיזור פתחו בירי לעבר המכונית הנמלטת אך לא הצליחו ללוכדה.

פגישת פרס במארוקו
(סוף מעמ' 1)

הנשיא מובארק היה המנהיג הערבי היחיד ששיבח את יוזמת חסן. בתשובה לשאלות כתבים בקאהיר אמר מובארק כי הוא מברך על יוזמה זו ומקווה שהיא תסלול את הדרך לקידום מאמצי השלום במזה"ת. יחד עם זאת הביע מובארק ספקות לגבי התוצאות המדיניות שיהיו לביקור פרס במארוקו.

סוריה ורוב מדינות הסירוב הערביות גינו את פגישת חסן־פרס. הסורים הודיעו כי הם מנתקים את כל קשריהם עם המשטר המארוקאי במחאה על פגישה זו. משרד החוץ בדמשק הורה לשגריר סוריה ברבאט ולאנשי צוותו לצאת את מארוקו בתוך שבוע ימים. הנחיה דומה ניתנה לשגריר המארוקאי בסוריה, שמונה לתפקידו לפני חודש ימים בלבד.

דובר סורי רשמי קרא לשאר מדינות ערב להחרים את מארוקו ולהטיל עליה סנקציות. בה בעת השמיעה התחנה הסורית איומים כלפי המלך חסן בציינה, כי „סופו עלול להיות כסופו של הנשיא סאדאת שבגד באומה הערבית ושילם על כך בחייו". מקור סורי רשמי פירסם הודעה שבה מכונה חסן „בוגד שהפר את החלטות הקונסנזוס הערבי, המציג במגעיו עם פרס רק את עצמו ושום מדינה ערבית אחרת".

גם ארגוני השמאל הפלשתינים והארגונים שפרשו מאש"ף, הפועלים בחסות סוריה, גינו את יוזמת חסן. ארגון אבו־נידאל איים להתנקש בחייו של המלך המארוקאי. בעקבות זאת נמסר כי כוחות הבטחון הלבנוניים הגבירו את השמירה סביב בנין השגרירות המרוקאית במערב ביירות.

בין המדינות הערביות והאיסלאמיות שגינו את יוזמת חסן נמנות גם אלג'יריה, איראן, עיראק, לבנון ולוב. הקולונל קדאפי אמר שיוזמת חסן מעמידה בספק את המשך קיום חוזה הידידות שנחתם ב־1984 בין לוב למארוקו. מדינות המפרץ הפרו־מערביות וכן תוניסיה טרם הגיבו על היוזמה המארוקאית. שר החוץ הכוויתי ציין כי ממשלתו הופתעה מהיוזמה והיא תגיב עליה רק בשלב מאוחר יותר. כתב „דבר" לענייני ערבים מעיר כי בכל הנראה קבעה עמדת ירדן, המסתייגת ממפגש זה, במידה רבה את עמדתן המסתייגת של מספר מדינות ערביות, פרו־מערביות ואחרות. התקפות שלוחות הדמן של סוריה על מלך מארוקו מעידות על מידת החרדה הקיימת בהנהגה הסורית מפני חידוש יוזמה מדינית בהשראה אמריקאית בנוסח יוזמת סאדאת באיזור.

בשטחים: „אמיץ", „בוגד"

„מעשה אמיץ מצידו של המלך חסן" אמרו אתמול ראש עיריית בית־לחם, אליאס פריג', עורך „אל־פג'ר" המקורב ל„פתח" חנא סניורה, ראש העיר המודח של חברון מוסטפה נתשה וחבר הפרלמנט הירדני אדוארד חמיד מבית־ג'אלה. „המלך חסן בוגד" אמר בסאם שכעה לשעבר ראש עיריית שכם. „זהו קמפ דייוויד חדש" כתב עתון „אל־שעב" בגנות הפגישה במארוקו.

החוגים המכונים „מתונים" בשטחים, תומכי המשטר הירדני, שיבחו בדרך כלל את הפגישה ואילו אנשי „חזית הסירוב" גינו אותה בחריפות. בסאם שכעה, למשל, פרסם אפילו שבחים לסוריה על שניתקה את קשריה עם מארוקו. „אם לי היו קשרים עם המלך חסן הייתי גם אני מפסיק אותם", אמר.

מעניינת במיוחד היתה תגובתם של אנשי אש"ף (ה„פתח") המקורבים ליאסר ערפאת. רובם ברכו על הפגישה, אולם הוסיפו לכך קריאות לפרס להכיר בפלשתינים ובאש"ף כדי שתהיה פריצת דרך. המזוהים עם הזרם הרדיקאלי ב„פתח" (של פארוק קדומי), כמו עורכי „אל שעב", גינו את הפגישה.

מקורות מרוקאים מסרו כי שני המנהיגים דנו בדרכים לקידום תהליך השלום במזה"ת וכי במוקד השיחות עמדה סוגיית יחסי ישראל־ירדן. המקורות הוציאו מכלל אפשרות שבשיחות נטלו או יטלו חלק גם נציגים ירדניים. לדבריהם המו"מ הנוכחי הוא „ענין ישראלי־מארוקאני טהור". מקורות מארוקאים אחרים העריכו כי יוזמתו של המלך חסן עלולה להיות בעוכריו. זאת משום שלדעתם השיחות שמקיים חסן עם פרס לא יניבו תוצאות מדיניות ממשיות והאחריות לכשלונן תוטל על שכמו של המלך.

גינוי החלטת סוריה

בינתיים גינה אתמול מקור מארוקאי מוסמך את החלטתה של סוריה לנתק את כל קשריה עם מארוקו בגלל פגישת חסן־פרס. המקור טען כי מארוקו היא מדינה ריבונית שמעולם לא הסכימה לקבל על עצמה תכתיבים של מדינות אחרות. עוד אמר המקור כי מארוקו לא יכולה להשלים עם המשך קיום מצב של „לא שלום ולא מלחמה" בין ישראל לערבים. „משום שרק ישראל מפיקה תועלת מהמצב". דיפלומטים ברבאט טענו כי ארה"ב וסעודיה שותפו בסוד יוזמתו של חסן למרות שדוברים של שתי מדינות אלה הכחישו זאת.

סביב הארמון באפראן שבו נפגשו שני המנהיגים לא ננקטו צעדי בטחון מיוחדים למעט אותם הסדרים הנקוטים במקום בשעה שהמלך שוהה בו. אולם לעתונאים, לרבות הכתבים הישראלים הנלווים לפרס המאובטחים אף הם על ידי כוחות הבטחון המארוקאים לא ניתן להיכנס לארמון.

הסמות תקשורת

אמצעי התיקשורת במארוקו נמנעים עדיין מלהתייחס לביקורו של פרס ומלדווח על שיחותיו עם המלך. כמו כן נמסר כי השלטונות המארוקאים אסרו על כתבים מישראל שאינם נמנים עם פמליית פרס להיכנס למארוקו, למעט כתבים בעלי דרכונים לא ישראלים.

בעיירה אפראן, השוכנת כ־650 מטר מעל פני הים באיזור ההררי שבמרכז מארוקו נמשכו בינתיים החיים כרגיל. תושבי העיירה הסתובבו כדרכם ברחובות המוצלים על־ידי יערות עצי אורן ותנועת התיירים במקום נמשכה כסדרה.

בריטניה: יוזמה רבת דמיון

לונדון (ע"ר). – ממשלת בריטניה קידמה אתמול בברכה את הידיעה על פגישתו של ראש הממשלה שמעון פרס עם המלך חסן. „עדיין מוקדם להעריך את המשמעות המלאה של פגישה זו, אולם אנו מאחלים הצלחה ליוזמה רבת דמיון זו" אמרה דוברת משרד החוץ הבריטי.

הרצוג מזמין את חסן

טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים מוסרת:

נשיא המדינה חיים הרצוג, מקווה שבקרוב יגיע המלך חסן לביקור בישראל. הרצוג אמר אתמול כי גם אם לא יהיו תוצאות מעשיות מיוחדות לפגישת חסן־פרס הרי שבעצם קיום הפגישה יש פריצת דרך היסטורית להמשך תהליך השלום.

הרצוג אמר כי היה בסוד הפגישה והמגעים שקדמו למסע זה זמן רב. „נתתי לו את ברכת הדרך כי אני רואה בזה תקדים חשוב ביותר. איני יודע מה תהיינה תוצאות הביקור, אך עצם העובדה שראש ממשלת ישראל יכול ברייש גלי לנסוע למדינה ערבית, במטוס חיל־אוויר, בגלוי, מהווה פריצת דרך".

הרצוג סבור כי נסיעת פרס למארוקו היא חלק מהתהליך ההיסטורי שהחל עם ביקור סאדאת בירושלים, ואשר סימל את מעבר קו פרשת המים במזרח התיכון. „היום מדינת ישראל מקובלת באיזור. ישנם כמובן יוצאים מן הכלל, אך הגענו למצב שעצם מו"מ עם ישראל כבר אינו פסול". התקדמות, סבור הרצוג, נעשתה לא רק בהתההכרה של האיזור אלא גם בהכרה.

סגן שר החקלאות אברהם כ"ץ־עוז ביקר לפני חודשיים במארוקו בלווית ח"כ יצחק פרץ, מנכ"ל אגרקסקו ומנהל השיווק של „פרי הדר" באירופה. במסגרת ביקורו נפגש כ"ץ־עוז עם שר החקלאות המארוקאי דמנסי, ועם השר לענייני תכנון הקלאי ותאום עם השוק המשותף. כן נפגש כ"ץ־עוז עם ראשי אגפים במשרד החקלאות המארוקאי ועם מנהלי מכוני מחקר חקלאיים. הביקור נערך בידיעה ובתאום עם ראש הממשלה שמעון פרס ושר החוץ יצחק שמיר.

כ"ץ־עוז סיפר אתמול כי ביקש לראות מה החקלאות המארוקאית, והאופציות שלה להיות בת תחרות עם היצוא של ישראל באירופה, ואף להציע הצעות לשתוף פעולה פוליטי לאחר מכן.

סגן שר החקלאות הציע לעמיתיו המארוקאים חילופי חוקרים, סיוע בידע ובמחקר בנושאים של תמרים, תבואות, סלק־סוכר, גידול בקר, גידול עופות וגידול בננות.

כ"ץ־עוז התרשם כי למארוקאים חסר הדרג של מדריכים חקלאיים, והציע את עזרת ישראל באימון דרג זה, וכן הציע ליצור קרן משותפת למחקר חקלאי. להערכתו מארוקו לא תהפוך מתחרה לישראל בנושא היצוא החקלאי לאירופה, למעט תחרות מצומצמת בסוג מסויים של הדרים, אותה ניתן לפתור באמצעות הדברות.

רייגן: סיפוק וספקנות

אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב מוסר:

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – רייגן הגיב אתמול בסיפוק אך בספקנות על פגישת המלך חסן וראש־הממשלה פרס. דוברי הבית הלבן והסטייט דיפרטמנט הדגישו, כי לארה"ב לא היתה מעורבות בארגון הפגישה, למרות התייחסותה החיובית אליה.

מקורות בממשל אמרו, כי אינם צופים „הבקעה בתהליך המדיני בעקבות מסע פרס למארוקו" וכי תרומתו העיקרית היא לאווירה באיזור ולהשלמתם ההדרגתית של הערבים עם מציאות קיומה של ישראל. „אנו מקדמים בברכה את פגישת חסן־פרס, המסמלת את השינוי הפסיכולוגי במזה"ת ויוצרת הקשר להמשך תהליך השלום", אמרו הדוברים בנוסח זהה. „תמיד קראנו למגע ישיר בין ערבים לבין ישראלים, כצעד חיוני בדרישה המוביל לשלום. ארה"ב אמנם ידעה על פגישה ממשמשת ובאה זו, אך היוזמה היתה מארוקאית־ישראלית בלבד, אם גם בתמיכתנו".

המקורות בממשל התייחסו בספקנות רבה לסיכוי, שפגישת חסן־פרס תביא לתמורה משמעותית בתהליך המדיני באיזור. „נראה אם היא תוביל למשהו", אמר פקיד בכיר. „זו אינה יוזמתנו. מבחינתנו, חשיבותה ביצירת מצב־רוח של הכרה ערבית בצורך במגעים עם ישראל. יש לראותה כנקודה נוספת בציר, שעליו נמצאים הסכמי קמפ דייוויד, תוכנית פאז, מהלכי המלך חוסיין עם אש"ף ובעת בלעדיו. זהו צעד נוסף לקראת השלמת הצדדים עם רעיון המו"מ ביניהם ולהחזרת אווירת התנופה לתהליך".

הממשל ידע בשבוע שעבר, כי החלטת חסן לבטל את ביקורו התקופתי בוואשינגטון, באמתלה של „תשישות", נבעה מהחלטתו להיפגש עם פרס. חסן מעוניין באהדה אמריקאית, לאחר שאשתקד הורעו יחסי ארה"ב־מארוקו בעקבות התקרבות חסן לשליט לוב מועמר קדאפי.

רשת „סי.אן.אן." דיווחה אתמול, כי רק אם יסתבר לממשל רייגן, כי פגישת חסן־פרס מניבה תוצאות מהפכניות, יישקל צירוף מארוקו לתוכנית מסעו של סגן־הנשיא ג'ורג' בוש למזה"ת מחדשים.

תרועה ליוזמה

דובר הסטייט דיפרטמנט פיס מרטינז הוסיף, בשפה מאופקת יותר, מלים חמות יותר מכפי שנשמעו תחילה מפי דובר הממשל. הוא אמר כי הממשל „מריע ליוזמה האמיצה של שני המנהיגים, רואה בה הזדמנות היסטורית לקידום ענייין השלום וקורא לכל הממשלות לתמוך במנהיגים אלה".

באמצעי־התקשורת האמריקאית דווח מסע פרס למארוקו בנימה חיובית, כהבקעה אפשרית בקפאון באיזור. אך אמש נדחקו הידיעות על המסע מפני נאום הנשיא על מדיניותו כלפי דרום־אפריקה ומפני ההכנות לנישואי הנסיך הבריטי אנדרו הבוקר.

הנימה הכללית בסיקור המסע היא, כי פרס קצר הישג נכבד לישראל ולעצמו בעצם קיומו של המסע למדינה ערבית שאינה מקיימת יחסי־שלום מוצהרים עם ישראל ואשר מלכה עומד בראש הליגה הערבית. המסע יסייע לנשיא מובארק להיחלץ מעט מבידוד ויקל עליו להיפגש עם פרס בקרוב, אך טרם ברורה השפעתו על המלך חוסיין, גם משום שהמלך חסן עשוי להתעקש לאזכר בהודעה המשותפת, שינוסח בתום ביקור פרס, את אש"ף ואת קריאת תוכנית פאז לכינון מדינה פלשתינית.

דובר שגרירות מארוקו בוואשינגטון אמר אמש, כי האיפול בארצו על דיווחי המסע נמשך וכי סביר שהודעה רשמית על ביקור פרס תתפרסם ברבאט היום, אך טרם ברור אם תפורסם הודעה משותפת.

מוסקווה: בקורת חריפה

לעומת זאת ממוסקווה נשמעה ביקורת חריפה על ביקורו של פרס במארוקו. בהודעת סוכנות הידיעות „טאס" נאמר, כי מתקבל הרושם שזהו נסיון ביוזמה אמריקאית לגרור את מדינות ערב להסדרי שלום נפרדים במזה"ת. הסובייטים טוענים, כי הביקור מסמל נסיון מחודש של ישראל וארה"ב לכפות על מדינות ערב נוסחאות כניעה כדוגמת הסדר בקמפ־דיוויד, וזאת „מבלי לגלות נכונות לנסיגה מאדמות ערביות כבושות".

יותר מ־40.000 איש הפגינו בלה־פאז בירת בוליביה נגד החלטת הממשלה להטיל מיסים חדשים
(צילום: אי.פי.)

דבר
DAVAR دابار
מאוחד עם לשרוב (?)
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מנהל כללי: אהרן קראוס
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת וההנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים: 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאיה קומה ב'
טל. 242203
חיפה, רח' הנביאים 27
טלפונים 642111־3־2־, מ. 33104

השתתפנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
מנשה שוען
במות עליו אמו
פהימה ז"ל
„השלוב האזורי"
טבריה עמק הירדן"
שרונה, אבי אנוני והודה אוטס

למנשה שוען והמשפחה
משתתפים בצערך על מות האם
פהימה ז"ל
צמח
מפעלים אזוריים
המועצה האזורית
עמק הירדן

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתו של חברנו הפנסיונר
ששון כהן ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה.
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום
התאגדות הגמלאים בחברת החשמל

אנו מודיעים בצער רב על פטירת חברנו
מרדכי הודורובסקי
ההלוויה תתקיים היום, יום רביעי ט"ז בתמוז תשמ"ו 23.7.86
בשעה 16.30 אחה"צ בבית העלמין בקבוץ רמת הכובש.
היציאה מהמועדון להבר.
המשפחה
ובית רמת הכובש

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו
זאב לייביק
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חב' החשמל לישראל
מרחב הדרום

אתמול בכנסת ● אתמול בכנסת

רבין מזהיר מפני מאמץ חבלני מיוחד בעקבות גירוש אש"ף מירדן

תגובות ה"כים על נסיעת פרס ● חוק שינוי שיטת הבחירות

מאת מובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

בשבוע הבא צפויה הצבעה בכנסת על החוק לשינוי הבחירות. כך עולה מדיוני הוועדה הקואליציונית לשינוי שיטת הבחירות שהתכנסה אתמול בלשכת שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי.

ח"כ שרה דורון הביעה בישיבה התנגדות לקיום הצבעה.

השר יעקבי פנה בישיבה אל נציגי הליכוד וביקש את תשובתם להצעת המערך להעלות את אחוז החסימה בבחירות לכנסת, לקצר את משך תעמולת הבחירות ולהגביל את הפרסום במערכת הבחירות.

מאמץ חבלני

שר הבטחון יצחק רבין אמר אתמול בכנסת כי יתכן שמנהיג אש"ף יאסר ערפאת יעשה מאמץ מיוחד לבצע פעולות חבלניות בעקבות גירוש מנהיגיו מירדן. "יש לנו ידיעות שאלו כוונותיו נגד ישראל, נגד פלשתינאים", אמר השר.

בהשיבו לחמש הצעות לסדר היום בכנסת, שנושאן החלטות חוסיין לגירוש אנשי אש"ף, אמר רבין כי הוא רואה בפעולתו של מלך ירדן תרומה שתמנע טרור מתושבי ישראל ותביא לרווחת תושבי השטחים.

רבין אמר כי מספרית יכולה ישראל להוכיח כיצד פעילות אש"ף בירדן גרמה לעליה בפעילות החבלנית של תושבי השטחים: "אנחנו יכולים להוכיח בעשרות ומאות מקרים כיצד גויסו תושבי השטחים, נקראו לירדן, ניתן בידם כסף, כיצד אומנו לבצע פיגועים, כיצד האווירה של האידיליה בין חוסיין וערפאת היתה לה השלכה מעודדת בשטחים, על רצון של יותר אנשים להשתתף בפעולות".

שר הבטחון סבור כי לערביי השטחים נמאס להיות כדורגל בידי שליטים ערבים ובידי הנהגה פלשתינאית שדרדרה את גודלם והם רוצים הנהגה אחרת. לכן ככל שהסרור יחולש, האווירה תעודד פחות סידור, הרגיעה תגדל ועם ההבנה יגדלו הסיכויים להסדר מדיני וירווח ליהודים ולערבים באיזור כולו. רבין אמר כי ממשלת ישראל תסייע לגורמים שרוצים בדו־קיום עימה גם אם השקפתם הפוליטית שונה.

שר הבטחון אמר כי ירדן עשתה טעות בכך שהכניסה את ערפאת לתחומיה. "ירדן לא למדה את הלקח על מה שקרה לספטמבר 1970, היא משלמת עבורה, אך טוב שהכירה בטעותה מאשר היתה ממשיכה בה".

נסיעת פרס

רוב הדוברים בדיון הזכירו גם את נסיעתו של פרס למרוקו.

ח"כ גרנות (מפ"ם) ברך בפתיחת דבריו, על פגישת חסן־פרס. "בכל פגישה פומבית בין ראש מדינת ישראל לראש מדינה ערבית יש משום השלמה ערבית עם קיום מדינת ישראל ומתן לגיטימציה לריבונותה... אולם תקוה לפריצה מדינית בעקבות הפגישה חסומה בקו מדיני עקר של הממשלה". ה"כ גרנות קבע, כי אין סיכוי לתזוזה ללא התמודדות אמיתית עם הבעיה הפלשתינאית. בענין זה ישנה האשליה של פרס והאשליה של חוסיין – שניהם חושבים כי יוכלו לכפות הסדר ללא פתרון או שיתוף הנציגות המוסכמת של הפלשתינאים.

ח"כ יוסי שריד ("רצ") אמר כי במשך 19 שנה מנסים לגרש את הבעיה הפלשתינאית והיא לא מתגרשת. מי שבורח ממנה היא תרדוף אותו. אפילו במרוקו אי אפשר להשתמט מהבעיה הפלשתינאית. דרך המלך, המלך חסן או המלך חוסיין מובילה למבוי סתום, אם היא עוקפת את הבעיה הפלשתינאית. דווקא המשעול – הצר שמוביל להכרה בזכות ההגדרה העצמית של העם הערבי הפלשתינאי, הוא יהיה, בסופו של תהליך דרך המלך.

ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) איחל לראש הממשלה, בביקורו במרוקו הצלחה והידות. הצלחה יהיה ביקור זה סימן לבאים בעקבותיו והידות, מפני מחות מפלגות ההתחייבויות שאי אפשר יהיה לממשן.

ח"כ גאולה כהן ("התחיה") אמרה: מפרס אני חוששת לא רק כשהוא במרוקו, אלא גם כשהוא יושב בירושלים – חוששת גם מנכונותו לוותר על חלקים ביו"ש וגם מהאשליה שלו שוויתורים יביאו שלום. הביקור במרוקו הוא גם חלק מתוכנית כוללת בה תפקידה של ירדן הוא לנטרל את אש"ף בירדן וחלקה של ארה"ב הוא להזרים ליו"ש כספים כדי לנטרל את פעילות אש"ף – וחלקה של ישראל – לסייע לשני אלו למשש תהליך של ירדניזציה ביו"ש, שהוא למעשה הגשמת תוכנית רייגן".

משרדי ספורט

„אפנה לשרי האוצר, העבודה והרווחה, כדי שיפעילו סמכויותיהם ויאפשרו הגדלת תקני טכנאיים לתעסוקה בשבתות, זאת כדי להרחיב משרדי ספורט", כך אמר יו"ר ועדת הספורט ח"כ פנחס גולדשטיין, בסיכום דיון שקיימה הוועדה אודות משרדי ספורט. הוא קרא לשיתוף פעולה בין רשות השידור וההתאחדויות הספורט, ובפרט ההתאחדות לכדורגל, על מנת להגיע ליותר שידורים בענפי ספורט שונים. מנכ"ל רשות השידור אורי פורת עמד על מיגבלות התקציב וזמן השידור ועל בעיית העסקת טכנאים בשבת.

רפי סוריסה

ועדת המשנה לענייני משטרה החליטה לדון בתלונות שהועלו נגד נציב שרות בתי־הסוהר גונדר רפי סוריסה, לאחר שמבקר המשטרה יסיים את בדיקתו בעניין, תוך שלושה שבועות בכל הנראה. גונדר סוריסה אמר כי מה שפורסם בעתונות על רקע התלונות של עוזריו הבכירים איננו אלא "דסיסי אמת". „העתונות שופכת את דמי ומכפישה את שמי על לא עוול בכפי. רוב הדברים שפורסמו אינם מבוססים", אמר.

בהתייחסו לצורך הדחוף להשלמת בית־חולים לאסירים בגוש כלא רמלה, העומד זה 18 שנה כמבנה בלתי גמור, אמר הגונדר כי צורת האשפוז כיום היא בלתי אנושית, ובחדרי בית־החולים אין שירותים.

ועדת הפנים

יו"ר ועדת הפנים ח"כ דב שילנסקי הגדיר כשערוריה את מעשיהן של הרשויות המקומיות הגובות ארנונה מעל לתקרה שנקבעה בחוק ההסדרים לשעת חרום, וטען כי במעשיה אלה גורמות הרשויות המקומיות לסגירת מפעלים תעשייתיים ולאבטלה.

מחלת הדיסלקציה

יו"ר ועדת החינוך והתרבות ח"כ נחמן רז פנה למנכ"ל משרד החינוך בבקשה כי יורה בחוזר מנכ"ל למנהלים ולמורים לעבור השתלמויות כדי לדעת מהי מחלת הדיסלקציה וכיצד לאבחנה בקרב התלמידים.

הוועדה תפנה לצה"ל בבקשה למחוק את הסעיף המגדיר חיילים דיסלקטיים כפגועים במערכת העצבים, הגדרה, שלדעת מומחים יכולה להזיק ביותר למהלך חייהם של החיילים. פסיכולוגית המטפלת בדיסלקטים, עמלה עינת, אמרה לוועדה כי מצאה שרבים מ"חיילי רפול" הם כאלה שנזרקו מבתי־הספר כי לא למדו לקרוא עד כיתה ג' והפכו למפריעים, וגם בבתי־הסוהר אפשר למצוא רבים שבעייתם העיקרית היתה אי־רכישת הקריאה שהתפתחה עד לידי עבריינות.

12 שופטים צבאיים בבתי הדין השונים בצבא הושבעו בפני הנשיא

בהתאם לתיקון שנעשה בכנסת בחוק השיפוט הצבאי

(ע.) - לראשונה בתולדות צה"ל נשבעו אתמול אמונים לנשיא המדינה 12 השופטים הצבאיים המכהנים בבתי־הדין השונים בצבא. שניים מהם משרתים כשופטים צבאיים במילואים.

הטקס התקיים במשכן הנשיא בירושלים, והשתתפו בו נשיא בית־המשפט העליון השופט מאיר שמגר, שר הבטחון יצחק רבין, הרמטכ"ל משה לוי, כמה מחברי ועדת החוץ והבטחון ובראשם יו"ר הוועדה אבא אבן, נשיא בית־הדין הצבאי לערעורים אלוף דוד מימון ובני משפחות הקצינים.

כזכור אושר ביוני בכנסת תיקון לחוק השיפוט הצבאי, לפיו כל השופטים הצבאיים המכהנים עתה יצהירו אמונים בפני הנשיא, אף על פי שהחלו בכהונתם לפני כניסת התיקון לתוקף. על פי התיקון יתמנו מעתה השופטים הצבאיים על־פי החלטת ועדת מינויים.

נשיא המדינה אמר כי התיקון בחוק תורם לביצור מעמדו ודמותו של השיפוט בצבא. הוא קרא לשופטים לסייע במאבק נגד נגע התאונות בצבא, לשמש לבני הנוער המתגייסים גורם מחנך לאחריות וכיבוד חוק, ולפעול לשמירה על רמת האתיקה והמוסר של צה"ל.

השופט שמגר, שעמד בראש הוועדה שבדקה את חוק השיפוט הצבאי, אמר כי אי תלותו של שופט במערכת אינה אמצעי חיסון המיועד לשופט, אלא נועדה לשרת את אלה הבאים להתדיין בפניו. לדבריו, התיקון בחוק השיפוט הצבאי נועד לחזק את מערכת השיפוט הצבאית ולהגביר את אי תלותה.

שר הבטחון יצחק רבין אמר כי הרפורמה בחוק השיפוט הצבאי, המבוססת על המלצות ועדת שמגר, נתקבלה אחרי לבטים ודיונים ארוכים, בעיקר בשאלה באיזו מידה אי התלות של השופטים לא תעורר את השאלה מה תהיה מידת האינטגרציה שלהם בצבא. הוא הביע תקוותו שהחוק אי התלות יחזק את יעוד המערכת המשפטית ואת שמירת הצדק.

הרמטכ"ל משה לוי דחה במרומז את הביקורות שהושמעו בנושא זה נגדו ונגד צה"ל וקבע: „צה"ל והרמטכ"ל, ולא חשוב מה יוחס להם, רואים באי־תלותה של המערכת המשפטית אבן יסוד בתפיסת ארגונו ותפעולו של צה"ל".

12 השופטים שהושבעו הם: אל"מ אביגדור רביד, אל"מ עודד מודריק, אל"מ צבי גודפינקל, אל"מ בנימין שטרן, אל"מ ניצי פלד, אל"מ יורם צלקובניק, סא"ל עמנואל גרוס, סא"ל מרדכי פלד, סא"ל אהרן שלין, רס"ן משה גינות, תא"ל (מיל.) שבתאי זיו, סא"ל (מיל.) מרדכי קרמניצר.

הפרקליטים בטרם ההשבעה עם הרמטכ"ל (צילום: דן לנדאו)

50 שנה לנתב"ג

מטוס רפיד אשר פתח ב־22 ביולי 1936 את שדה התעופה לוד בטיסה מקהיר לארץ־ישראל, שב ונחת ביום ב' בצהריים בנמל הבין־לאומי ע"ש דוד בן־גוריון, וטייס ניצב יעקב טרנר מסר לידי שר התחבורה חיים קורפו מעטפה ועליה בול חדש לציון מלאות 50 שנה לפתיחת נמל התעופה.

הטקס נערך ברחבה שלפני בית הנתיבות, לאחר שהמטוס הדה־הבילנד העתיק, השייך כיום למוזיאון חיל האויר, חג פעמים אחדות מעל לנמל התעופה.

טרנר, לשעבר תת־אלוף בחיל האויר, הוא יוזם המוזיאון של חיל האויר ומקימו. הוא הביא את המטוס למצב טיסה עוד לקראת יום חיל האויר, והוא עדיין עושה את המוטל עליו כפי שעשה לפני 50 שנה.

בטקס הצנוע השתתפו מנהל הנמל מוטי דבי, מנכ"ל משרד התקשורת יורם אלסטר, ראשי רשות נמלי התעופה ועובדי הנמל, שקיבלו במחיאות כפיים את המטוס עם נחיתתו.

שר התחבורה עמד על הסימליות והמשמעות של העובדה, שהטיסה הראשונה לארץ־ישראל באה ממצרים, והביע את התקווה שלא רחוק היום ונמל בן־גוריון יטפל ב־12 מיליון נוסעים בשנה.

קומץ של וותיקי הנמל אשר עבדו במקום עוד בימי המנדט הבריטי בתקופת מלחמת העולם השניה, הזוכרים את שירת הגמלים נושאי סלי הזיפזיף, ששימשו לסלילת המסלול הראשון ע"י השלטונות הבריטיים – התרגשו במיוחד מהיקפו הגדול של הנמל, המטפל כיום ב־3.5 מיליון נוסעים מדי שנה.

מוציאים לאור של בית

בר - הוצאה לאור בע"מ תמוז־בר

צריך בית בבית

בית – הכל על דיור, איכות חיים ותרבות הפנאי
בית – הירחון היפה, המהודר והמעניין במדינה
בית – רעיונות, הצעות והפתעות
בית – הדרכה לבניה, שיפוצים, תיקונים ושיפורים
בית – מה לקנות, איפה לקנות, איך לקנות ואיך לחסוך
בית – איך גרים בני אדם רגילים ואיך גרים אנשי שם
בית – שפע של כתבות, פרסומות ומדריכי קניות ושירותים
בית – מערכת חדשה עיצוב חדש ומרהיב;
בית – עבר בית ומעתה ביתו הוא בית "תמוז־בר"

רכוש מנוי לבית ובית ישלח לביתך מדי חודש
מלא ושלח את הספח הרצ"ב וצרף שיק בסך ־.46 ש"ח
לפקודת בר בע"מ

לכבוד
ירחון "בית" ד
ת.ד. 23029 ת"א 61230

נא לשלוח אלי, לפי הכתובת הרשומה כאן, 12 גליונות של "בית".

שם ______ כתובת ______

מקצוע ______ טלפון ______

רצ"ב שיק ע"ס 46 ש"ח לפקודת "בר – הוצאה לאור בע"מ".
ניתן להזמין מנוי טלפונית גם באמצעות כרטיס אשראי
טל. 293131 285577

אנשים ● אנשים

ברגשות מעורבים

שר המשפטים המתפטר, יצחק מודעי (בתמונה), עסק אתמול באריזות והפציר לקראת עזיבתו הבוקר את משרדו. התפטרותו נתקבלה על־ידי צוות המשרד ברגשות מעורבים: מצד אחד, שמחה, שכן במשרד המשפטים רגיל לשמור על פרופיל פוליטי נמוך ועיקר באותו היתה תמיד על מקצועיותו הטהורה. מאידך גיסא, עורר מודעי תקוות בלב כמה מן העובדים שראו כי מאמציו לגייס תוספת תקציבית להגברת כוח האדם במשרד המשפטים החלו לשאת פרי. עובדים בכירים אמרו אתמול כי הם מקווים שהשר הבא יהיה פוליטי כמה שפחות ולעיניו תעמוד שמירת שלטון החוק.

מובה צימוקי

השוואה

בתשובתו לחמש הצעות לסדר היום בכנסת בעניין ההתפתחויות בירדן והחלטותיו של המלך חוסיין, אמר שר הבטחון, יצחק רבין, כי היתה זו טעות מצד ישראל לאפשר בשנת 1976 לקיים בחירות לראשי הערים בגדה. רבין אמר כי הבחירות „לא היו ולא יהיו בחירות כמו בעכו או בנצרת". על כך העיר ח"כ יוסי שריד (בתמונה), לקול צחוקם של יושבי המליאה: „אלו יהיו בחירות כמו במפד"ל"...

מובה צימוקי

מה שמנוע עושה

כוחות גדולים של משטרה ומג"ב הוזעקו שלשום אחר הצהריים אל בנין הטלוויזיה בעקבות קריאה של שומר הבניין שטען כי באיזור נשמעו קולות ירי. המשטרה, המתייחסת להודעות מסוג זה בכובד ראש, בעיקר כאשר מדובר בתחנת הטלוויזיה הממלכתית, נזעקה למקום בכוחות מתגברים. לאחר בדיקה הסתבר כי לא היו אלה קולות ירי אלא קולות פיצוץ ממנוע בלתי־מכוון של מכונית.

יעל ארמוני

ראיון בארבע שפות

למערכת העתון האיטלקי „רפובליקה" נודע כי הבמאי הרוסי יורי לובימוב נמצא בישראל כשקראו על כך ב„ואריייטי" המתפרסם בניו־יורק. „ואריייטי" הוסיף גם כי לובימוב נחשב לאחד מחמשת הבמאים הגדולים בעולם. על כן החליט העתון האיטלקי לשגר כתב לישראל ולראיין את הבמאי הרוסי. הראיון אושר, קודם כל, בשיחת טלפון בין רומה ל„הבימה" – שם מביים לובימוב את „השקיעה" לבבל – ולאחר מכן הגיע העתונאי פאולו גרימברטי לישראל. השניים, הכתב והבמאי, נפגשו, אלא שאז התעוררה בעיית התקשורת, והיא נפתרה כך: גרימברטי שאל בצרפתית. רינה קרסו, תרגמה את השאלה לעברית. איסקה (המתורגמן הצמוד של לובימוב) תרגם מעברית לרוסית. לובימוב השיב ברוסית, איסקה תרגם לעברית, קרסו לצרפתית וחוזר חלילה. לא פלא שהראיון נמשך כשעתיים...

חתונה בצהרי היום

שעון הביג־בן ישמיע 12 צלצולים והכלה תצא מכנסיית וסטמינסטר. ובינתיים עשרות אלפי בריטים זורמים ללונדון. חלקם עורכים „קמפינג" מחוץ לכנסייה ולאורך הדרך בה תעבור התהלוכה המלכותית. החזאי, אגב, מייעץ לכל אלה להצטייד במטריות. 350 מיליון אחרים ב־39 מדינות יצפו בטקס הנישואין של הנסיך אנדריו ושרה פרגוסון היום באמצעות שידורי לוויין ישירים. מצלמה מיוחדת המופעלת על־ידי רובוט תוצב ממש מול פניהם של בני הזוג וזו תנציח כמעט כל מלה ותנועה שלהם. למרות כל זאת, אם החתן, מלכת בריטניה, עדיין טוענת כי יהיה זה „טקס נישואין משפחתי".

★

נשיא המדינה, חיים הרצוג, שיגר לזוג הצעיר מתנת כלולות: גביע יין מלכותי מימי מלכי בית חשמונאי. על הגביע חרוט פסוק מתהילים: „כוסי רוויה אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי".

★

הכלה, שרה פרגוסון אמרה בראיון שהתפרסם אתמול כי היא תמשיך בעבודתה כעורכת בהוצאת ספרי אמנות גם לאחר נישואיה, אך תעשה זאת מביתה החדש, ארמון בקינגהם. היא ככל הנראה תצטרך לוותר מעתה על כוסית־היין־והסיגריה של־לפני־השינה, לבחור ביתר קפדנות את המסיבות בהן תשתתף ולשנות גם את סגנון לבושה. וגם שמה, אגב, ישתנה: הנסיכה אנדריו יהיה מעתה שמה הרשמי.

בול פלוס

הבול החדש שהוצא על־ידי השירות הבולאי לכבוד המלחמה בגזענות ובעד הסובלנות הוצג אתמול בפני נשיא המדינה על־ידי שר התקשורת אמנון רובינשטיין. מעצב־הבול, רפי וייגר, (בתמונה עם צוות מעצבי הבולים של השירות הבולאי), סיפר אתמול כי הרעיון לעיצוב הבול בצורת כתובת קיר (גראפיטי) עלה בדעתו כאשר חיפש דרך להביע מחאה בצורה הפשוטה והתכליתית ביותר. „חיפשתי קיר אטרקטיבי ומצאתי מקום מתאים בתל־אביב ליד הנמל. ריססתי בספריי אדום את המילים לא לגזענות והצלם עודד קליין צילם את הכתובת על הקיר". וייגי עיצב כעבר בול ליום הזיכרון האחרון וליום הזיכרון לחללי הדרוזים. „במקרה של בול נגד הגזענות היה לי חשוב לזכות במיכרז. יש לי מה להגיד בנושא ועשיית הבול מהווה דרך לאמירה פומבית". וייגי, המעצב עטיפות תקליטים וספרים ומשמש כארט־דירקטור בחברת פרסום, אמר כי אתמול הדביק את הבול החדש על־גבי פלקטים ובימים הקרובים ישלח את הכרזות ל־119 חברי כנסת. מח"כ אחד הוא מעדיף להתעלם.

יעל ארמוני

צ'ארלס מקייב (בתמונה באמצע), סגן נשיא בנק „מנופקטורס הנובר טראסט" מממן סרט חדש על ירושלים אשר יוקרן בטלוויזיה הציבורית בארה"ב. אתמול ביקר אצל ראש עיריית ירושלים, טדי קולק. והשניים בחברת רעייתו של מקייב ובחברת כריסטפר האיים, המפיק והבמאי של הסרט, ערכו סיור בעיר (צילמה: עלית בן משה)

כל בוקר עם עיתון
דבר
הוא
בוקר טוב.

"סימון גרים בת.ז. תיקון עיוות מהעבר"

מאת יקיר צור ויעל ארמוני

שר הפנים יצחק פרץ אמר אתמול כי הצעתו לסימון גרים באה לתקן פירצה שהיתה קיימת בזמן שבורג כיהן כשר הפנים. זה לא סוד שבזמנו של בורג הוא רשם גויים כיהודים במדינת ישראל, ואני מתפלא שעל זה הרבנות הראשית לא נזעקה ורבני חב"ד לא נזעקו. כאשר כאן במדינת ישראל רשמו גויים כיהודים איש לא פצה פה וכאשר בא שר הפנים לתקן את הפרצות ששר הפנים הקודם יצר במשרד שלו, פתאום כולם זועקים". אמר פרץ.

פרץ אמר כי הענין כולו יידון בבג"ץ וכי אם בג"ץ יחליט שלא לקבל את הצעת משרד הפנים אזי יפעל המשרד לפי הוראות בית המשפט.

"זוהי סערה בכוס מים" אמר השר פרץ וציין כי ההצעה לציין גרים בתעודת הזהות אינה חדשה, והיתה נהוגה בתקופה בה משה חיים שפירא שימש שר הפנים.

מועצת הרבנים המתקדמים בישראל והתנועה ליהדות מתקדמת בישראל קוראת לשר הפנים יצחק פרץ להסתלק מתפקידו אם בדעתו להמשיך לכנות יהודים כ„גויים". קריאתם של הרפורמים להתפטרותו של שר הפנים באה על רקע האשמותיו של פרץ כלפי קודמו, ד"ר יוסף בורג, כמי שרשם גויים כיהודים במרשם האוכלוסין. הרפורמים טוענים כי למרות ניסיונות ההכחשה של שר הפנים, הרי שבעבר נרשמו עולים גרים כיהודים, בלא להפלות ביניהם על פי השתייכותו של הרב המגייר לתנועות הרפורמיות או קונסרבטיביות. הדבר מתחייב על פי החוק, בין השאר לאחר שב־1970 הוכנסה לחוקי השבות ומירשם האוכלוסין הגדרת „יהודי" ולפיה אין הכנסת ומדינת ישראל מבדילה בין גרים אורתודוקסים, רפורמיים וקונסרבטיביים.

רבריו של שר הפנים מעידים כי לא תפקידו הממלכתי ומרות החוק והכנסת קובעים אצלו, אלא השקפותיו הדתיות הכיתתיות הקיצוניות, והמרות העליונה בעיניו היא מרות שולחיו הרבנים החרדים.

תקציבי המועצות הערביות יגדלו ב־11 מיל' שקל

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

משרד הפנים יגדיל את תקציבי המועצות המקומיות הערביות ב־11 מיליון שקל. על כך סוכם אתמול בפגישה שקיימו אנשי המשרד עם משלחת של נציגי המועצות המקומיות הערביות.

על פי סיכום זה יקבלו הרשויות תוספת של 3.5 מיליון שקל בתקציב הרגיל. משמעות תוספת זו היא הוספת 250 תקנים לעובדי הרשויות. יתרת הכספים על סך 7.5 מיליון שקל ינתנו לתקציבי פיתוח ובקרוב תגובש תכנית לחלוקת כספים אלה.

יו"ר ארגון המועצות הערביות איברהים נימר חוסיין אמר אתמול בעקבות הפגישה כי זוהי הפעם הראשונה שתביעות הרשויות זוכות להתייחסות רצינית.

המועצות הערביות דורשות סך של 20 מיליון שקל כתוספת לתקציבן.

יחידת קישור בגדה לבתי חולים ביים

המינהל האזרחי ביהודה ושומרון יפעיל מראשית אוגוסט יחידת קישור שתנוהל על־ידי רופא מהגדה, ותטפל בחולים המופנים על ידי המינהל האזרחי לבתי החולים של הדסה עין כרם והר הצופים. על כך סוכם בביקור שערך ביום ג' ראש המינהל האזרחי, תא"ל אפרים סנה בבית החולים הדסה עין כרם.

תא"ל סנה שוחח עם מנכ"ל הדסה פרופ' שמואל פנחס על הקשר המתהדק בין המרכזים הרפואיים של הדסה ליחידת הבריאות במינהל האזרחי. סנה מסר כי מדיניות המינהל האזרחי היא לפתח את השירותים הרפואיים המקומיים כך שמרבית השירותים הרפואיים יינתנו בבתי החולים בגדה. הוא ציין כי להדסה מופנים רק מקרים המצריכים שיטות איבחון וטיפול מסובכות הקיימות רק שם. לדבריו, יחידת הקישור החדשה תייעל את השירות הניתן לחולים מן הגדה ותזרז את הליכי הרישום שלהם.

סמינר משותף עם ברית האיגודים המקצועיים

מאת סופר „דבר"

משלחת רמת מעלה של הנהגת ברית האיגודים המקצועיים בראשותו של הנשיא ארנסט ברייט תבוא בתחילת השנה הבאה לארץ לסמינר משותף עם חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות בראשותו של המזכ"ל ישראל קיסר – על כך מסר אברהם אלון מנהל המחלקה לקשרים בינלאומיים של ההסתדרות לאחר השיחות שקיים כאן עם עמיתו ארווין קריסטופרסן, מנהל המחלקה לקשרים בינלאומיים של ברית האיגודים המערב־גרמניים.

הסמינר יוקדש להערכה מחדש של עמדת שני ארגוני הפועלים לממשלות מערב־גרמניה וישראל. במערב גרמניה לאחר הבחירות הכלליות שייערכו שם בינואר ובישראל לאחר הרוטאציה.

הסמינר המשותף של שתי ההנהגות הוא שני במספר. הראשון נערך בגרמניה. נושאים נוספים שיידונו בסמינר בארץ יהיו בעיות של שיתוף הפעולה היהודי־ערבי וסכנת ניאו נאציזם ומלחמה באנטישמיות בגרמניה. באותה הזדמנות אף יידונו ראשי ההסתדרות בברית האיגודים הגרמניים בשיתוף פעולה לקראת הוועידה הבאה של האינטרנציונל המקצועי שיתקיים במלבורן ב־1988 במסגרת חגיגות 200 שנה לאוסטרליה.

„התחייבות" הדדית ישראל – ארה"ב

100 בני נוער מארה"ב חתמו על „הצהרות התחייבות" טרם עזיבתם את ישראל לאחר מפגש בן 10 ימים עם עמיתיהם הישראלים, במסגרת „להבה", עצרת הנוער העולמית הראשונה שנערכה בישראל ביוזמת קבוצת מתנדבי ה„פורום הישראלי", כמו כן חתמו על הצהרות התחייבות 100 בני הנוער ישראליים שהשתתפו בעצרת. הישראלים והאמריקאים יזמו „הצהרות התחייבות" אלה במטרה ליזום המשך ההידברות ולפעול למען יוזמות משותפות בעתיד. מטרתה העיקרית של העצרת היתה יצירת מפגש ישיר ובלתי אמצעי בין קבוצות דור העתיד של העולם היהודי.

עלווית אפורה עפה 4,300 ק"מ בשבועיים

מאת סופר „דבר"

עלווית אפורה, אשר טובעה באמצע אוקטובר 1985 על־ידי צפרי רשות שמורות הטבע באיזור לוד, נלכדה כעבור שבועיים בידי תושבי כפר נידח באזיר שבמרכז אפריקה. העלווית – כך מסתבר – עברה במשך שבועיים אלה 4,300 ק"מ, כ־300 ק"מ ליום.

העלווית היא מן הציפורים הקטנות ביותר המצויות בישראל. משקלה כ־70 גרם ואורכה, מראשה ועד קצה זנבה, כ־11 ס"מ. צבעה אפור־צהוב.

דבר מציאת העלווית נמסר לאוניברסיטת תל־אביב, הרשומה על גבי טבעת הציפור, וההודעה הועברה לרשות שמורות הטבע. ברשות מתקבל כל נתון כזה בשמחה, כיוון שהמידע המגיע מאפריקה על נדידת הציפורים מועט ביותר, ולכל מידע נוסף ערך רב ביותר להכרת מערכת חייה של הציפור.

זוכים בהגרלת האגודה למען החייל לא מממשים זכייתם

עד היום קיבלו 7 זוכים את מפתחות המכונית מתוך 10 מכוניות שעלו בגורל, בהגרלה המידית ובהגרלה הסופית של האגודה למען החייל. שאר הזוכים טרם בדקו כנראה את תוצאות ההגרלה. חלוקת הפרסים היא בימים שני וחמישי עד ה־26.9.86.

עליות שערים ושיפור באווירה

מאת שמואל רוזנבלום

לאחר חודש של ירידת שערים, ושחיקה הגיע סוף־סוף התיקון הטכני המיוחל לו ציפו סוחרי הבורסה. אמרנו תיקון טכני, ובכוונה לא הצבענו על שינוי מהותי במגמה, קשה לשער אם הפעילות החיובית ביום המסחר האחרון מסמלת שינוי מגמה או שינוי טכני חיובי בתגובה לירידות השערים. הקושי בקביעת המגמה בולט לאור נפחם הגדול של עודפי הביקוש, הביקושים היו גדולים למדי ועימם גוברים הספיקות אם התופעה טכנית בלבד. בדר"כ בתגובה טכנית עודפי הביקוש מצומצמים למדי ומעידים על פעילות מקורבים בלבד, הפעם היקף הביקושים העיד על הצטרפות גורם או גורמים מוסדיים לתמונה הכללית, והתופעה גורמת לאופטימיות גדולה מהרגיל. בימים הקרובים נבחן ונדע את מגמת השוק לטווח הזמן הקצר, צריך רק לקוות ובמיוחד לאלה המבקשים שוק חיובי, שתנודות השערים תהיינה מתונות תוך גידול במחזורים והתייצבות יחסית. ראוי להדגיש ברורות כי התחושה הכללית בשלב הנוכחי שהשיפור בשוק הינו טכני בלבד, והשחיקה עשויה לשוב.

"רגע האמת" בקרנות

הפדיונות המתמשכים באחרונה בקרנות הנאמנות וחוסר העניין הציבורי גרמו להידלדלות החלק הכספי הנזיל בקרנות הנאמנות. קרנות מניות מסויימות הגיעו לנזילות כמעט אפסית שנעה בסביבות 3% מנכסי הקרן. נזילות בכמות זו מאיימת על תפקוד הקרנות ועלולה להביא למשבר גמור בתעשיית הקרנות. הדבר בולט בעיקר על רקע אי היכולת למכור מניות חופשיות באין קונים, ההכרח למכור אמצעים פיננסיים סולידיים כבנקאיות ואג"ח. נראה שברגע האחרון החליט מישהו ממנהלי הקרנות להצטרף למהלך יזום של שינוי מגמת שוק המניות ע"מ להסיט או להדחיק את הבעיה בשלב הנוכחי. במידה והמכירות בקרנות יקטנו אנו עשויים לראות פעולה ליצוב הבורסה ע"מ לאפשר המשך פעילות תקין ורגיל. מאידך, בקרנות הסולידיות הבעיה חריפה יותר, אין להניח שיהיו שינויים בולטים לחיוב בתחום האג"ח, ולפיכך אפשרות התימרון היחידה לשיפור התשואה מצויה בבנקאיות ובמניות הכבדות המותרות להשקעה חלקית בקרנות הסולידיות.

מעבר לכל האמור לעיל יש לקוות שמנהלי הקרנות השונים ישכילו הפעם להבין שאין להפריע איש למלאכת רעהו, שכן תשואת כולם בינתיים, ואל להם לגדוע את ענף פרנסתם.

תשואת הבנקאיות

מגמה מעורבת תוך נטיה קלה לעליות שערים נרשמה בסקטור הבנקאיות. תשואת הבנקאיות נעה בסים 14% לערך וזהו כידוע תשואה גבוהה ואפיק השקעה מעניין ביותר. ניתן להעריך שבימים הקרובים אנו צפויים לפעילות די חיובית בסקטור זה ואולי אף גידול בנפח הכספי.

ניתוחי שוק ההון – מגמות

מומחי שוק ההון השונים ומנהלי קרנות עימם שוחחנו תולים בריבית התפ"ס הגבוהה (20% לערך) המשולמת למפקידים, כאחד הגורמים לרפיון בשוק ההון. הציבור מצוי בעמדת המתנה מתמשכת וישיבתו על הגדר מנוצלת בחלקה במעבר כספי לאמצעי צריכה. מבין אפיקי ההשקעה השונים עולה כי שוק המניות לאחר השחיקה שחלה בו, תוך חזרת רמת שווי השוק לפברואר שנה זו, מעניין ביותר אך במקביל מהווה השקעה ספקולטיבית. בנסיון השנים שחלפו עולה כי החזקת מניות לפרק זמן ארוך נהגה בדר"כ תשואה טובה יותר מכל אפיק השקעה אחר. המדובר במניות מסוג – ים המלח, הבינלאומי, אזורים, נכסים, אי.די.בי. פיתוח וכבדות נוספות. בעידן הורדת האינפלציה מאבד שוק האג"ח את יתרון הריווח עימו כל האפיקים צמודי המדד. שוק צמודי הדולר בעידן הקפאת שער חליפין מאבד אף הוא חלק ניכר מהאטרקטיביות הטמונה בו. עד היום המשקיעים לטווח ארוך היו קרנות הנאמנות וגורמים מוסדיים בלבד, כיום ניתן לשער שיחול מעט שינוי בטעם הציבורי בעתיד לגבי בחירת השקעה לפרק זמן ארוך. המכשלה העיקרית העומדת בפני הבורסה הינה הדימוי השלילי הספקולטיבי שנוצר לה, ויש להניח שהדימוי ישתנה במידה והשוק יעבור לתנודות שערים סבירות ולא אבסורדיות כבעבר. כל התסריט הזה בשלב הנוכחי נראה מעט דמיוני, לאור המציאות העכשווית, אך ניתן לראות תזוזות משקיעים גדולים בכיוון החזקה קבועה במניות כמרכיב השקעתם לטווח זמן ארוך.

ריבית התפ"ס

הבנקים הפסיקו מעט את תחרות הריבית ששררה ביניהם לגבי פקדונות התפ"ס. באחרונה בחלק מהמערכת הבנקאית שילמו ריבית תפ"ס גבוהה שכדאיותה לבנק מוטלת בספק, הדבר נבע מאי רצון לאבד לקוחות וכספים לבנק מתחרה. במצב הנוכחי תמיד קיים בנק אחר שגרעונותיו גדולים מהאחרים והוא זה שגורם לכל המערכת לשלם יותר למפקידים. לכאורה מדובר בתחרות בריאה אך ספק אם זהו מצב כלכלי נכון. ראוי לה למערכת הבנקאית לבדוק נושא זה במשותף ע"י כלל הבנקים לתועלתם שלהם. לנו נראה שריבית התפ"ס תרד בזמן הקרוב ביותר.

שינויי שער

ליצני השוק מצאו "סיבה" לעליית השוק והיא – המלך חסן ממרוקו. הליצנות הינה במסגרת הפרשנות המחפשת סיבות פוליטיות למתרחש בבורסה. פיטורי מודעי, לדוגמא, שימשו סיבה לירידות שערים ואליבא דליצני השוק המלך חסן משמש סיבת העליות. נפח המחזורים נשאר מצומצם אל מול עודפי הביקוש, ברוב המקרים הנכונות לספק סחורה היתה דלה ובמקביל הנכונות לקנות בעליות חדות אף היא היתה קטנה. ביקוש 8740 ע.נ. בקפסאות פח סופק בעליה בת 4.5% ובמחזור מצומצם 1359 ע.נ.

ביקוש 15190 ע.נ. במניות אזורים גרם לעלית שער 2.7% ומחזור מצומצם 4800 ע.נ. ביקוש 3849 ע.נ. במניות נכסים הביא עליה של 2.4% תוך מחזור 1685 ע.נ. תופעה דומה שררה במניות פולגת 0.4 6678 ע.נ. ביקוש בוצע בעליה של 3.9% ובמחזור 2783 ע.נ. היקף הביקושים מהווה לכאורה הזדמנות נאותה למוכרים גדולים להיפטר מסחורה והמצב פיזית היה כאמור שונה, דבר המעיד על תקוות להמשך עלית שערי המניות.

ביקוש 1222 ע.נ. בים המלח הביא לעלית שער של 1.2%, עליה בת 7.3% נרשמה במניות קדמני 5 בביקוש 3875 ע.נ. ומחזור 2365 ע.נ. למניות הספקולטיביות ישנו עולם שונה לגמרי מהמסחר הרגיל, מניות חמן עלו 10% תוך ביקוש 586 ע.נ. ומחזור 203 ע.נ., חוקי הכלכלה אינם חלים על חמן כנראה והיא עשויה לשבור את שיאי 1982 בקרוב. לבידי אשקלון נרשמו קונים בלבד וכמוהם מאגדי בניה, בשתיהן עליות השערים והירידות עונתיות והתנועות חדות ביותר.

· הכותב הינו יועץ השקעות

מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ●

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

א.ה.ת. ש	16000				+95.0
הספנות 0.1	985	970	+10	+1.0	+842
הספנות א 0.5	735	360	+35	+5.0	+2412
הספנות אפ 2	750	2006	+50	+7.1	+2223
כללי לא בהסדר	25500	65.0	+500	+2.0	+102
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמ אפ1	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3235	5303	+125	+4.0	+13153
פ.ע.ב. 0.5	3487	2850	+90	+2.7	+7212

כלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	80500	142	+250	+.3	+160
אידיבי ב 100.0	80750	2.0			-2.0
אידיבי בכ א 2.0	495000				
אגוד רשת	59700	107	-101	-.2	-56.0
דיסקונט ב	103000	15.0	-1000	-1.0	-17.0
דיסקונט א	102150	122	-280	-.3	-152
דיסקונט שה ב	12100				-5.0
המזרחי ש	33005	134	-95	-.3	-301
המזרחי ב	33010	2.0	-60	-.2	-2.0
המזרחי שה 9	15180	40.0	+130	+.9	+37.0
הפועלים מבכ	114000	.2	+1000	+.9	+2.8
הפועלים ש	54650	584	+140	+.3	+453
הפועלים ב	54700	127	+300	+.6	+124
כללי א 1.0	139200	10.0	-700	-.5	-20.0
כללי אפ 9	134200	21.0			-17.0
כללי שה 5	108000				
כללי שה 7	6650				
כלל סטוק 100.0	34550	1135	-300	-.9	-1299
כלל שה 11	13190	100	-30	-.2	-89.0
מימון וסחר 1.0	48730				
מימון וסחר 5.0	25001				-10.0

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	12050 תב	203	-650	-5.1	-266
לאומי משכנתא' ש	4165	46.0			-9.0
לאומי משכנתא' מ	4142		+2	+.1	+25.0
כרמל ש	4040	11.0			-11.0
כרמל שה 1	3025	135			+65.0
בנין ב' 5.0	6300 תב	60.0	-700	-10.0	-53.9
פת משכ ש	1225	554	+40	+3.4	+1012
משכן ב ש	2070	325	+70	+3.5	+760
עצמאות 0.1	6700	50.0			-73.0
טפחות מבוכ ש	13065				+38.0
טפחות רג ש	11000	45.0	+500	+4.8	+112
טפחות שה 1	7690	11.0	-10	-.1	-11.0
טפחות שה 2	3940	128	-36	-.9	-91.0
יעסוד 1.0	1600	304			+152
יעסוד 5.0	707	697			-363
מירב 1.0	4200	219	+150	+3.7	+275

מוסדות מימון

שלמון א ש	340	3370	+11	+3.3	+11802
התקלאות מבוכ א	41700	30.0	+40	+.1	+17.0
התקלאות מבוכ ג	165000				
לאומי תעשיה א ש	4970	6.0	+10	+.2	+6.0
פתוח תעשיה מבכ	63000				
פת תעש בכ ג	372900				
פת תעש בכ גג	223540				
פת תעש בכ גגג	224700		+560	+.3	+1.0
פת תעש בכ ד	239400	1.0	-75		-1.0
פת תעש בכ דד	63878		-388	-.6	-42.0
מרכז קבלנים 5.0	442	474			-448
תיירות בכ	180000				
כלל ליסינג 0.1א	11400 תב	28.0	+700	+6.5	+67.0
כלל ליסינג 0.5ב	9000 תב	100	+625	+7.5	+115
כלל לסינג אג"ח	10919	9.0	-131	-1.2	-9.0

ביטוח

ארדט 0.1	875	1695			-873
ארדט א 0.5	430	910			-160
איתנן הכ' לביטוח	221	23018	+3	+1.4	+35186
בטוח מסנה 0.1	947 תב	54.0	+62	+7.0	+154
בטוח מסנה 0.5	295 תב	2750	+19	+6.9	+6868
הדר 1.0	306	1315	+6	+2.0	+1615
הדר 5.0	182.0	12267	+8.0	+4.6	+17675
הסנה ש	457	8032	+13	+2.9	+25930
הפניקס 0.1	645	600	+26	+4.2	+903
הפניקס 0.5	385	857	+18	+4.9	+1386
המסנה-הראל 1.0	6200	300	-300	-4.6	-300
המסנה-הראל 5.0	2450	454	-50	-2.0	-432
כנודה 1.0	7800 תב	14.0	+399	+5.4	+55.0
מנודה 5.0	2950	130			-112
סהר ב 1.0	3800	175	-1		-203
סקורטס 0.1	2265	264			+73.0
צור ש	310	3582	+6	+2.0	+5019
ציון החזקות 1.0	16060				
ציון החזקות 5.0	3800	36.0			-58.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרבאמא 1.0	4322				
אינטרבאמא 5.0	1006	300	+1	+.1	+260
באיר עזרא 1.0	4199	16.0	+199	+5.0	+59.0
באיר עזרא אפ 1	3950				+16.0
כתה 1.0	— הפסקת מסחר —				
כתה 5.0	— הפסקת מסחר —				
כלל סחר 1.0	1050	2474	+50	+5.0	+3697
קריסטל 1.0	• 7350	61.0	+350	+5.0	+55.0
• ביצוע חלקי 61.00%					
רפק 0.1	35000				-1.6
רפק 0.5	9232		+182	+2.0	+40.0
שופרסל א 2.0	4585	835	+105	+2.3	+1246
שופרסל ב 10.0	3021	1411	+61	+2.1	+1514

שרותים

דלק ג ש	2590	1786	+90	+3.6	+7230
הראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
הראל 5.0	— הפסקת מסחר —				
ספנות הספקה 0.1	— הפסקת מסחר —				
ספנות הספ' א0.5	— הפסקת מסחר —				
קידר 0.1	— הפסקת מסחר —				
קידר 1.0	— הפסקת מסחר —				
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מוסכי ערובה 0.1	— הפסקת מסחר —				
מוסכי ערובה 0.5	— הפסקת מסחר —				
קונסורטיום 0.1	1740	30.0	+40	+2.4	+28.0
קונסורטיום 0.5	1220	415	+20	+1.7	+111
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קופל אפ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	10800	28.0			+3.1
גלי זוהר 5.0	5550 תב	53.7	-400	-6.7	-102
מלונות דן 1.0	3330 תב	94.0	-370	-10.0	-121
מלונות דן 5.0	2500	43.0	-100	-3.9	-43.0
חוף האלמוג 0.1	— הפסקת מסחר —				
כנם 1.0	2295				+50.0
מלונות ירדן 1.0	3229 תב	31.0	+179	+5.9	+246
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

דטה מימון 1.0	3781 תב	32.0	+181	+5.0	+428
ת.ל.ג. 1.0	12525	10.0	+125	+1.0	+1.0
יעבא 1.0	3700 תב	8.0	+200	+5.7	+58.0
יעבא אפ 1	3360	22.0			-22.0
בלל מחשבים 1.0	8930	16.0			-16.0
מ.ל.ל. 1.0	11750	7.0			-7.0
מ.ל.ל. 5.0	4300	20.0	+100	+2.4	+60.0
משוב מחשבים 1.0	2500	136	-7	-.3	-125
ביקוב מחשבים 1.	8289 תב	194	+754	+10.0	+224
ביקוב מחשבים 5.	6000	144			-127
תים מחשבים 1.0	1727 תב	180	+157	+10.0	+230
תים מחשב אפ 1	16700				

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אבגדם בינוי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אבגדם בינוי 5.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 1.0	835	806			-506
אורן מבנים 5.0	373	844			+156
אזורים 1 ש"ח	502	4800	+13	+2.7	+15190
אזורים אפ' 1	283	15138	+16	+6.0	+30126
אזורים אג"ח 3	93.5	31032	+.5	+.5	+27459
אילנן 1.0	415	1250	+8	+2.0	+1402
אילנן אפ 1	1690 תב	100	+150	+9.7	+350
אל-רוב 1.0	3240	363	-10	-.3	-363
אבנודים 1.0	2400	26.0			+66.0
אפריקה 0.1ש"ח	30680	4.0	-20	-.1	-4.0
אפריקה 1.0ש"ח	20350	86.0			-68.0
אפריקה אפ 5	13050	96.0	+450	+3.6	+184
ארזים 1.0	2049 תב	115	+149	+7.8	+155
ארלדן 0.1ש"ח	2080 תב	260	+100	+5.1	+526
ארלדן 5.0ש"ח	1100	133			-151
בן-יקר גת 1.0	3100	98.0			-148
ברנוביץ 1.0	3119 תב	165	+284	+10.0	+361
ברנוביץ 5.0	1975 תב	119	+165	+9.1	+141
דקסר 1.0	3810 תב	640	+210	+5.8	+693
דורקר 1.0	406				
דורקר 5.0	332	300	+12	+3.8	+300
דורקר אפ 1	250 תב	4151	+45	+22.0	+10510
דרער 0.1	6000				-19.0
דרער 0.5	3912	40.0	+100	+2.6	+65.0
המסלול 1.0	— הפסקת מסחר —				
המסלול 5.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2365	1685	+55	+2.4	+3849
בב-ים 0.1	3867 תב	177	+267	+7.4	+165
בב-ים 0.5	2170	148	+70	+3.3	+90.0
הכשרת הישוב 1.0	43900	37.0	+250	+.6	+38.0
ישפרו 0.1	2290 תב	477	+110	+5.1	+1259
ישראלום 1.0	1260	125			-125
יצרים 10.0	10692 תב	151	+972	+10.0	+762
כהן פיתוח 1.0	6550	30.0	+107	+1.7	+10.0
כלל בולן 0.1	330	11854	+10	+3.1	+23641
לומיר 1.0	3700	30.0	+168	+4.8	+67.0
לומיר 5.0	1380	153			-8.0
מ.ת.מ. 1.0	297 תב	8365	+20	+7.2	+11672
מאגדי בניה 1.0	554 קו		+26	+4.9	+16254
מאגדי בניה אפ1	436 קו		+26	+6.3	+5193
מגדל בנין 1.0	— הפסקת מסחר —				
מישכאל 5.0	270	2893	+13	+5.1	+2076
מנרב 5.0	710	1565	+28	+4.1	+1515
מר-לו 1.0	512 תב	1290	+41	+8.7	+2483
לוינשטין 1.0	401	1824			-1485
לוינשטין 5.0	109.5	6983	+2.5	+2.3	+11847
ליפשיץ 1.0	1002	1183			-783
ליפשיץ 5.0	475	650	+5	+1.1	+1550
נאות אביב 0.5	4900	162			-81.0
נכסי אורים 1.0	630	400	+12	+1.9	+248
סהר החזקות 1.0	9500				
סהר החזקות 5.0	7001	102	-39	-.6	-102
סוף 1.0	3759		-100	-2.6	-79.0
סוף 5.0	2200		-101	-4.4	-60.0
עפר ופלע 1.0	641 תב	635	+32	+5.3	+3364
עוד 3.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	1501	200	+1	+.1	+70.0
קיסריה 0.5	713	537			-650
רוגובין 1.0	2840	50.0			-50.0
רוגובין 5.0	1890	110	+60	+3.3	+80.0
רסקו מבוכ'	6300 קו		+300	+5.0	+880
רסקו רג	6792	70.0			-38.0

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2520	443	+120	+5.0	+925
מטעי הדר 0.5	1865	175	+40	+2.2	+1058
מהדרין 0.1	6320	158			-108
נכסי הדרים 1.0	1010	500	+40	+4.1	+813
פרי אור 0.5	2445		+30	+1.2	+290
שז-הר 5.0	15600	257	-300	-1.9	-173

תעשייה

מזון ומבק

אסאס 1.0	1400	150	+50	+3.7	+371
גולדפרוסט 1.0	2530	256	+88	+3.6	+818
גולדפרוסט 5.0	1520	1059			+108
גולדפרוסט אפ 1	1244	210	+12	+1.0	+28.0
דובק מב ש	3240	178	+16	+.5	+108
דובק מב מ	3240	30.0	+16	+.5	+8.0
וולכל 1.0 במה	485				+85.0
וולכל 5.0 במה	335				
פרי-הה 1.0	1725	794	-25	-1.4	-317
פרי-הה 5.0	1350	224			-149
טמפו בירה 1.0	14700	63.0			-38.0
טמפו בירה 5.0	10400	20.0	+400	+4.0	+2.0
יבוזר 1.0	1450	575	+64	+4.6	+1034
יבוזר א 5.0	805	225	+26	+3.3	+1078
בן 1.0	9000 תב	8.0	+700	+8.4	+7.0
בן 5.0	4501				+7.0
סנפרוסט 1.0	7100	10.0	+300	+4.4	+112
עלית 0.1	12100	55.0	+350	+3.0	+228
עסיס ב 0.5	33804	10.0	+824	+2.5	+6.0
קלמה אגגל 1.0	1980	2.0	-20	-1.0	-2.0
שמן מבוכ ש	6680	171	+230	+3.6	+309

טקסטיל והלבשה

אורגד 1.0	766	250	+6	+.8	+372
אופים 1.0	870	366	+22	+2.6	+329
אופנת ברוך 1.0	2490 תב	41.0	+150	+6.4	+767
אופנת ברוך 5.0	1510	357	+55	+3.8	+696
אפתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפתן אפ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	11250	41.0	+250	+2.3	+100
דלתא-גליל 1.0	3450	250	+100	+3.0	+571
דלתא-גליל א 3.0	2750	79.0	+50	+1.9	+106
מכוניות כאותר 1.	1610				+70.0
מכוניות כאותר 5.	880	10.0	-21	-2.3	-180
מכוניות אפ 1	687	100	+7	+1.0	+172
ויסלבג 1.0	3501	124			+73.0
ויסלבג 5.0	2218	220	-2	-.1	-1248
ורדינון 1.0	4002 תב	147	+330	+9.0	+315
זיקית 1.0	3640	71.0			+79.0
זיקית 5.0	2845	213			+62.0
כיל-כוב 1.0	— הפסקת מסחר —				
כיל-כוב אפ 1	— הפסקת מסחר —				
להדיה 0.1	1750	27.0	+40	+2.3	-12.0
להדיה 0.4	775	385	+25	+3.3	+932
ליגת 1.0	535 תב	3980	+35	+7.0	+7313
מיס גליק 1.0	660 תב	710	+60	+10.0	+2655
מקס 0.1	22000	5.0	+800	+3.8	+17.0
מקס 0.5	9900	260			-163
עים 1.0	10400	30.0	+150	+1.5	+30.0
עים 5.0	5100	9.0	-40	-.8	-9.0
ענבק 1.0	1600	300	+49	+3.2	+665
פולגת א 0.1	2920	467	+70	+2.5	+483
פולגת ב 0.4	1755	2783	+65	+3.9	+6678
פולימן א 0.5	7300	9.0			-4.0
פרנוד 1.0	1791	125	+80	+4.7	+495
גיבור סברינה	11500	13.0	+100	+.9	+20.0
תעש רוגוזין 1.0	3150	490	+90	+2.9	+2144

מתכת ומוצריה

אקסטנון 5.0	2576	459			-100
אורדן 10.0	9064	61.0	+200	+2.3	+314
אורדן 50.0	7800				-10.0
אלומית 1.0	4695				-100
אלומית 5.0	3200	35.0			-35.0
כבלים ש	11100				
התכוף 1.0	7140	1.0	+340	+5.0	+37.0
התכוף 5.0	3700	101	+100	+2.8	+115
דיקה 1.0	5500	49.2	+235	+4.5	+67.2
דיקה 5.0	2850	192	-50	-1.7	-93.1
קפסאות פח 1.0	1058	1359	+45	+4.5	+8740
קפסאות פח 5.0	780 תב	551	+50	+6.9	+2169
כתבת קדום 1.0	2420	228	+80	+3.4	+405
כבלי ציון 1.0	2140	282	+51	+2.4	+575
כבלי ציון 5.0	882	2440	+35	+4.1	+4991
כבלי ציון אפ 3	605	860	+16	+2.7	+2040
מודגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מודגן אפ א	— הפסקת מסחר —				
קדמני 1.0	865 תב	858	+50	+6.1	+939
קדמני 5.0	442 תב	2365	+30	+7.3	+3875
נחושתן 0.1	14700	53.0			-1.0
נחושתן 0.5	6145	55.0			-5.0
פקר פלדה 1.0	6130	50.0	+150	+2.5	+229
קינג 1.0	1103	200	+53	+5.1	+1490
קינג 5.0	620	223	+8	+1.3	+223
קליל 1.0	4100	90.0			+10.0
קליל 5.0	1986	33.0			-50.0
שלדות 5.0	2062	196			-40.0
תעשיות לכיש 1.0	1080 תב	410	+70	+6.9	+970
תעשיות לכיש 5.0	540	1120	+15	+2.9	+986

חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	374000	5.0			-1.0
אלקו 0.1	6500	3.0	-70	-1.1	-1.0
אלקו 0.25 ש	2910 תב	477	+150	+5.4	+677
אלקו 0.25 מ	2955				-120
אלקטרה 0.1	13000	5.0			+29.0
אלקטרה א 0.5	6300	29.0	+140	+2.3	+25.0
אלרון 3.0	300000	6.0	+8500	+2.9	+23.0
אריות 0.02ש"ח	24650	41.0	+650	+2.7	+173
כלל תעש' אלקטר	2040	315	+70	+3.6	+388
ספקטרוניקס 1.0	1984 תב	2104	+160	+8.8	+2525
ספקטרוניקס 5.0	1184	605			
פריכטנגר 1.0	2050	37.0			-43.0
פריכטנגר 5.0	1125	201	+40	+3.7	+2613
ציקלון 1.0ש"ח	2330	203	-50	-2.1	-203
ציקלון 5.0ש"ח	1030	295	+30	+3.0	+295
קנבסקין אילר 1.	4849				-6.0
קנבסקין אילר 5.	3190		+100	+3.2	+75.0
ת.א.ת. 1.0	3850 תב	153	+248	+6.9	+595
ת.א.ת. 5.0	1520	100	+50	+3.4	+228
ת.א.ת. אפ 1	12001				
תדאה 1.0	4940		+140	+2.9	+15.0

מוצרי בניה

א.פ.כלל בנין 1.	740	686	+27	+3.8	+586
א.פ. אתפניה א	331	5968	+13	+4.1	+7130
א.פ. אג"ח סר א	92.5	87275			-64521
אלקול 5.0	10800	72.0	-100	-.9	-243
אקרשטיין 1.0	1594	571			-676
אקרשטיין 5.0	1140	90.0	+20	+1.8	+1004
בטון תדיר 1.0	10200				
בטון תדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-טון 1.0	1089 קו		+52	+5.0	+367
בר-טון 5.0	350	650			-650
כרומאגנום 1.0	7000				+34.0

מרדואכסום 5.0	2280	2.0	+84	+3.8	+398
ב.ל.ם. 1.0	889	111	+39	+4.6	+322
ב.ל.ם. 5.0	550 תב	182	+50	+10.0	+512
בורוד השק בתעש	4800 תב	74.0	+215	+5.3	+294
מוזאיקה ולפמן 1	15030 תב	6.0	-1670	-10.0	-25.0
מוזאיקה ולפמן 5	13000	5.0	+150	+1.2	+5.0

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	17880	59.0	+150	+.9	+25.0
אליאנס ב 200.0	2651 תב	519	+151	+6.0	+399
גל תעשיות 1.0	10500				+25.0
גל תעשיות 5.0	5400				
דיקסטר 1.0	3469				
דשנים 0.1	4700 תב	25.0	-384	-7.6	-83.0
דשנים 0.5	1182	926	-50	-4.1	-1078
חיפה כימיקל 10.0 בבלה	470	1326	+2	+.4	+420
כבע ש	47981	105	+500	+1.1	+138
כבע אפ 4	42750	5.0	+100	+.2	+5.0
ליפסק 1.0	1270 תב	306	+70	+5.8	+1053
ים המלח 0.1	14010	391	+160	+1.2	+1222
פטרוכימיים 10.0	509	11431	+15	+3.0	+21594
מקסימה 1.0	6900	1.0			-21.0
מקסימה 5.0	2401	65.0	+1		+13.0
נקה כימיקל 1.0	3150		+100	+3.3	+100
סנו 1.0	8656	9.0	+86	+1.0	+9.0
סנו 5.0	5390	74.0	+190	+3.7	+64.0
קרם כימיקל 1.0	6226 תב	174	+566	+10.0	+180
ת.ג.ל. 1.0	3667 קו		+175	+5.0	+1345
ת.ג.ל. 5.0	3100	125	+100	+3.3	+36.0
תיא 5.0	7620 תב	218	+519	+7.3	+582
פרוטאורום 10.0	9101				
תוד א 5.0	4000 תב	80.0	+299	+8.1	+260

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	5199 תב	40.0	+350	+7.2	+90.0
דפרון 5.0	2920	21.0	+139	+5.0	+25.0
ת.ב.נ. 1.0	9193 תב	203	+836	+10.0	+586
יאה 1.0	3415	24.0	+100	+3.0	+21.0
לבידי אשקלון 1.	393 קו		+19	+5.1	+4242
לבידאשקלון אפ1	660	247	-10	-1.5	-647
מילס ב 0.5	22100				
מפעלי ניר 10.0	189200	53.0	+4000	+2.2	+107
סקאנדיה 1.0	3220	173	+120	+3.9	+348
רים 0.1	4590	16.0	+100	+2.2	+46.0
רים 0.4	2290		+80	+3.6	+65.0
העל ב 0.2	10850 תב	92.0	+551	+5.4	+192

תעשיות שונות

אבדין 1.0	3633 תב	175	+330	+10.0	+235
אבדין 5.0	2010 תב	233	+110	+5.8	+386
המישה יוד 1.0	8369	12.0	-1		-12.0
פולק 1.0ש"ח	6510	50.0	+310	+5.0	+50.0
פולק 5.0ש"ח	3700	50.0			-23.0

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	5970	95.0	-30	-.5	-140
כור בכ' 1.0	4600000	.3	+	+2.2	+.2
כלל תעשיות 1.0	1199	1981	+29	+2.5	+7465
מאגרי טכנולוגיה	407	2058	+3	+.7	+1809

חברות להשקעה

השקעה ואחזקה

אביקו ש	4510 תב	452	+410	+10.0	+1047
אידיבי פתוח 2.0	3320	1785	+95	+3.0	+4287
אינקובה 0.1	1544 תב	592	+140	+10.0	+1552
אינקובה 0.5	765 תב	1050	+70	+10.1	+1290
אלגר ש	6390	119	+290	+4.8	+192
אלגר ב	6550				
אלרן ש	2500	617	+115	+4.8	+1677
אלרן ב	2522	178			-62.0
אמישר בכ' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
בזלת 1.0	1270				
חברה לישראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
חברה לישראל 5.0	— הפסקת מסחר —				
חלפסן 0.1	111000	1.0	+3000	+2.8	+2.0
חלפסן 1.0 ש	23600 תב	78.0	+1800	+8.3	+111
מפעא א 0.5	11000	41.0	+500	+4.8	+45.0
פועלים השק ש	4900	407	+200	+4.3	+1539
לאומי השק 0.1	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט השק ש	2050	1272	+48	+2.4	+4939
מזרחי השק ש	14800	34.0	+265	+1.8	+73.0
כור השק.אגח 124	10050		-1		-10.0
חדרן 1.0	• 1786	100	+70	+4.1	+118
• ביצוע חלקי 84.70%					
תנדן 5.0	633	1100	+30	+5.0	+3254
יעם החזקות בעמ	242	14164	+6	+2.5	+18036
יצוא ש	9200	65.0	+270	+3.0	+171
ירדן א 0.1	4000 תב	446	+199	+5.2	+1256
כלל ישראל 10.0	710	2294	+21	+3.1	+8300
כלל ישראל 50.0	572	30.0	+5	+.9	+30.0
לנדאו 0.1	8010	26.0	+4	+.1	+74.0
לנדאו 0.5	2435	64.0			-95.0
מגור 0.1	855 תב	3684	+55	+6.9	+10799
מגור א 0.5	524	8218			-3177
עוז השק ב 0.1	— הפסקת מסחר —				
עוז השק ג 0.5	— הפסקת מסחר —				
פז השק ש	5290	169	+120	+2.3	+546
פמה א 0.1	8750	67.0	+250	+2.9	+141
פמה 0.5	4562	203			-68.0
פריון ב 2.5	2990 תב	410	+190	+6.8	+819

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	— הפסקת מסחר —				
גליל טכנולוגיות	420	3646	+19	+4.7	+5824

דלק ונפט

דלק חיפושים 1.0	3524 תב	850	+320	+10.0	+1404
דלק חיפושים 5.0	1601	609	+71	+4.6	+690
דלק נפט אפ 2	965	876	+15	+1.6	+437
פז חיפושי נפט	12550	47.0	+550	+4.6	+45.0
כראויל 1.0	1803	100			-100
כראויל 5.0	915	49.0			+521
י.ג.א.ל. 5.0	1397	250	+48	+3.6	+242
ס.ג.ד. 1.0	2899	254			-195
ס.ג.ד. 5.0	1295	130	+20	+1.6	+100
פראויל ב 0.3	4300	449	+60	+1.4	+31.0
צפת אבר נפט 1.	255	1514			-2436
צפון אבר נפט 5.	165.0	1269			+257
צפון אבר אפ 2	450	375	+37	+9.0	+2272
נפטא ש	1750000	1.0	-30000	-1.7	-1.0

נסחרות במט"ח

גזית ב	228	190	-5	-2.2	-580

שערי מטבע חוץ ביום 22.7.86

המטבע		בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1.4997	1.4825	1.5012	1.4827	1.5014	1.4914
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2.2422	2.2137	2.2414	2.2211	2.2490	2.2326
[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.6952	0.7069	0.6974	0.7062	0.7015
[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.2155	0.2161	0.2158	0.2155	0.2165	0.2172
[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.6255	0.6192	0.6270	0.6192	0.6270	0.6225
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.5647	0.5755	0.5655	0.5766	0.5655	0.5764	0.5698
[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.2111	0.2137	0.2112	0.2138	0.2111	0.2137	0.2125
[illegible]	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.1995	0.2020	0.1995	0.2020	0.1996	0.2021	0.2010
[illegible]	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.1556	0.1579	0.1562	0.1656	0.1560	0.1883	0.1571
[illegible]	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.2940	0.2977	0.2943	0.2950	0.2942	0.2979	0.2961
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1.05	1.11	1.0742	1.0675	1.0750	1.0855	1.0746	1.0862	1.0815
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.92	0.98	0.9451	0.9568	0.9470	0.9558	0.9465	0.9587	0.9522
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.51	0.5925	0.5999	0.5953	0.6028	0.5953	0.6028	0.5958
[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.32	0.34	0.3346	0.3369	0.3385	0.3426	0.3383	0.3426	0.3402
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.97	1.02	0.9915	1.0042	0.9921	1.0045	0.9916	1.0042	0.9979
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.99	1.06	1.0155	1.0279	1.0168	1.0294	1.0146	1.0276	1.0215
[illegible]	—	[illegible]	[illegible]	0.94	[illegible]	0.94	0.96	0.9544	0.9663	0.9557	0.9676	0.9560	0.9686	0.9613
[illegible]	[illegible]	[illegible]	4.31	4.07	4.33	4.05	4.31	—	—	—	—	—	—	4.2505
[illegible]		—	—	—	—	0.20	0.30	—	—	—	—	—	—	0.3314
[illegible]	[illegible]	0.79	[illegible]	0.78	[illegible]	0.75	0.62	—	—	—	—	—	—	0.5054
ECU	[illegible]	—	—	—	—	—	—	—	—	1.4826	1.5011	—	—	1.4900

דולר יציג: 1.4914 **דולר נוסעים:** 1.77 **דולר שחור:** 1.58-1.59

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנקי
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	587500.0	
ש4002	535479.0	
ש4003	525302.0	
ש4004	509339.0	
4.25% מלוה פרימה (שונים)		
ק-301 תשואה 3.39%		
4101	307.1	+2
ק-302 תשואה 4.48%		
4102	115.6	-4
4103	114.1	-3
4104	110.4	-3
ק-321 תשואה 4.91%		
4201	99.9	+1
4202	98.0	+1
4203	96.0	
4204	92.6	+1
4205	90.7	
4206	88.9	
4301	112.4	+.2
ק-341 תשואה 4.35%		
4302	105.6	+1
4303	104.7	
4304	103.0	
3% מלוה פרימה (גליל)		
ק-201א' תשואה 2.55%		
ש3601	33342.0	+15.0
ק-201ב' תשואה 2.62%		
ש3602	30652.0	+38.0
ק-202א' תשואה 2.57%		
ש3603	29138.0	+38.0
ק-202ב' תשואה 2.63%		
3604	26106.0	-89.0
ק-203א' תשואה 2.73%		
ש3605	23734.0	+107.0
ק-203ב' תשואה 2.70%		
ש3606	22584.0	+93.0
ק-203 ג' תשואה 2.70%		
ש3607	20801.0	+2.0
ק-203ד' תשואה 2.42%		
ש3608	19916.0	+102.0
ק-204 תשואה 2.55%		
ש3609	18864.0	+212.0
ש3610	17013.0	+195.0
ש3611	16434.0	+191.0
ש3612	15955.0	+189.0
ק-205 תשואה 2.60%		
ש3613	14977.0	+35.0
ש3614	14376.0	+34.0
ש3615	13538.0	+32.0
ש3616	12393.0	+30.0
ק-206 תשואה 2.65%		
ש3617	11659.0	+6.0
ש3618	11063.0	+6.0
ש3619	10179.0	+5.0
ק-207 תשואה 2.75%		
ש3620	9571.0	-29.0
ש3621	9091.0	-28.0
ש3622	8196.0	-26.0
ק-208 תשואה 2.50%		
ש3623	7798.0	+91.0
ש3624	7343.0	+87.0
ק-209 תשואה 2.75%		
ש3625	6619.0	-3.0
ש3626	6121.0	-5.0
ש3627	5792.0	-4.0
ק-210 תשואה 2.70%		
ש3628	5347.0	+45.0
ש3629	5010.0	+43.0
ש3630	4736.0	+41.0
ק-211 תשואה 2.75%		
ש3631	4336.0	-3.0
ש3632	4085.0	-3.0
ש3633	3859.0	-2.0
ק-212 תשואה 2.60%		
3634	3430.0	+43.0
ש3635	3244.0	+42.0
ש3636	3125.0	+41.0
ק-213 תשואה 3.05%		
ש3637	2852.0	-35.0
ש3638	2654.0	-33.0
ש3639	2480.0	-31.0
ק-214 תשואה 2.82%		
ש3640	2073.0	+1.0
ש3641	1796.0	
ק-215 תשואה 2.46%		
3642	1645.0	+48.0
ש3643	1428.0	+43.0
ק-216 תשואה 2.44%		
3644	1275.0	+35.0
3645	1150.0	+32.0
4.25% מלוה פרימה (גליל)		
ק-231 תשואה 4.00%		
3701	908.3	+21.0
ק-232 תשואה 4.52%		
3702	670.9	+4
ק-233 תשואה 4.37%		
3703	600.1	+6.9
3704	529.5	+6.0
ק-251 תשואה 4.61%		
3751	274.1	+.1
ק-252 תשואה 4.65%		
3752	106.4	-1.2
3753	105.3	-1.1
ק-253 תשואה 5.05%		
3754	92.4	+.2
3755	88.8	+.2
3756	85.7	+.3
3757	83.9	+.2
3758	82.3	+.1
ק-271 תשואה 4.97%		
3826	94.3	-1.3
3827	92.4	-1.3
3828	89.1	-1.3
3829	87.3	-1.3
3830	85.6	-1.2
3901	102.9	+.5
ק-291 תשואה 4.81%		
3902	95.7	+.1
3903	94.9	
3904	93.3	
4% מלוה פיתוח (90% הצמדה)		
ש3109	— הפסקת מסחר —	
ש3110	247200.0	
ש3111	238800.0	
ש3112	239000.0	+2500.0
ש3113	238500.0	
ש3114	231500.0	+100.0
ש3115	228700.0	+100.0
ש3116	219900.0	
ש3117	230000.0	
ש3118	221500.0	
4%-6%-7% מלוה פיתוח הפרשי (80% הצמדה)		
ש3201	192600.0	
ש3202	193000.0	
ש3203	190500.0	
ש3204	185500.0	
ש3205	185100.0	+2000.0
ש3206	180300.0	
ש3210	177000.0	
ש3211	178445.0	+1800.0
ש3212	169500.0	
ש3213	161600.0	
ש3214	156900.0	
6%		
ש3501	160000.0	+1000.0
ש3502	158100.0	
ש3503	141800.0	
ש3504	139600.0	
ש3505	135715.0	
7%		
ש3521	133800.0	-100.0
ש3522	127600.0	-3000.0
ש3523	121000.0	
ש3524	121700.0	
ש3525	119200.0	
ש3526	116800.0	-50.0
ש3527	115250.0	
ש3528	112950.0	-50.0
ש3529	112100.0	-100.0
ק-704 תשואה 3.30%		
ש3530	109951.0	-374.0
ש3531	114531.0	-380.0
ש3532	111175.0	-369.0
ש3533	111003.0	-385.0
ש3534	104687.0	-365.0
ק-705 תשואה 3.00%		
ש3535	105464.0	+57.0
ש3539	99348.0	+53.0
ק-706 תשואה 3.15%		
ש3536	105021.0	-97.0
ש3537	104907.0	-97.0
ש3538	98745.0	-92.0
ש3540	[illegible]	-96.0
ש3541	95219.0	-94.0
ש3542	95080.0	-96.0
ש3543	90446.0	-95.0
ק-707 תשואה 3.09%		
ש3544	90666.0	+48.0
ש3546	88445.0	+47.0
ש3547	85236.0	+47.0
ש3548	85160.0	+47.0
ש3550	83549.0	+45.0
ש3551	83232.0	+45.0
ק-708 תשואה 3.15%		
ש3545	88114.0	+47.0
ש3549	83250.0	+45.0
ש3552	76387.0	+41.0
ש3554	76234.0	+42.0
ש3555	76234.0	+42.0
ק-709 תשואה 3.20		
ש3553	75576.0	+41.0
ש3571	65777.0	+35.0
ק-710 תשואה 3.23%		
ש3556	72500.0	+39.0
ש3558	72390.0	+39.0
ש3559	69831.0	+36.0
ש3560	66084.0	+36.0
ש3561	65935.0	+36.0
ק-711 תשואה 3.10%		
ש3557	73195.0	+230.0
ש3572	66549.0	+221.0
ק-712 תשואה [illegible]		
ש3573	65659.0	-339.0
ש3574	60572.0	-314.0
ש3577	63172.0	-316.0
ש3576	55561.0	-294.0
ק-713 תשואה 3.40%		
ש3575	60320.0	-457.0
ש3578	60155.0	-457.0
ש3579	57960.0	-456.0
ק-714 תשואה 3.10%		
ש3580	54399.0	-33.0
ש3581	49473.0	-32.0
ש3582	45626.0	-31.0
ש3583	42403.0	-30.0
ק-715 תשואה 3.05%		
ש3584	40392.0	-5.0
ש3585	38300.0	-4.0
ש3586	34684.0	-5.0
ש3588	34636.0	-5.0
ק-716 תשואה 3.20%		
ש3587	34591.0	-289.0
ש3591	31519.0	-270.0
ש3592	31484.0	-270.0
ש3593	31433.0	-270.0
ק-717 תשואה 3.33%		
ש3589	31323.0	-307.0
ש3594	29858.0	-299.0
ש3596	28529.0	-293.0
ש3597	28435.0	-293.0
ק-718 תשואה 3.05%		
ש3590	31505.0	-146.0
ש3595	30021.0	-144.0
8.25% מלוות אחרים (100% הצמדה)		
3 סד' 81	102.4	
מימון 157	109.8	+1.3
סד' 82	102.1	
סד' 1	99.5	-.2
5% מלוה פיתוח ומדינה (פדיה צמודה)		
ש2001	130000.0	+200.0
ש2002	130500.0	+840.0
ש2003	124774.0	
ש2004	125800.0	
ש2005	118500.0	+486.0
ש2006	117856.0	
ש2007	115387.0	
ש2008	114456.0	
ש2009	116000.0	
ש2010	114900.0	-400.0
ש2011	112500.0	-200.0
ש2012	111700.0	-200.0
ש2013	113200.0	+500.0
ש2014	109700.0	
ש2015	110822.0	+200.0
ש2016	110100.0	-400.0
ק-108 תשואה 3.14%		
ש2017	107623.0	+45.0
ש2019	110832.0	+59.0
ש2020	107587.0	+57.0
ק-109 תשואה 3.15%		
ש2018	106210.0	-58.0
ש2021	108115.0	-50.0
ק-110 תשואה 3.02%		
ש2022	101539.0	+55.0
ק-111 תשואה 3.30%		
ש2023	101665.0	-539.0
ק-112 תשואה 3.30%		
ש2024	94957.0	-353.0
ש2027	91556.0	-354.0
ש2031	84705.0	-356.0
ק-113 תשואה 3.20%		
ש2025	95694.0	-135.0
ש2026	95380.0	-136.0
ק-114 תשואה 3.40%		
ש2028	91813.0	-1869.0
ש2030	87289.0	-1842.0
ק-115 תשואה 3.34%		
ש2029	ת 86678.0	-3419.0
ש2033	ת 79923.0	-3365.0
ש2035	ת 73340.0	-3196.0
ק-116 תשואה 1.95%		
ש2032	88003.0	+2461.0
ש2034	83199.0	+2395.0
ש2036	76435.0	+2272.0
ק-117 תשואה 3.0%		
ש2037	70361.0	-1672.0
ש2052	59049.0	-1723.0
ק-118 תשואה 3.20%		
ש2038	70466.0	-712.0
ש2040	67837.0	-708.0
2051	64163.0	-690.0
ק-119 תשואה 3.10%		
ש2039	67602.0	-145.0
ש2041	63950.0	-143.0
ק-120 תשואה 2.18%		
ש2053	60815.0	+27.0
ק-121 תשואה -2.41%		
ש2054	ק 65948.0	+1807.0
ש2056	ק 61257.0	+1725.0
ש2058	ק 55990.0	+1617.0
ש2060	ק 51877.0	+1538.0
ק-122 תשואה -0.07%		
ש2055	61958.0	+27.0
ש2057	57468.0	+26.0
ש2059	52374.0	+23.0
ק-123א תשואה 2.06%		
ש2061	34218.0	-1002.0
ק-123ב תשואה 1.16%		
ש2062	32272.0	+15.0
ק-123ג תשואה 0.65%		
ש2063	31393.0	+14.0
דולרים		
ב 17	103.7	21 07 86
ב 18	101.0	21 07 86
ב 19	98.8	-2.0
ב 20	101.5	
ב 21	105.0	+3.0
פריון 21	— הפסקת מסחר —	
ב 22	102.0	
ב 23	95.0	
ש24	92.5	-.4
ש25	94.0	
ש26	94.5	-1.6 (21 07 86)
ש27	91.0	-.5
ש28	90.9	-1.9
ש29	92.4	21 07 86
ש30	100.0	
ש31	100.0	
32	95.1	-2.9
33	95.5	
2	94.9	
34 סד"ב	101.5	10 07 86 -1.0
אגרות חוב [illegible]		
אפסי ב	100.0	01 07 86
ישראל 11	99.5	+1.2
ישראל 12	99.5	+1.2
ישראל 13	95.7	+.6
ישראל 14	93.9	-1.8
מביב 24	87.3	-2.7
מביב 25	89.3	+1.1
מביב 26	89.3	+1.0
מביב 28	87.3	-1.5
מביב 30	84.7	+.1
ה ביכון 1	99.2	-.2
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 6.34%		
סד' 2501	154.1	-1.1
סד' 2502	151.5	-1.1
סד' 2503	146.7	-1.0
ק-602 תשואה 5.90%		
סד' 2504	140.5	+.1
סד' 2505	140.9	
ק-603 תשואה 6.20%		
סד' 2506	135.8	-1.0
סד' 2507	131.3	-.9
ק-604 תשואה 2.00%		
סד' 2508	107.1	+.3
אגרות חוב צמודות לדולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 7.42%		
7001	237.6	+.4
7002	230.5	+.4
ק-902 תשואה 7.97%		
7003	216.9	-1.1
7004	200.0	-1.0
ק-903 תשואה 7.55%		
7005	195.7	-3.3
ק-904 תשואה 7.60%		
7006	154.1	-.4
ק-905 תשואה 7.75%		
7007	170.9	-.9
7008	162.4	-.8
ק-906 תשואה 7.64%		
7009	156.8	-.6
ק-907 תשואה 7.90%		
7010	147.6	-1.0
ק-908 תשואה 7.93%		
7011	139.0	-.6
7012	134.7	-.6
ק-909 תשואה 7.65%		
7013	128.4	+.2
ק-910 תשואה 7.75%		
7014	111.5	+.1
ק-911 תשואה 7.90%		
7015	95.2	
7016	94.5	-.1
7017	93.8	-.1
7018	93.6	-.1
7019	94.0	-.1
7020	93.8	-.1
7021	93.0	
7022	92.6	-.1
ק-951 תשואה 7.83%		
7201	92.1	+.5
7202	93.5	+.4
7203	93.3	+.4
7204	93.8	+.5
7205	93.9	+.5
אגרות חוב צמודות לדולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 2.23%		
ש6101	12347.0	-587.0
ק-802 תשואה 2.50%		
ש6102	7461.0	-9.0
ק-803 תשואה 2.53%		
ש6103	6686.0	-57.0
ק-804 תשואה 2.60%		
ש6104	6142.0	-32.0
ש6105	5823.0	-31.0
ק-805 תשואה 2.50%		
ש6106	5676.0	-11.0
ש6107	5466.0	-10.0
ק-806 תשואה 2.70%		
ש6108	3907.0	+33.0
ש6109	3715.0	+35.0
ש6110	3651.0	+34.0
ק-807 תשואה 2.83%		
ש6111	3039.0	-23.0
ש6112	2948.0	-23.0
ק-808 תשואה 2.81%		
ש6113	2013.0	-11.0
ק-821 תשואה 3.06%		
ש6151	812.0	+3.5
ש6152	777.4	+3.4
ק-822 תשואה 3.37%		
ש6153	660.8	-4.2
ש6154	649.2	-4.2
ק-823 תשואה 3.38%		
ש6155	419.6	-2
ק-824 תשואה 3.36%		
ש6156	343.2	-3.0
ק-825 תשואה 3.40%		
ש6157	254.1	-2.3
ש6158	240.8	-2.2
ק-826 תשואה 3.32%		
6159	204.2	-4.1
ק-827 תשואה 3.44%		
6160	190.5	-.8
6161	184.0	-.9
ק-828 תשואה 3.43%		
6162	160.4	-1.6
ק-829 תשואה 3.37%		
6163	157.0	-2.6
6164	150.2	-2.5
ק-830 תשואה 3.35%		
6165	141.9	-4.2
ק-831 תשואה 3.44%		
6166	133.8	
6167	130.1	
6168	128.2	+.1
ק-832 תשואה 3.39%		
6169	121.2	-1.7
ק-833 תשואה 3.40%		
6170	114.0	-1.8
ק-834 תשואה 3.39%		
6171	81.4	-.8
6172	88.4	-.7
ק-851 תשואה 2.04%		
6801	93.9	-.1
אל-ארט 86	94.0	
אביב 85	208.9	-.5
אריא 85	123.0	+18.0
אביבה 83	— הפסקת מסחר —	
תריא 84	95.8	
מאריא 85	293.0	-2.8
תריא 85	400.1	

שערי קרנות נאמנות

שם הקרן	מחיר: הקנייה	מחיר: הפדיון
אב	3708.78	3693.83
אבוקה	28651.78	28367.93
אגח	200.24	196.30
אגיד	1323.52	1297.27
אדום	1533.86	1503.84
אופיר	1561.23	1541.71
אור	404.50	396.01
אורין	155.93	152.77
אוריל	204.72	203.27
אורן	596.33	584.61
אייל	2966.55	2909.23
איילת	3514.33	3439.25
אירוס	3900.95	3817.36
איתן	574.96	562.99
אלון	510.99	500.34
אלמוג	579.86	572.68
ארז	608.88	596.90
אש	103.96	101.69
אשל	168.35	165.04
אתרוג	190.38	188.50
בדולח	1580.84	1550.08
ברוש	366.22	359.04
ברק	371.70	364.32
ברקת	760.45	745.47
גביש	1116.05	1094.10
גבע	847.52	834.92
גורן	576.40	565.24
גיא	7649.48	7536.03
גיל	2142.54	2100.88
גלית	509.00	502.70
דובדבן	266.73	264.11
דוכיפת	530.86	520.42
דולב	195.74	191.61
דורון	1223.46	1199.57
דותן	217.85	213.62
דליה	—	—
דרור	3205.46	3142.26
דקל	250.29	245.38
הדס	277.21	274.65
הדר	—	—
[illegible]	—	—
זוהר	16022.32	15784.68
זיו	15145.66	14921.08
[illegible]	612.54	600.70
[illegible]	131.62	128.72
חליפין	111.88	111.4
חלמיש	562.57	551.44
חן	109.75	109.31
[illegible]	1196.24	1168.69
טל	4121.59	4096.30
[illegible]	643.00	630.50
יהלום	1461.82	1433.09
יסודות	30274.34	29991.77
[illegible]	551.92	544.48
כוכב	712.56	698.54
כחל	117.05	114.74
כלנית	—	—
[illegible]	617.45	611.13
כרמל	116.18	113.80
כתר	897.56	879.69
להב	3346.01	3280.88
[illegible]	96731.21	95021.07
לפיד	9951.95	9760.48
[illegible]	1481.20	1450.97
[illegible]	800.11	789.68
מבחר	966.26	947.24
[illegible]	2789.14	2763.65
[illegible]	198.97	196.08
[illegible]	2565.38	2542.12
מגל	611.34	599.45
מור	1087.16	1071.98
[illegible]	622.01	616.14
[illegible]	24281.15	23634.65
[illegible]	741.83	727.30
[illegible]	2977.23	2920.27
[illegible]	651.97	639.45
[illegible]	817.70	813.74
מרגנית	944.14	925.77
[illegible]	951.50	932.90
[illegible]	20620.56	20314.84
[illegible]	579.06	568.03
[illegible]	372.97	365.62
[illegible]	3704.96	3650.02
סביון	—	—
[illegible]	120.28	117.87
סלע	826.34	809.81
[illegible]	564.27	557.34
[illegible]	600.98	589.55
ספיר	517.51	514.74
[illegible]	621.19	609.25
[illegible]	1568.83	1537.83
עידן	5812.77	5710.44
עבר	1172.61	1146.53
[illegible]	1922.51	1904.26
[illegible]	536.93	529.65
[illegible]	146.76	143.90
[illegible]	1192.98	1169.74
צבר	517.23	506.86
[illegible]	522.31	512.04
צוק	100.46	100.07
[illegible]	852.52	834.17
[illegible]	6177.23	6096.12
[illegible]	1503.05	1473.56
קלע	1643.82	1635.61
[illegible]	14973.25	14846.80
רקפת	—	—
רשף	655.13	640.98
[illegible]	637.11	629.31
[illegible]	644.01	523.63
שירה	300.93	296.79
[illegible]	299.03	295.26
[illegible]	527.87	520.44
[illegible]	512.34	499.64
[illegible]	164.21	160.75
[illegible]	170.64	169.01
תבור	755.95	745.71
[illegible]	338.76	337.07
תהילה	89.95	86.07
תירוש	409.76	404.92
[illegible]	185.38	181.75
[illegible]	177.18	175.67
תרשיש	1251.62	1236.07
תשרי	377.47	372.12

האוצר „מחביא" את הקופה

חשש שפרסום נתונים על עודף תקציבי יגרור תביעות שכר

מאת מוריה אבנימלך

משרד האוצר זכה ב„צ'ופר" שאין הוא חפץ בו. בעוד הוא מתריע על חריגות בתקציב ודורש לבצע קיצוצים נוספים בו, מצטבר בקופתו עודף גדול.

בחודשים אפריל – יולי היתה ספיגה של לפחות 400 מיליון דולר, בהשוואה להזרמה של 100 מיליון דולר שנצפתה בראשית השנה. העודפים הגדולים בקופה נובעים משני מקורות: האחד – ספיגת כיסים של 270 מיליון דולר מעל החזוי, בעיקר מסי צריכה ומסים על היבוא כתוצאה מגידול הצריכה, גידול היבוא וגידול נסיעות לחו"ל. השני – פיגור בביצוע תקציב, בעיקר בתקציבי משרד הבינוי והשיכון, משרד הקליטה, ואי־שחרור תקציבים מהרזרבה.

בסעיף הרזרבות בלבד, „תרם" לעודף הקופתי 150־200 מיליון דולר. חלק מהרזרבה יועד לסיוע לאלסינט, לטולל בונה ולגופים נוספים. סיוע זה, העובר, כמובר לשוק ההון – גם סם ברובו לא בוצע – ואי ביצועו הביא לעודפים בסעיף הרזרבה הכללית.

אי ניצול תקציבים במשרדים נבע בחלקו ממדיניות החשב הכללי, שהפחית שיעורי מימון למשרדים ויצר „קיצוץ בדיעבד". תת־ניצול של הלוואות משרד הבינוי והשיכון לזוגות צעירים (כתוצאה מתנאי הריבית), קפאון בעליה וכיו"ב – תרמו אף הם לעודפים קופתיים.

לנוכח נתונים אלו טוענים גורמים כלכליים בממשלה, בניגוד לעמדת אגף התקציבים, כי אין צורך בקיצוצים נוספים.

עודף קופתי אינו זהה עם עודף תקציבי. באגף התקציבים ממשיכים לטעון כי יש חריגה בתקציב, ויש לבצע קיצוצים שיפצו על חריגות אלו ויחזירו את התקציב למסגרת המאושרת. משרד האוצר עדיין לא נתן הסברים מלאים לעודף הקופתי, אך הוא ממשיך וטוען כי העודף בחודשים המומנים בחודשים האחרונים, אינו צפוי להימשך, לא בצד ההכנסות ולא בצד ההוצאות.

משרד האוצר לא שש לפרסם את הנתונים המחמיאים על מצב הקופה, ואפשר לומר אפילו מנסים להצניעם.

הערפל המכוון, נועד למנוע „תגיגה", במיוחד ערב החתימה על הסכמי שכר. קיים חשש כבד, של ראשי האוצר שנתונים „יפים" בדי, יביאו למיליטנטיות של ההסתדרות האיגודים המקצועיים, ויקשו על האוצר לשמור על מסגרת השכר – תנאי הכרחי, אליבא דאוצר, לשמירה על מסגרת התקציב ועל היציבות במשק.

רווחיות נמוכה בחברה לישראל

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

„החברה לישראל" סיימה את שנת 1985 ברווח של 1.8 מיליון דולר, לאחר הפסד שיא של 40 מיליון דולר בשנה הקודמת. השיפור בתוצאות העיסקיות של „החברה לישראל" הושג בעיקר בשל השינוי החיובי בתוצאות בתי הזיקוק והרווחים הגדולים יחסית ב„ספקטרוניקס".

מאזן „החברה לישראל" מפורסם לאחר עיכוב ממושך שנגרם בשל עיכוב סיכומי מאזן בתי הזיקוק. מאזן בתי הזיקוק השתהה עד לחתימת הסכם הזיקוק שנחתם החודש – הסכם שתחולתו מראשית השנה, ומאחר ולא אושר סופית בממשלה חייב הערה של רואי החשבון של החברה.

התופעה הבולטת בדו"חות הכספיים של „החברה לישראל": השיפור שנרשם בחברת „צים" – רווח של 1.7 מיליון דולר ב־1985 לעומת הפסד של 45 מיליון דולר בשנה הקודמת. שיפור זה לא התבטא בדו"חות „החברה לישראל" מאחר ובשנה הקודמת מחקה החברה את כל השקעתה ב„צים" בשל הפסדיה הגדולים ב־1984.

בתי הזיקוק לנפט, שהם ההשקעה השניה בגודלה של „החברה לישראל" עברו מהפסד של 17 מיליון דולר לרווח של 6.2 מיליון דולר. עם זאת, תוצאת הרווח של בתי הזיקוק אינה משקפת את מצבם המלא של בתי הזיקוק, וגם על כך ישנה הסתייגות של רואי החשבון של החברה, וזאת בשל מספר ניכר של תביעות כספיות גדולות נגד החברה, בעיקר מצד צרכניה – המפעלים הפטרוכימיים ופרוטארום.

מקור רווח נוסף ל„חברה לישראל" הינה „ספקטרוניקס" שהשיגה רווח של כ־4 מיליון דולר בשנת 1985. חברת „אלרם" המשותפת ל„חברה לישראל" ול„אשטרום" השיגה רווח של 1.2 מיליון דולר לעומת רווח של 1.8 מיליון דולר בשנה הקודמת.

בין אחזקותיה הנוספות של „החברה לישראל": 11 אחוז במניות בנק הספנות והשליטה בקבוצת „ספנות הספקה". אחזקות אלו נוספו לחברה בשנה האחרונה במסגרת מדיניות קבוצת אייזנברג לרכז את אחזקותיה השונות תחת „החברה לישראל".

רווחיות „החברה לישראל" עדיין נמוכה: 1.5 אחוז ביחס להונה העצמי ועיקר כוחה ממשיך להיות בגודל הונה – 80 מיליון דולר.

הסכם שיתוף פעולה בין רפאל ואל אופ

רפא"ל – הרשות לפתוח אמצעי לחימה וחברת אל־אופ, התמו על הסכם לשיתוף פעולה. הנהלות שני המפעלים מיחסות חשיבות רבה להסכם זה והתקוה היא שההסכם יניב פירות ויעמיד את מדינת ישראל בשוק ראיית הלילה בעולם.

רפא"ל ואל־אופ הינם שני מפעלים העוסקים בהדמיה טרמית, נושא הדורש מיומנות כח אדם גבוהה ביותר, השקעות גדולות בתשתית, מובהזות בנושא הפיזיקה, האלקטרוניקה והמכניקה שהיא בחזית הידע הטכנולוגי בעולם.

בשתי החברות הנ"ל הצטבר ידע ונסיון עשיר ביותר של שנים רבות, נסיון שהביא לפיתוח מערכות מתוחכמות לראיית לילה המבוססות לא עוד על הגברת אור כוכבים, אלא על תכונות פיזיקליות של האובייקט לעבור מכוונת עדשת המכשיר.

שיתוף הפעולה בין רפא"ל ואל־אופ יסייע להן בעבודתן הטוספת בפיתוחים נוספים בעתיד ונותן אפשרות לזכות במכרזים בינלאומיים.

חברת „עתידים" דורשת תנאי אזור פיתוח א'

מאת משה גבע

חברת „עתידים" – קריה לתעשיות „עתירות בדע" המשותפת לעירית תל־אביב ולאוניברסיטת תל־אביב, מבקשת לקבל תנאים המוענקים לאזור פיתוח א'. זאת כסר שלשום מנכ"ל החברה, נחום רז, במהלך סיור שערך במקום שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי.

בבעלות החברה שטח של כ־87 דונם אשר רק במחציתו מנוצל. עד עתה נבנו במקום שישה מבנים ששטחם הכולל הוא כ־40 אלף מ"ר. החברה משכירה את המבנים לתעשיות עתירות ידע, שבהן עובדים כ־2000 עובדים ב־20 חברות שונות.

הנהלת „עתידים" סבורה שיש להעניק לחברה תנאים המוענקים לאזור פיתוח א', כפי שהוענקו לה עם הקמתה לפני 13 שנים. זאת מאחר שעדיין לא הוקמו מבנים על מחצית השטח ועקב הקשיים להשיג מימון להמשך הבניה.

הנהלת „עתידים" מחזקת את טענתה בכך שהיא משרתת את התעשיה עתירת הידע, ההייבת להימצא במרכז הארץ, שם מצוי כח האדם המתאים לצרכיה.

שר הכלכלה והתכנון אמר כי הוא תומך במתן עדיפות לחינוך הגבוה ולמחקר ופיתוח, במטרה להגדיל תפוקת המפעלים עתירי הידע, להם פוטנציאל להגדלת יצוא ולהרחבת תעסוקה. לדבריו, חלק מן המפעלים מסלמים שכר גבוה מדמי ביטוח האבטלה. לדעתו, יש לרתום את קרנות ביטוח האבטלה למטרה של גיוס מטאבי אנוש הכשרת כח אדם מקצועי.

מינטקביץ: ועדת בייסקי לא שמעה מומחי האוצר ובנק ישראל

מאת מוריה אבנימלך

ההמלצות שהביאה ועדת בייסקי, לשינויים בשוק ההון, לא התבססו על שמיעת מומחים מהאוצר, מהרשות לניירות־ערך או מבנק ישראל, אמר היועץ המשפטי של האוצר, אריה מינטקביץ.

צוות מקצועי בראשות מינטקביץ הגיש בשבוע שעבר לשר האוצר הערות על דו"ח ועדת החקירה לענין ויסות מניות הבנקים. בתדריך לעיתונאים שהתקיים במשרד האוצר בירושלים ציין מינטקביץ, כי בניגוד לרושם שנוצר בציבור, לא דחה הצוות את כל ההמלצות של ועדת בייסקי אלא הכליץ ליישם באופן מלא חלק מהן. לגבי כמה נושאים הכליץ הצוות לסטות מההמלצות של ועדת בייסקי ולייסם המלצות של ועדות מקצועיות אחרות. לגבי שני נושאים הסכים הצוות עקרונית עם ועדת בייסקי, אך את אופן יישום ההמלצות, הכליץ להעביר לצוותים מקצועיים.

צוות מינטקביץ ממליץ ליישם באופן מלא את ההמלצות הבאות בדו"ח בייסקי:

★ ייעוץ השקעות – חקיקת חוק שיבטיח מתן ייעוץ רק על־ידי מי שקיבל רשיון לכך וקביעת נהלים וכללים שיבטיחו ייעוץ לא אינטרסנטי. הצוות צירף להמלצתו טיוטת חוק.

★ מניפולציה בניירות ערך – הרחבת ההוראות האוסרות פעילות מניפולציה שמטרתן השפעה על תנודות שער. הצוות מציע לאשר הצעת חוק, שהוכנה על־ידי ועדת גבאי, בנושא עבירות מניפולציה.

★ קרנות נאמנות – עריכת תיקונים בחוק השקעות משותפות בנאמנות בנושאי החובות האחריות של מנהלי הקרנות והנאמנים ובדבר ההסדרים לגבי צרכי פעילות הקרנות. הצוות ממליץ לשלב את התיקונים, הנדרשים על־פי ועדת בייסקי, בטיוטת חוק להשקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 4), תשמ"ו – 1986 ובטיוטת התקנות לחוק.

★ קופות גמל – חקיקת חוק להסדרת פעילות קופות הגמל, בעריכת הזכויות והחובות של עמיתי הקופות, מעמדן וחובותיהם של המנהלים והנאמנים ודרכי הפיקוח על הקופות. הצוות מציע להכין הצעת חוק קופות גמל, על־פי המלצות בייסקי.

★ שימוש במידע פנים – החמרת העונש הקבוע בחוק על שימוש פסול במידע פנים. הצוות מינטקביץ ממליץ להכין הצעת תיקון לחוק ניירות ערך שתחמיר את הענישה בנסיבות אלה.

★ הגבלת אנשי פנים בקרנות נאמנות וקופות גמל – צוות מינטקביץ מציע לשלב את הגבלות שדורשת ועדת בייסקי להטיל על מסחר וניירות ערך למנהלי קרנות ולאנשי פנים בהם, בהצעות חקיקה.

★ חברות רישומים – הסדרת רישומי בעלות בניירות ערך.

צוות מינטקביץ ממליץ לסטות מהמלצות בייסקי ולאמץ המלצות של ועדות מקצועיות, בנושאים הבאים:

★ זכויות הצבעה – הצוות הציע לאמץ המלצות ועדת צוקרמן, שמשמעותן שמירה על יחס מכסימלי של חמש לאחד, בין זכויות הצבעה לכל יחידת הון, ולא הוגבלה על הביצוע. יש לציין כי המלצות אלה קיבלו, בעקיפין, את הכרת בית המשפט העליון, בבג"צ אברבנאל נגד הבורסה לניירות ערך.

ועדת צוקרמן

ועדה בראשות המבונה על שוק ההון לשעבר, ד"ר בנימין צוקרמן, שמונתה על־ידי שר האוצר ב־1982 לבדוק נושא זכויות הצבעה במניות.

דו"ח הועדה הוגש באוקטובר 1983.

★ הפחתת הון – הצוות הציע לאמץ המלצות "ועדת גבאי", והיינו, לאפשר לתאגיד לרכוש את מניותיו, בתנאי שלחברה רווחים ריאלים לכיסוי הרכישה ובכפוף לכך שלא ייפגעו נושי החברה.

★ ייצוב שערים – הצוות הציע לאמץ המלצת גבאי, ולהתיר בחקיקה, ביצוע פעולות „ייצוב שערים", דהיינו מיתון תנודות שערים מקריות וחדות, על־ידי בנק ישראל, חבר בורסה, בנפיק וחתם על־פי כללים שייקבעו בפיקוח הדוק של הרשות לניירות ערך.

נושאים עקרוניים אותם מציע צוות מינטקביץ להעביר לועדת מקצועות הן:

★ מעורבות הבנקים בשוק ההון.

★ פיקוח על שוק ההון וסמכויות שר האוצר לענין הנפקת ניירות ערך.

כזכור, ביקר השבוע השופט משה בייסקי את צוות מינטקביץ. חוגים המקורבים לועדת בייסקי ביקרו את ההחלצה להעביר נושאים עקרוניים, המתייחסים למעמד האוצר והבנקים בשוק ההון – לועדה. לדברי חוגים אלו, ההמלצה העקרונית התשובה של ועדת בייסקי הינה הקטנת מעורבות האוצר בשוק ההון. לדבריהם, חוק ניירות ערך הוא העתק תקנות הגנה – 1941 (כספים) שחוקקה בעת מלחמת העולם בבריטניה, כדי להשתלט על כל המקורות הכספים במדינה ואין לו מקום בישראל כיום.

חוגים אלה דוחים את הטענה, הנסמכת בחוגי האוצר, כאילו ועדת בייסקי מונתה לחקור את ה„ויסות" בלבד, ו„התנדבה" להגיש המלצות למבנה שוק ההון – דבר שלא נתבקשה לעשותו.

ועדת גבאי

ועדה להצעת הסדרים תחיקתיים בשוק ההון, בראשות מנכ"ל משרד המשפטים, מאיר גבאי. הועדה המליצה בנושאים הבאים: הסדרת ייעוץ השקעות וניהול תיקי השקעות בני"ע; הגדרת מניפולציה והתחום המותר של ייצוב שערים בני"ע; סמכות תאגיד לרכוש את מניותיו.

הועדה הגישה דו"ח באוגוסט 1985

גידול ריאלי של 35 אחוז במכירות שופרסל

הרווח המתואם גדל למרות פיקוח המחירים

מאת משה גבע

היקף המכירות של חברת „שופרסל" וחברות הבת שלה לששת החודשים שהסתיימו ב־30 באפריל 1986, הסתכם ב־133.1 מיליוני שקלים בהשוואה ל־40.8 מיליוני שקלים בתקופה המקבילה ב־1985, ההתאמה – גידול ריאלי של 35.4 אחוז. כך עולה מהדו"חות הכספים החצי שנתיים שהגישה החברה להנהלת הבורסה.

בתקופה האמורה הגיע הרווח המתואם ל־4.3 מיליון ש"ח לעומת רווח של 2.9 מיליון ש"ח בכל שנת 1985. החברה מציינת שעיסקת מכירת מניותיה ב„עלית" תרמה לרווח המתואם סכום של 1.3 מיליון ש"ח.

החברה מסבירה את הגידול במחזור המכירות שלה לפתיחת סניפים חדשים בשנה האחרונה. כמו כן נמשך שיקום סניף השופרסל במרכז הכרמל שבחיפה ונמסכת הקמתם של סניף אחוזה בחיפה, ושל סניף ברום נוה ברמת־גן.

החברה בייחסת לפיקוח על המחירים את צמצום מרווחי הרווח ואת ההרעה בתנאי הסחר. עלות המכירות עלתה מ־73.7 אחוז מהמכירות במחצית הראשונה של 1985 ל־77.1 אחוז מהמכירות בתקופת הדו"ח. אולם גידול היקף המכירות וצמצום ההוצאות אפשרו הקטנה יחסית של הוצאות המכירה ובכך נתאפשר הרווח התפעולי שהושג.

הצעה למזוג קרנות פנסיה לשני „גושים"

מנכ"ל „מקפת" סבור שהצעתו עדיפה על־פני קרן פנסיה מרכזית

מאת חיים ביאור

יש למזג את שבע קרנות הפנסיה ההסתדרותיות לשני „גושים" ולא לאחדן לקרן גדולה אחת – אמר אתמול מנכ"ל קרן „מקפת", עו"ד יצחק שילון.

עו"ד שילון, שהיה אורח תא הכתבים לעניני עבודה, הסכים כי שני „גושים" של קרנות עדיפים על פני קרן פנסיה גדולה אחת וזאת כדי לתת בידי העובדים (או ועדיהם) אפשרות בחירה. הדבר יאפשר גם תחרות על טיב השירות והזכויות, כל עוד לא קיים חוק פנסיה ממלכתית.

כל גוש יכלול מבוטחים ממגוון ענפים, מהייצור, ומהשירותים. מבוטחים שהם עובדי בניין ופועלים חקלאיים יפוזרו בין שני ה„גושים", גורס מנכ"ל „מקפת".

עו"ד שילון שותף לדעה שהובעה באגף לבטחון סוציאלי של ההסתדרות, לפיה אין להסתפק בהעלאה מתונה של שיעור ההפרשות לקרנות, מ־16 אחוז ל־17.5 אחוז מהשכר. לדבריו, יש להעמיד את שיעור ההפרשות על 19 אחוז לפחות, כדי להבטיח את חוסנן הפיננסי של הקרנות.

יצחק שילון

הפנסיה הממוצעת המשולמת לגימלאי „מקפת" מסתכמת כיום בכ־600 שקלים – סכום גבוה יחסית לפנסיות המשולמות על־ידי רוב קרנות הפנסיה האחרות. הפנסיה גבוהה יחסית מאחר שהקרן מכלילה רכיבי שכר רבים יותר לצורך חישוב הפנסיה.

מנכ"ל „מקפת" סבור שיש להמנע מפגיעות בזכויות שמקנה הפנסיה המקיפה למבוטחים, רעיון שהועלה לא מכבר באוצר במטרה למנוע החמרה במצבן של קרנות הפנסיה. הוא מזהיר שכרסום בזכויות יגרום לכך שהעובד יוציא את הכספים הצבורים מן הקרן.

חובות המעבידים ל„מקפת" הצטמצמו בשנה האחרונה לכדי ששה אחוזים מדמי הגמולים, לעומת 8־9 אחוזים לפני שנתיים. זו תוצאה של מדיניות גבייה אגרסיבית הננקטת באחרונה.

פסימיות ב„כלל" לגבי אפשרות מיזוג „ציון" בקבוצת הביטוח

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

גורמים בכירים ב„כלל" סבורים כי בטווח הקרוב קטנים הסיכויים למיזוג חברת הביטוח „ציון" במערך הביטוח של „כלל".

נראה כי הקושי העיקרי הטמון בהשלמת המיזוג, קשור בכך שקבוצת השליטה ב„ציון", סרט השליטה עם שווי ערך אחזקותיה בחברה. חוגים בביטוח מעריכים שמשפחת טייבר תתקשה להסתגל למחשבה כי ערך אחזקותיה ב„ציון" אינו עולה על כ־3 מיליון דולר.

בינתיים מתקיימים הבירורים והבדיקות לשם הכנת נתוני המיזוג ב„מהלך נבוך". מומחים משני הצדדים בודקים את ערכי החברות שיצורפו לגוש הביטוח של „כלל", כדי לקבוע את יחסי המיזוג ובהנים חלופות שונות ליצירת גוש הביטוח שיכנה את „אררט", „כלל ביטוח" ו„ציון".

אחת ההצעות היא למנות את רמי טייבר ליו"ר משותף של חברות הביטוח של „כלל".

בתוך כך מתברר כי בין הבעיות שאובחנו בפעילותה של „ציון" – ביטוחים שעשתה החברה בארה"ב ואשר קשה לאמוד את עלותם. בניגוד לביטוחים באירופה לא ניתן לבצע „חיתוך" של ההתחייבות הביטוחית כנגד החזר מתאים של פרמיות, דבר המקשה על הערכת ערך התביעות הצפוי מביטוחים אלה.

תיירים גרמניים הוציאו בישראל 256 מיליון מארק ב־1985

מאת דויד מושיוב

159,000 תיירים גרמנים שביקרו בישראל בשנת 1985, הוציאו לפחות סכום של 256 מיליון מארקים גרמנים וכ־130 מיליון דולר. כך עולה מנתוני הבנק הפדרלי המערב גרמני ומשרד התיירות הגרמני. ההוצאה המדווחת אינה משקפת, כנראה, את כל ההוצאה של התיירים הגרמנים בישראל, וסביר להניח, כי בישראל, וסביר להניח, כי ההוצאה בשנת 1985 חל גידול של 19 אחוז במספר התיירים הגרמניים שבאו לישראל, בהשוואה לשנת 1984.

בדירוג ארצות לפי גובה ההוצאה של תיירים גרמנים בארצות חוץ, עומדת ישראל במקום ה־19. בשנת 1986 לא חלה ירידה משמעותית במספר התיירים הגרמנים שבאו לישראל. עפ"י נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בארבעת החודשים הראשונים של השנה ביקרו בישראל 56,500 תיירים מערב גרמניים, ירידה של 4 אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה של תיירים ישראלים בגרמניה בשנת 1985 הסתכמה ב־213 מיליון מארקים גרמניים, ומספר הלינות של ישראלים בגרמניה הסתכם ב־316 אלף.

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר נב דבר ראשון בבוקר

רוברט הלב
ROBERT HALF
החברה המובילה בעולם בהשמת כח־אדם בתחומי מחשבים וחשבונאות
* תכנתי PL/1 ו־ASSEMBLER
מערכות הפעלה MVS, VM/CMS
נסיון בעבודה עם CICS
* אנשי SYS
MVS,VM,DOS/VSE מ"ה
* אנשי תקשורת CICS,VTAM
לכל המשרות דרושות שתי שנות נסיון לפחות
אנא התקשרו ללא כל התחייבות או תשלום
ת"א, בן־יהודה 32, בית אל־על, חדר 818
טל. 03־204711 203423
סודיות מובטחת

דרושים מורים
למקצועות:
★ אנגלית, חשבונאות, אומנויות.
(מתכת, עץ וכיוצ"ב)
★ ייעוץ חינוכי
תנאי העסקה יחודיים.
מועמדים מתאימים יפנו מיד לבית־הספר המקיף באילת. טל. 059־72105־6־7 או בערב לטל. 059־77174

לחברת פרסום מתרחבת
דרושים נציגים/ות
בעלי נסיון במכירות
עדיפות לבעלי רכב
לקביעת ראיון טל. 257647 258759 03־259961

הלוח הכללי

חוק העסקת עובדים [illegible]
תשמ"א 1981
[illegible]

אנשי מכירות
בעלי ידע
במחשבים אישיים
בסיס אחוזים +
הוצאות.
הכנסה גבוהה
מובטחת.
רכב חובה.
03־458188

למפעל מתכת ברמת־גן
דרושים:
★ רתך למיכלי לחץ
★ רתכים/ מסגרים
פלפון בעבודה:
03־7511313 03־7514682
03־733972 בערב:

לחברת פרסום מתרחבת
דרושים נציגים/ות
בעלי נסיון במכירות, עדיפות לבעלי רכב.
לקביעת ראיון
טל. 257647, 258759, 03־259961

דרושים מורים
במקצועות
ספרות, אנגלית מסחרית, פקידות, מחשבים
בעלי רישיונות הוראה.
נא להתקשר לביה"ס „אופק" טלפון 621987
בין השעות 8.00–13.00.

וילות ובתים
דירות למכירה
הצעות עבודה
מציעים למכירה
רוצים לקנות
מקודים
הלוואות
חקלאות
ריפוי והדיה
מכוניות
דיפות גגות
נקיון ואחזקה
מחשבים
ציוד בנין
ציוד אמבטיות
בתי אבות
נרשמו לנישואין
הכרויות
שוק המציאות

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

קייטנה לאמהות מרובות ילדים תושבות רמת־גן מתקיימת ברמת־אפעל בהשתתפות 80 אמהות. בתמונה: משתתפות הקייטנה בבריכת השחייה. (צילום: י.פ.פ.א)

מערכת החינוך הממלכתית־דתית בתהליך התחרדות:

אם מוכרחים לעמוד בצפירת יום הזיכרון לחללי צה"ל יש להגיד תהילים – קבע מורה

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

אם מוכרחים לעמוד בזמן הצפירה ביום הזיכרון לחללי צה"ל – צריך להגיד תהילים. כך החליט מורה מבית־הספר הממלכתי־דתי „יבנה" בפתח־תקווה. המורה טען, כי הצפירה היא „מנהג של גויים", ואם חייבים לעמוד בזמן הצפירה בגלל החובה לציית לחוקי המדינה, מוטב להמליץ לפני התלמידים הדתיים שיאמרו תהילים, כדי לנטרל את „מעשה הגויים".

קבוצה של הורים התקוממה נגד החלטת המורה, ומנהל האגף לחינוך דתי במשרד החינוך התבקש לפסוק במחלוקת.

„ממשלת ישראל אינה ממשלת נכרים, ואין קביעותיה לגינוני טקס ממלכתיים בגדר מעשה הגויים, אלא מעשה יהודי. גם הרבנים הראשיים משתתפים ועומדים בצפירה ככל אזרח", קבע הרב. לדבריו, אין מקום להמליץ לפני ציבור התלמידים הדתיים לומר תהילים בשעת הצפירה, שכן „עדיף לקרוא את פרקי התהילים או המשניות לא בלחץ זמן של דקה ובעמידה, ומוטב לעשות זאת בתפילת השחר או בטקס פנימי שמקיים בית־הספר".

הוויכוח אם חייבים לעמוד בשעת צפירת יום הזיכרון קשור בתהליכי ההתחרדות העוברים על מערכת החינוך הממלכתית־דתית. באחרונה פורסמה בבטאון צעירי המפד"ל „עמדה" רשימה מאת מאיר שלג ובה סופר, כי במדרשיית „נועם", שהיא מוסד חינוכי דתי יוקרתי, אין עומדים בשעת צפירת יום הזיכרון ואין חוגגים את יום העצמאות. מנהג דומה נוהגים גם בבית־הספר „קריית נוער" בירושלים. עד כה נמנע האגף לחינוך דתי מלפעול נגד בתי־ספר אלה.

לתקן העיוות בחוק חינוך חובה ולממן לימודים לנערים עובדים – מציע קיסר

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר יגיש הצעה לתיקון עיוות בחוק חינוך חובה, ולפיה יושוו תנאי החינוך הניתנים לנערים עובדים ולאלה הניתנים לתלמידי תיכון רגילים, והמדינה תממן את לימודיהן במלואם.

כ־12,500 נערים עובדים בגיל תיכון, שנשרו ממסגרות הלימוד הרגילות ויצאו לעבודה בגיל צעיר, נמנים עם הקבוצות המקופחות ביותר בחברה הישראלית. לפי החוק הקיים, אחרי שסיימו את מסלול לימודי החובה שלהם הם אינם זכאים ללימודי חינם, מפני שאינם ממשיכים ללמוד בבתי־ספר תיכוניים רגילים, אלא במסגרות חינוך מיוחדות שהוקמו למענם. מסגרות אלו מקיימות תוכניות לימודים של יום אחד או שלושה ימים בשבוע ונמצאות בפיקוח משרד העבודה, בעוד שלפי החוק הקיים רק מי שלומד בתיכון שבפיקוח משרד החינוך זכאי להנות מחינוך חינם.

בסקר שערכה באחרונה רשת „עמל" ההסתדרותית הקולטת כ־10,000 נערים עובדים, נמצא, שמסגרות החינוך של נערים עובדים מתוחזקות בצורה ירודה, ציודן מיושן, מספר שעות ההוראה מצומצם ותוכניות הלימוד מיושנות. לדברי ראש הרשת אורי אגמי, נער עובד עולה למדינה שליש מעלותו של נער לומד, ובאחרונה הודיע משרד העבודה, כי בשנה הבאה יוסר תקציב למימון לימודיהם של 3,000 נערים עובדים.

הדרך הפשוטה לביטול הפער בין הנערים העובדים לבין תלמידי התיכון הרגילים היא לספח את מסגרות החינוך של הנערים העובדים למשרד החינוך, ואז יהיו זכאים לפי החוק לחינוך תיכון חינם, כמו כל נער ונערה במדינה. אבל בגלל מאבקי כח בין המשרדים, הדבר אינו ניתן לביצוע. מסגרות הלימוד של נערים עובדים שייכות למשרד העבודה, ובכל פעם שיש קיצוץ תקציבי, נפגעים גם הנערים העובדים.

הצעת החוק של קיסר אמורה לעקוף את מאבקי היוקרה ולהכניס בחוק את זכותם של נערים אלה לחינוך תיכון חינם. דובר משרד העבודה מסר, כי שר העבודה והרווחה ינסה לשכנע את האוצר להקדיש תקציב מיוחד למניעת סגירת כיתות לנערים עובדים ולמתן שירותי חינוך סבירים לקבוצה זו.

אנשי ציפורי היו מרבים בטבילות: 20 מקוואות טהרה התגלו בחפירות

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

20 מקוואות טהרה נתגלו עד כה בחפירות ציפורי, שנסתיימה עונתן השנייה. כמעט ליד כל מקווה יש בור מים, החצוב אף הוא בסלע, כמו המקוואות. ריבוי המקוואות מצביע על נהגם של תושבי ציפורי, עיר הסנהדרין, לערוך טבילות טהרה תכופות בהתאם לחוקי המשנה והתלמוד.

בחפירות נמצאו חמש כתובות על חרסים בעברית, יוונית וסורית, דבר המעיד על גיוון האוכלוסייה בציפורי. מתחת למבנים נחשפו חללים תת־קרקעיים חצובים רבים, ששימשו כבורות מים, כמחסנים וכמרתפים לשימושים שונים.

ממזרח למצודה הצלבנית, ששרדה בראש גבעת ציפורי, נחשפו שרידי בניין רומי גדל־מידות, שעל קירותיו טיח צבעוני ובו רצפת פסיפס, שבאחת מהן הכתובת היוונית "כריאות". ממערב למצודה נחשף מבנה גדול, שראשיתו בתקופה החשמונאית והוא עבר שלבי שימוש עד התקופה הביזנטית.

בימים אלה נשלמה תוכנית לפיתוח האתר בידי הקרן הקיימת לישראל ורשות הגנים הלאומיים, בשיתוף עם הגופים האיזוריים ומשלחת החפירות.

שני בעלי חברות בנייה בנתניה חשודים בהברחת 400,000 דולאר תקבולים לחו"ל

מאת נתן רדעי, סופר „דבר"

מחלקת החקירות של מס־ההכנסה העבירה לפרקליטות תיק חקירה נגד שני קבלני בניין בעלי חברות בנייה בנתניה, שממנו עולה, כי הם מחזיקים בחו"ל יותר מ־400,000 דולאר, שמקורם בתשלומים שהתקבלו מרוכשי דירות ושלא מצאו את ביטויים בספרי החשבונות שלהם.

בחודש יוני האחרון העבירה מחלקת החקירות של מס הכנסה („קמאנדו־מס") תשעה תיקי חקירה לפרקליטויות המחוזות השונים. אחד התיקים עוסק בבעל עסק להשכרת נכסים. חקירתו החלה בעקבות מבצע מקיף לאיתור סוחרי מטבע־חוץ, והתברר כי הוא לא דיווח על הכנסותיו בשנים 1982־1984 בסך כולל של 3,000,000 ש"ח.

לפרקליטות מיסוי וכלכלה בתל־אביב הוגש תיק חקירה מקיף נגד חברה ושלושת מנהליה, העוסקים במתן שירותי „קייטרינג" ובעריכת שמחות וכינוסים באיזור תל־אביב. בחקירה התברר, כי בעלי החברה ניהלו ספרים כוזבים בשנת המס 1984 בסך כולל של 7 מיליון ו־252,275 ש"ח.

בחודש האחרון הוגש כתב־אישום נגד בעלי חברת „אופנת שחף", יצרנים בענף ההלבשה בתל־אביב. על פי כתב האישום ניהלו בעלי החברה, ישעיהו מיטרני וישראל שלמה, ספרים כוזבים בשנות המס 1981־1982 בסך כולל של 4 מיליון ו־108,914 ש"ח, ובשנת המס 1981 השמיטו הכנסות בסך כולל של מיליון ו־422,836 ש"ח.

כן הוגש כתב אישום נגד משה אטון ואתי אטון מתל־אביב. הבעל מנהל משרד רואי חשבון ורעייתו עוסקת ביבוא בגדי נשים ובמכירתם בבוטיק בתל־אביב. החקירה נגד השניים נפתחה בעקבות חקירה משטרתית בתיק אחר, ובמהלכה נמצא, כי בני הזוג פתחו חשבונות עובר־ושב על שמות פיקטיביים ובהם הופקדו ונפרעו הצ'קים של הבוטיק במשך שלוש שנים רצופות.

בכתב האישום שהוגש נגדם נאמר, כי הם השמיטו בשנות המס 1980־1981 הכנסות בסך כולל של מיליון ו־883,131 ש"ח, וניהלו בשנות המס 1981־1983 ספרי חשבונות כוזבים בסך כולל של מיליון ו־616,682 ש"ח.

תיקון

בעקבות פרסום ידיעה ב„דבר" אתמול מבהיר דובר משרד הבריאות, כי ההחלטה על הקמת מרכז להשתלות כבד עדיין לא נפלה, והיא תתקבל לאחר השלמת בדיקת הנתונים, גם במרכז הרפואי „הדסה" בירושלים.

מקרי כלבת התגלו בגולן; הוראות בטיחות לתושבים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

כמה מקרי כלבת התגלו בשבועות האחרונים ברמת־הגולן, לאחר שבעלי־חיים חשודים נבדקו והתגלתה בהם המחלה.

שלטונות הבריאות ברמת הגולן רואים בחומרה מיוחדת את המקרים האחרונים, הואיל וזו הפעם הראשונה שבגולן התגלו גם כלבים הנגועים במחלה: במושבים אליעד ואלוני הבשן. עד כה התגלו בגולן מקרי כלבת בשועלים ובתנים בלבד.

תושבי הגולן הצטוו על־ידי מוסדות הבריאות באיזור להגביר את זהירותם. לתושבים ניתנו הוראות מפורטות ביחס לטיפול במקרי כלבת ובמניעת התפשטות המחלה.

אשה מצאה תינוק נטוש ברחוב בנתניה – ורצתה למסרו לאימוץ לכלתה

(ע). – תינוק בן יומו נמצא ביום ב' נטוש בחדר מדרגות בבית מגורים בנתניה, ואשה חשוכת ילדים ביקשה לאמצו לה לבן. אבל בעלה, שהוא עורך־דין במקצועו, הסביר לה שניתן לאמץ תינוק רק לפי חוק־האימוץ, ועל כן הודיעו השניים על מציאת התינוק למשטרה ולשירות הסוציאלי, והתינוק הועבר לבית החולים „וולפסון" בחולון.

מבית־החולים נמסר, כי מצבו של התינוק טוב. רופאי מחלקת הילדים החליטו לאשפזו להסתכלות.

התינוק נמצא בחדר מדרגות בשכונת קריית נורדאו בנתניה על־ידי תושבת העיר. היא חשבה לתומה, שתוכל למסור אותו לאימוץ לבנה ולכלתה, תושבי בת־ים, שהם חשוכי ילדים.

על השתלשלות המקרה סיפרה הכלה: „ביום שני בבוקר שמעו בשכונת קריית־נורדאו בנתניה בכי של תינוק מכיוון חדר המדרגות. חמותי, אם בעלי, יצאה ומצאה תינוק בן יום. השכנים ידעו כי אני ובעלי נשואים זה 18 שנים ואין לנו ילדים. הם אמרו לה: „קחי אותו לבנך".

„איזו התרגשות היתה כאן בביתנו בבת־ים. מהרגע הראשון התאהבתי בו, אך בעלי, שהוא עורך־דין, אמר מיד לאמו כי במדינת ישראל יש חוק אימוץ. הוא פנה מיד לשירות הסוציאלי ולמשטרת בת־ים והודיע על התינוק.

מבוקשת על הונאת סוחרים ע"י כרטיס אשראי גנוב

צעירה הנוהגת להשתמש בכרטיס אשראי גנוב מבוקשת על־ידי מפלג ההונאה של משטרת מחוז תל־אביב. ברשות הצעירה כרטיס אשראי של „ריזו" על־שם אלי סעדון, אשר נגנב מבעליו בחודש אוקטובר אשתקד.

פרטים מזהים של הצעירה חסרים, אך תמונתה מצויה בידי המשטרה, לאחר שהיא רכשה מצלמה מסוג „פוג'י" בחנות תל־אביבית. בעל החנות, אשר ביקש לנסות את המצלמה, צילם את הרוכשת והשאיר את סרט הצילום ברשותו.

מפלג ההונאה מבקש את עזרת הציבור בזיהוי הצעירה ומזהיר את הסוחרים מפניה. ניתן לפנות לפקד סעדיה נגר בטלפון: 03־628248.

בתחנות־הדלק של „סונול" מכרו אמש דלק בחושך

ב־135 תחנות הדלק של חברת „סונול" ברחבי הארץ כבו אמש האורות. דובר סוכני הדלק בחברה, מרדכי בריקך, מסר, כי צעד זה הוא בבחינת אזהרה אחרונה להנהלת חברת „סונול" להיכנס לבו"מ ענייני עם הסוכנים ובעלי תחנות הדלק, המקבלים על קיפוח פרנסתם על־ידי ההנהלה.

במסגרת המאבק כבו אמש האורות בתחנות הדלק, המכירה נעשתה לאור מאבות הדלק בלבד.

ד"ר גיורא שירמן מציג את המערכת המתקדמת לזיהוי דיבור (צילום: מיכאל פרידין)

מפתחים מחשב המתרגם קול אדם למלים כתובות

מאת אריה ..., סופר „דבר" לענייני מדע

מחשב אישי, המסוגל לתרגם בזמן אמיתי קולו של אדם למלים מודפסות על המסך, המכולל במינו בעולם, הוצג אתמול לפני עתונאים בתל־אביב. המערכת היא ניסויית לפי־שעה, ויש בה מגרעות רבות, ובינתיים מסרבים אנשי החברה („י.ב.מ.") לנבא מתי ייצא מחשב זה לשוק.

אחת המטרות של המחשב החדש היא להחליף, בבוא העת, את המזכירות של המנהלים. המנהל יוכל לדבר ישר לתוך מיקרופון הקשור אל המחשב, אלא שהוא צריך לדבר בקול ברור, להשתדל לשמור על אחידות ההגייה של המלים השונות ולעשות הפסקה קלה בין מלה למלה.

אחרי רגיעה של כמה שבועות שוב הוצתו אתמול לפנות בוקר שתי תחנות אוטובוס בשדרות אשכול בירושלים. בשכונת רמות אשכול נופץ חלון ראווה של בית־מרקחת, כנראה בשל תמונת פרסומת ובה דמות נערה בלבוש חושף, שהיתה מוצגת בחלון. אתמול הורה מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, להעמיד לדין את חברת „פוסטר מדיה" על פרסום כרזות פרסומת שיש בהן כדי לפגוע ברגשות. (צילום: יצחק הררי)

רוב הרשויות העירוניות חרגו ממכסת המים ומנותיהן יקוצצו

מאת דוד מושיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

חברת „מקורות" עומדת לצמצם בימים הקרובים את הספקת המים לרוב הערים והרשויות המקומיות במגזר העירוני משום שחרגו בצריכת המים בחודשים יוני־יולי בשיעור של 20 אחוז בממוצע ארצי ממכסות המים שנקבעו להם.

דובר „מקורות", שמסר על כך לסופר „דבר", הדגיש כי הקיצוץ במים לא יחול על עיריית ירושלים אשר לא זו בלבד שלא חרגה בצריכת המים מהמכסה שנקבעה לה, אלא אף ירדה בשיעור 4 אחוזים בצריכת המים של תושביה.

הצמצום בהספקת המים לישובים העירוניים שחרגו ממכסת המים שלהם נעשה על־פי הוראת נציב המים, שנמסרה לחברת „מקורות".

הנהלת „מקורות" החליטה להחמיר את הפיקוח על צריכת המים ולא לאפשר לצרכניה לחרוג ממכסות המים שנקבעו להם, בגלל המצב החמור השורר במשק המים ובעקבות החלטת הממשלה על קיצוץ של 200 מיליון ממ"ק מים לצרכני המים במדינה.

דרישה להקים מחדש בית־כנסת „קהילת יעקב" במנשייה – שנהרס

(ע). – מחאה על הריסת בית־הכנסת הספרדי הגדול „קהילת יעקב" בשכונת יפה נוף במנשייה והדרישה להקימו מחדש, או להקים במקומו מוזיאון לתולדות ההתיישבות ביפו – השמיעו אתמול, נציגי ועד הקהילות הספרדיות לתל־אביב־יפו והמוחה ואחרים במסיבת עתונאים בתל־אביב.

בית־הכנסת נוסד בשנת תרס"ט (1909) על ידי החכם יעקב כהן, והוא הורישו יחד עם ביתו כהקדש לקהילה הספרדית של יהודי יפו. בית־הכנסת נשאר על תילו עד הזמן האחרון, עזוב וללא טיפול, בתוך הריסות בתי מנשייה. ורק לפני שבועיים התברר, כי בולדוזר הרס אותו.

יו"ר ועד הקהילות הספרדיות שלמה אברבנאל אמר, כי הוועד מוחה על ההריסה ומבקש להעמיד את האחראים על כך לדין. הועד מבקש לגדר את המקום ולאסוף את שברי לוחות השיש, ששימשו כלוחות זכרון והנצחה. הוועד לא יסכים להכניס את המקום שעליו עמד בית־הכנסת באתר יירודיש, שיימצא התקציב בעיריה ובממשלה לחדש את הבניין, על מנת שישמש גם בית־כנסת וגם מקום מועד לאסיפות.

„כרם אופטרוניקה" בדימונה ייסגר שנה וחצי אחרי שנפתח

מאת ..., סופר „דבר"

שנה וחצי לאחר פתיחתו מצוי מפעל „כרם אופטרוניקה" בדימונה, המשותף ל„כור" ולקריה למחקר גרעיני (קמ"ג) – לפני סגירה.

ההחלטה לסגור את המפעל התקבלה לאחר שלא הגיעו הזמנות שיאפשרו את המשך פעילותו. כ־20 עובדי המפעל קיבלו השבוע מכתבי פיטורים מידי המנהל רזי עברון.

במפעל „כרם אופטרוניקה" הושקעו כ־3.5 מיליון דולאר, והוא ייצר קבוצת מוצרים המבוססים על טכנולוגיה מתקדמת, שנרכשה בקמ"ג. שיטות העיבוד והייצור של מוצרי המפעל היו חדישות ביותר, ולמוצריו שימושים בתעשיות הלייזר, אלקטרואופטיקה והאופטיקה.

פרקליטי אנסו אותי להוציא הוויזה לבראזיל – טען שטרן

(ע). – משה שטרן, מי שהיה מנהל סניף בנק צפון־אמריקה בירושלים, טען אתמול במהלך עדותו בבית־המשפט המחוזי בירושלים, כי לא ברח כלל מהארץ.

„לא ברחתי, קיבלתי קריאה מיהושע הלפרין לבוא לחו"ל להינפש. לא עלה בדעתי לנסוע לחו"ל בלי שהלפרין יזמין אותי; נסעתי להירגע. אנסו אותי להוציא את הוויזה לבראזיל. כאשר עזבתי את ארצות־הברית כבר היתה ברשותי הוויזה לבראזיל, ואם הייתי רוצה הייתי יכול להשתמש בה, אך נסעתי לשווייץ," אמר שטרן בעדותו.

התובע, עו"ד שמעון דולן, חקר את שטרן חקירת שתי וערב, וחקירתו התקיפה הניעה לא אחת את השופטים להתערב ולבקש ממנו לרכך את החקירה.

בהוסיפו לתאר את גירסתו בנוגע ליציאתו מן הארץ אמר שטרן: „באותו היום שנעצרתי היתה פגישה בארץ בין עורכי־הדין שלי לבין המשטרה לתיאום חזרתי. כל הזמן ביקשתי לחזור ארצה ולהחזיר את הכספים. בעת שהותי בחוץ־לארץ היו עורכי־הדין שלי במשא־ומתן לגבי חזרתי והחזרת הכספים. עורכי־הדין שלי אנסו אותי להוציא את הוויזה לבראזיל", אמר שטרן.

שטרן גילה במהלך עדותו, כי כעת הוא מצוי בחקירה של אנשי בנק ישראל. הוא אמר, כי הם מגיעים אליו לבית־הכלא, והוא נותן להם דין־וחשבון לאן הלכו כל הכספים.

התובע, עו"ד שמעון דולן, אמר, כי שטרן ששסש חוב של מיליון דולאר שהיה אמור להיות משולם לבנק־ישראל ואת מיליון הדולארים האלה הצליח לגנוב.

במהלך החקירה היו חילופי צעקות בין שטרן לבין התובע. „אתם הורגים את חיי: גלגלתי רק 15 מיליון דולאר, ולא 30 מיליון" צעק שטרן.

לעומתו קרא התובע בקול רם לעבר השופטים: „הוא לא צדיק כמו שהוא מנסה לצייר את עצמו".

„אשה בת 80 הגיעה לפת לחם כאשר נלקח כל כספה, ואתה גלגלת את כספי האשה הזו לגד רוחך", אמר התובע, כשהוא מצביע לעברו של שטרן.

בתום החקירה של שטרן נפנה בית־המשפט לסיכומים. ראשון המסכמים היה נציג התביעה. התובע דרש להטיל על שטרן מאסר שמונה שנים, כמספר השנים המקסימאלי הקבוע בעיסקת הטיעון שנחתמה עמו.

המשך המשפט נדחה להיום. הסניגור, עו"ד דן שיינמן, ישמיע את סיכומיו, ואחר־כך יפנו השופטים לכתיבת פסק־הדין.

נהרג בנפילה מגג ביתו

(ע). – נתן פרידמן, בן 50, תושב פתח־תקווה נהרג אתמול בצהריים כשנפל מגג ביתו.

מפקד משטרת פתח־תקווה, סנ"צ יעקב טובל, מסר, כי האיש עסק בבניית קומה נוספת לביתו ברחוב קיבוצי 17. לפתע צנח לארץ, וגולגלתו נשברה והוא מת במקום. משרד העבודה יחקור את נסיבות נפילתו של האיש.

תוצאות ה„לוטו"

(ע). – בהגרלת ה„לוטו" מספר 86־29 עלו בגורל המספרים הבאים: 6, 17, 18, 23, 27, 29. המספר הנוסף 42.

מרים ורפי איתן   ציונה גל
מודיעים בשמחה על נשואי
יעל עב"ל יוני
החתונה נערכה בחוג המשפחה
אורטל, רמת־הגולן, 22.7.86

לאמרי זהבה ויוסי
זר ברכות
להולדת הבת
אביבה וטיטל

הועד הציבורי למען מאיר זורע
הזמנה
ביום חמישי, 24.7.86, בשעה 20.30, בהיכל התרבות בבנין מועצת פועלי מגדל העמק, תתקיים קבלת פנים וישיבה פומבית של הועד הציבורי למען
מאיר זורע
שחזר ארצה מנתוח השתלת כבד בארה"ב.
בישיבה יסוכם המבצע ויימסר דו"ח כספי.
אנו שבים ומודים לכל התורמים
– הציבור מוזמן –
מיכאל אל־דור
יו"ר הועד הציבורי
★ מודעה זו מומנה בתרומה מיוחדת

הודעה לחיילי גבעת ברנר
מסיבת חג הקבוץ
תתקיים ביום ו' 25.7.86 בשעה 20.30
המפקדים מתבקשים לאפשר לחיילינו להגיע הביתה ביום זה.

מזג האויר בערי התבל החשובות של סוויסאיר

אוסלו	19 – 13	מעונן
אמסטרדם	20 – 14	מעונן
בואנוס איירס	16 – 5	בהיר
הלסינקי	28 – 18	בהיר
הונג קונג	28 – 26	גשום
וינה	26 – 15	בהיר
ז'נבה	22 – 14	בהיר
טוקיו	23 – 18	מעונן
טורונטו	30 – 21	
יוהנסבורג	22 – 5	בהיר
לונדון	24 – 15	בהיר
ליסבון	34 – 24	בהיר
מדריד	31 – 12	בהיר
מונטריאול	28 – 21	
ניו־יורק	26 – 20	בהיר
סאן פאולו	27 – 14	מעונן
פאריס	25 – 17	מעונן
פרנקפורט	24 – 10	מעונן
ציריך	23 – 12	בהיר
ריו דה ז'נרו	34 – 14	מעונן
שטוקהולם	23 – 18	בהיר
שיקאגו	30 – 22	מעונן

swissair

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז
המשמרת הצעירה
ישיבת מרכז
היום, 23.7.86 יתכנס מרכז המשמרת הצעירה בשעה 17.00 בבית פועלי ציון רח' ברנר 14 בתל־אביב.
סדר היום: 1. צירוף חברים למרכז
2. דיון בעניני היום עם שר המשטרה ח"כ חיים בר־לב.
אפרים זינגר
מזכיר ארצי

אנו משתתפים באבלם הכבד של
צפורה איה יצחק ערגה וב"ב
על פטירת הבעל האב והסבא היקר באדם
נתן גולדפינגר ז"ל
משפ' זבלודבר

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אשתי, אמנו וסבתנו
יעל אומן
ההלויה תתקיים היום, יום ד' ט"ז בתמוז תשמ"ו, 23.7.86 בשעה 14.00, מבית הלוויות הדר דפנה לבית העלמין בחולון.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
המשפחה המתאבלת
וועד להנצחת החלוץ הרוסי

לחברנו מנשה שוען
אתנו בצער רב ובאבל
על מות אמך
פהימה שוען
ג. בן־ישראל יו"ר הועד
לארגון וס. הפועלים בעיריה
עובדי ופעילי השלוב האזורי

דבר היום

ביקור חשוב מאוד

היום כבר ידוע ברבים שמנהיגים ישראליים ביקרו במארוקו בעבר. יצחק רבין היה שם בהיותו ראש ממשלה. משה דיין, בפגישתו עם טוהאמי, פתח למעשה את מו"מ השלום עם מצרים במארוקו, שמעון פרס עצמו היה שם גם הוא. מה שמבדיל בין כל הביקורים האלה לבין מסעו של ראש ממשלת ישראל הפעם, הוא בראש וראשונה בפומביות ובמידה של רשמיות של הביקור. מסתבר כי הפרסום התחיל מוקדם מהמתוכנן, אך מלכתחילה זה לא נועד להיות ביקור חשאי. אחרי ככלות הכל, צוות של הטלוויזיה הישראלית נסע עם ראש הממשלה בידיעה מראש של מארחיו.

על כן יש לקבוע, גם ללא קשר לתוצאות המעשיות של השיחות עם המלך חסן השני, כי זה ביקור חשוב ביותר. אולי באנאלי הוא לומר כי חשיבותו היא גם בעצם קיומו, אך הדבר נכון. הוא מסמל משהו חדש בעולם הערבי וביחסו לישראל: נכונות של המחנה המתון לנסות ולקדם את תהליך השלום, הכרה מפוכחת שהן חייבות לעשות זאת תוך מגע עם ישראל, והערכה כי שמעון פרס הוא איש הרוצה לתרום לכך ככל יכולתו.

בתנאים שבהם נערכות השיחות, בין החומות המבודדות של הארמון באיפראן, וללא הודעות רשמיות, קשה לדעת פרטים מעבר לידיעה שהכל מתנהל כמתוכנן. הלילה, ראש הממשלה יהיה כנראה בבית. אין לנו ספק, כי לא בכדי מחולקות התגובות הערביות לפי קווי החלוקה המדינית: סוריה הגיבה במהירות ובתקיפות, לשלילה כמובן. גורמים אחרים בחזית הסירוב החזיקו אחריה. אלג'יריה היתה בוודאי מצטרפת לתוקפים גם בכל עילה אחרת. מצרים הרגישה תמיכתה, ואכן יש בביקור כדי לחזק את קאהיר. שאר מדינות ערב הפרו־מערביות נמצאות כאילו בעמדת המתנה, וגם אש"ף, לראות איך יפול דבר (אף שיש להניח שלא הופתעו מעצם הביקור).

הידיעות אומרות שהכל מתנהל לפי המתוכנן. יותר מכך קשה לדעת בתנאי הבידוד שבהם מתנהלות השיחות בארמון איפראן. אין לנו ספק שמול „תוכנית פאז" אותה העלה מן הסתם המלך חסן, הציג שמעון פרס עמדה ישראלית המאפשרת מו"מ ללא תנאים מוקדמים מבלי שתתרוג מעקרונות שהעלה בעבר. גם בתום השיחות, רק נביא ידע מה יילדו, אך מדיניות אמיתית חייבת למצות כל שביל של הידברות וכל סיכוי למו"מ. שמעון פרס גילה מדיניות כזאת, והוא יוכל לשוב הביתה תוך ידיעה כי עשה מעשה שהעם מעריכו.

פרשת השב"ס

מאת נתן רדעי

התפטרות שלושה מקורבי־לשעבר של נציב שירות בתי־הסוהר רפי סויסה וההאשמות שהם הפנו נגדו, הן קצה קרחון השמועות על נוהלי עבודתו של הנציב מאז נכנס לתפקידו. מבקר המשטרה, האלוף (מיל.) אברהם ארז, התבקש לבדוק את תלונת שלושת הקצינים שהועברו מתפקידם, ושאינם חשודים כשקרנים.

ראשיתה של פרשה זו בנוהלי רוטאציה שהנהיג נציב שירות בתי־הסוהר בשירות. קצינים ששירתו בתפקידים מסויימים הועברו לתפקידים אחרים, ולתפקידי־שטח (מנהלי בתי־כלא) מונו קציני־מטה, שחימשו כסאות בנציבות שירות בתי־הסוהר. ברוח נהלים חדשים אלה החליט נציב שירות בתי־הסוהר להעביר את השלושה לתפקידים זוטרים. השמועות על העברתם מתפקידם דלפו לעיתונות עוד בראשית השנה אך הצעד עצמו נעשה בשבוע שעבר – מן השניים נלקחו מכשירי האיתורית שלהם והם קיבלו מינוי רשמי במחלקות שונות של שירות בתי־הסוהר.

קדמו למהלכים אלה כמה חשיפות עיתונאיות, שהרגיזו מאד את נציב שירות בתי־הסוהר. „מעריב" חשף ב־4 באפריל השנה נוהלי עבודה שונים של רפי סויסה ובהם „זלזול של נציב שירות בתי־הסוהר בנהלים, דיבור חופשי, [illegible] ועקיפת אנשי אגפים". סויסה, שהיה מוטרד מעצם התחקיר, אמר לאחר הפירסום ב„מעריב" כי התמונה שהוארה בעתון מעוותת לגמרי את מערכת קבלת ההחלטות שלו, ואת התייחסותו לתפקידה. אחר־כך פורסמו פרטים על מקרים שונים שלא דיווחו עליהם: בריחות אסירים, התמרדויות של אסירות בטחוניות בכלא נווה־תרצה, התפרעויות אסירים בכלא באר־שבע. סויסה טען להגנתו, כי לא כל מה שקורה בשירות בתי־הסוהר ראוי שידווחו עליו, וכי הדבר עלול לפגוע ביכולת־שליטתם של הסוהרים באסירים.

אבל משהו הציק בשנה האחרונה לרבים וטובים בשירות בתי־הסוהר. לתפקידים שונים התמנו אנשים שמחוץ לשירות ולא היה ברור כיצד הגיעו ומי הביא אותם לשם. מאידך גיסא לא היה ברור מדוע הועברו מתפקידם או פוטרו עובדים מוכשרים, כמו היה היכל, למשל, מנהלת המרכז לגמילה מסמים בכלא איילון. היו שטענו, כי רפי סויסה החליט לשמור על ריכוזיות בתפקיד והעדיף אומרי „הן" על פני מבקרי דרכו או שוליה. סויסה הכחיש זאת מכל וכל וטען, כי טובת השירות לנגד עיניו.

לרפי סויסה קמו מתנגדים לאורדוקא בשירות בתי־הסוהר. מתנגדיו העיקריים היו קציני משטרה. הם טענו כי סויסה איננו מדווח למשטרה על כל מקרי הבריחה של האסירים, וכי הוא מזלזל בנוהלי הבטחון עד כדי פתיחת פתח לבריחות. כדוגמא הביאו את מקרה בריחתו של צבי גור, שבעקבותיו הוענש מפקד כלא איילון. רפי סויסה לא נטל עליו את האחריות לעניין, אף שידע כיצד נהגו עם צבי גור.

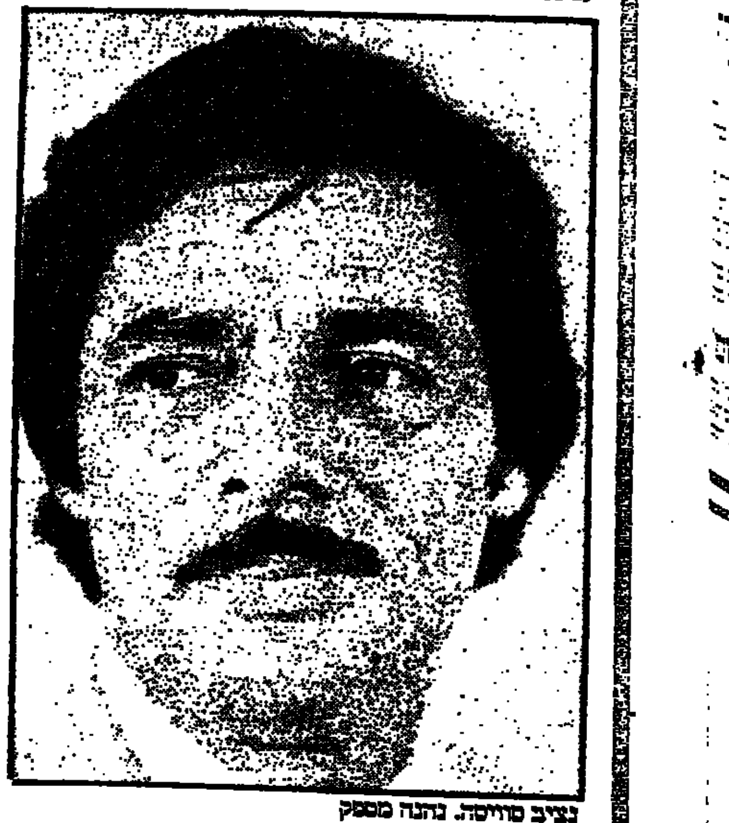

נציב סויסה. נהנה מספק

מבקר המשטרה, אברהם ארז, כבר בדק כמה נוהלים של רפי סויסה בנושא החופשות. על־פי התלונות ניתנו לאסירים חופשות חריגות ויש בהן טעם מסויים לפגם. המבקר של משרד המשטרה טען, לפני כמה חודשים, כי בדיקה חלקית של תיקי אסירים העלתה חריגות במתן חופשות לפני תום ריצוי רבע מתקופת המאסר. לחריגות האלה אחראים גורמים בכירים בשירות בתי־הסוהר, ששמם לא צויין ושפעלו ללא שיתוף מחלקת האסיר בשירות בתי־הסוהר. משמע, היתה כאן עקיפת סמכויות של גופים מסויימים בשירות, שתפקידם להמליץ על הוצאתו של אסיר לחופשה. סויסה טען כי המדובר בקיצור פרו"מים לחופשות חגים.

ביום ראשון השבוע נמסר ב„ידיעות אחרונות", כי ייבדקו גם היבטים פליליים של ההאשמות. המדובר במקרים שכתבים רבים ידעו עליהם אבל לא היה אפשר להוכיחם חד־משמעית. מבקר משרד המשטרה, בבדיקתו, ייאלץ לטפל גם באלה. אם יגיע למסקנה כי יש היבט פלילי לפרשיות הללו, אין ספק שיומלץ על נקיטת צעדים בהתאם. נסיון „לטייח" את העניין יזיק לשירות בתי־הסוהר יותר מאשר יועיל. לפי שעה נהנה רפי סויסה מהספק ומאהדת הציבור שלו.

השתלבות באיזור המזרח־התיכון

מאת חגי אשר

בין אם יוכרז על כך ובין אם יוכחש הדבר, ביקורו הגלוי של שמעון פרס במארוקו הוא עוד צעד ללגיטימציה של מדינת ישראל כמדינה מזרח־תיכונית

צריך להתחיל מההתחלה. לפגישתו של ראש הממשלה שמעון פרס עם המלך חסן במארוקו יש חשיבות קודם־כל כלפי עצמנו. זה אישור מחודש לתודעת והתנו העצמית כעם שוחר שלום ורודף שלום כל יום תמיד. זה כאילו מובן מאליו, אף־על־פי שרבים חולקים על כך בארץ ובעולם. דווקא משום שעלולים לכפות עלינו מלחמה קשה ודווקא משום שלא לכל שלום, בכל התנאים, אנו מסוגלים להסכים. את השלום הרצוי והאפשרי צריך לחפש, צריך לרדוף אחריו – דווקא משום שהוא קשה מאד ומסובך מאד להשגה. ועל כך נאמר „שכר מצווה – מצווה".

שמעון פרס נסע אל המלך חסן כדי לקיים בשם כולנו את מצוות רדיפת השלום, גם מעבר לקצווי ארץ וגם כאן, בשכנותנו הקרובה. זוהי מצוות ההשתלבות באיזור, שהיא מיטב החזון הציוני. זו הרחבת התודעה הציונית של „אנו ושכנינו" המצווים להיות יחד בשלום. זה מה שמנסה לעשות שמעון פרס במארוקו. ואולי זה העיקר.

העיקר הוא ההשתלבות באיזור גם מבחינה גיאוגרפית וגם מבחינה דמוגרפית. כדאי לזכור שיש כאן שילוב של יחסים בין מדינות ובין עמים. יש כאן נסיון לקיום מגעים בין מדינת ישראל, כמדינה מזרח־תיכונית, לבין מארוקו כמדינה השוכנת לחוף האוקיאנוס האטלנטי הנחשבת כמדינה מזרח־תיכונית רק מבחינה פוליטית, כמדינה ערבית־מוסלמית הקשורה בטבורה לעולם הערבי־מוסלמי שמרכזו במזרח התיכון. אבל יש גם רקע יהודי מיוחד לקשרים הללו. הם מבטאים את היחסים המיוחדים של בית המלוכה של מארוקו עם יהודי מארוקו בארץ ובתפוצות. יחסים אלה מילאו תפקיד בגישושי השלום וההשתלבות באיזור של מדינת ישראל ושל תושביה. לא רק של יוצאי מארוקו, כמובן, אם־כי יש להם תפקיד מיוחד ברקימת היחסים עם מארוקו, גם זאת היתה אחת התקוות שליבלבו בשחר הציונות – להיות עם החוזר אל שורשיו במזרח, בלי לאבד את מקומו בתרבות המערב, שבתוכה הוא התערה מאז עידן ההשכלה והאמנציפציה.

הפגישה הזאת לא תעבור בשלום ובוודאי שלא בקלות. כך משתלבים באיזור, שהוא עצמו עתיר ניגודים וסכסוכים פנימיים. ההשתלבות של ישראל בתוכו היא גם השתלבות בתוך ניגודיו וסכסוכיו הפנימיים. קנית ידיד ערבי – קנית אוייב ערבי אחר. אויבו של ידידך הוא גם אוייבך. ככה זה. אתה מושיט יד לשלום ומן הצד ומן העורף נשלפות סכינים. לא רק בגללך. לא רק נגדך. גם זה וגם זה. לא בקלות תתקבל ישראל באיזור, גם כאשר תתקבל. זה טיב היחסים בין שכנינו הערבים בינם לבין עצמם. גם אנחנו לא נהיה יוצאים מן הכלל.

מבשרנו חזינו זאת בלבנון, כאשר היינו שם. קרה לנו מה שקורה ללבנונים בינם לבין עצמם. גם לפני שהיינו שם וגם לאחר שהסתלקנו ממנה. טועה מי שחושב שאין לישראל קשרים עם כל העדות בלבנון. לא הכל גלוי וידוע ומוטב כך. אלה הם קשרים שיש בהם תועלת הדדית לנו ולשכנינו הלבנונים. גם נוכח הסורים וגם מול הפלסטינאים.

מלבנון יצאנו, אבל לא נרצה ולא נוכל לצאת מן המזרח התיכון כולו. להיפך, באנו לכאן כדי להשתלב באיזור, בצורה זו או אחרת, במידה זו או אחרת של ריחוק וקירוב. כך צריך להתייחס גם אל פגישת שמעון פרס עם המלך חסן – יהיו תוצאותיה המיידיות אשר יהיו.

בין אם יוכרז על כך ובין אם יוכחש הדבר – הביקור הגלוי הזה – הוא עוד צעד ללגיטימציה של מדינת ישראל כמדינה מזרח־תיכונית. זהו עוד צעד להשתלבות באיזור, שתהיה לו השפעה על כל עמיו ומדינותיו. גם על שכנינו הפלשתינאים, הנמצאים עכשיו על פרשת דרכים בינם לבין עצמם, בינם לבין המלך חוסיין, שרק הוא יכול לעזור להם להושיע את עצמם. וזאת בתנאי שהם עצמם לא ידחו את היד המושטת לעזור להם, כפי שדחו בעבר פעם אחר פעם. ישראל עשתה עוד צעד להשתלבות באיזור, בין אם יבואו אחריו עוד צעדים באותו כיוון, בין אם תחול נסיגה או דחיה בצעדים אלה. הכל אפשרי באיזור שלנו, שבו נגזר עלינו לחיות ובו מצווים אנחנו לחפש שלום ולרדוף שלום עד קצווי ארץ בכל יום תמיד.

„ההזדמנות והסיכוי שמארוקו מעניקה"

מאת טלי זלינגר

הסכם השלום עם מצרים יצא לדרך מחדרו של המלך חסן השני, לאחר פגישות שקיימו שם רבין ודיין. פרס פגש את חסן בעבר, באירופה, וישראלים אחרים ביקרו ועשו במארוקו לא מעט במשך שנים רבות

משנודעו לעתונאים במהלך יום שני השבוע, פרטים ראשונים בעניין יציאתו החשאית של ראש הממשלה שמעון פרס למארוקו, נולדו גם השמועות הראשונות. בנסיון לנחש האם ואיזה שפנים יישלפו מן הכובע, בוטאו בלחש ובאיות זהיר המלים „כינון יחסים". פצצה קטנה מזאת, כך נראה, לא תזעזע את גלי הביצה הישראלית הסוערים, אז מה זה כבר יכול להיות אם לא „זה"?

זה לא זה. בשעת כתיבת שורות אלה ראש הממשלה עדיין לא שב ארצה, וגם לו נחת כבר, היה מוקדם להעריך אם הסחורה שהוא נושא באמתחתו שווה יותר מהערך הטמון בעצם ההידברות הגלויה וההכרה ההדדית. אירועי השבוע, בלתי מסוכמים בשעה זו, הם פרק חדש – או אולי ראש פרק – בסאגה מתמשכת של קשרים מיוחדים ומורכבים שיש לישראל עם מארוקו ועם ראשה, המלך חסן השני.

יצחק רבין, משה דיין ושמעון פרס היו במארוקו במהלך 10 השנים האחרונות. אישים רבים אחרים, שעשייתם גדולה מפרסומם, היו שם לפניהם, ובמהלך העשור האחרון, כמבססי היסודות שעליהם נבנית מערכת דיפלומטית דיסקרטית (ומעתה גלויה משהו) בה משחקת מארוקו את תפקיד נותנת השירותים, וישראל את תפקיד הקליינט. ושתיהן מחפשות אפיקי הידברות והנעת תהליכי שלום במזרח התיכון.

אולי לא מקרה הוא ששלושת המנהיגים הישראלים דיין, רבין ופרס, שהם בעלי רקע וגישה בטחונית ינצלו ברצון את שירותיו של המלך חסן השני, בהיות שלושתם בקיאים ורגילים מאחרים במגע ומשא עם ראשי מארוקו בקונטקסט הבטחוני. בעבר פרסמו עתונים בחו"ל כי לישראל שסייעה בחיסולו של מנהיג השמאל המארוקני בן־ברקה בפאריס. קשרים עם שלטונות מארוקו באמצעות „המוסד" (על פי ידיעה שהתפרסמה ב„דבר" המוסד קיבל ממארוקו הקלטות של ועידת הפיסגה בקזבלנקה בשנת 1965) ומייעצת למרוקאים במלחמתם במורדים ה„פוליסאריו" במדבר סאהרה.

פרטי מגעים דיפלומטיים של ישראל עם מארוקו נודעו, תמיד, רק בדיעבד. מבחינה זו נסיעתו של פרס היא נסיעה שונה וחדשנית. המדיניות המארוקנית שידעה תמיד לתמרן בין קצוות, אופיינה במתינות אך בעקביות לטובת העניין הפלשתינאי, כמו גם לטובת דיאלוג. עם חסן השני כולם מדברים והוא מדבר עם כולם, מפשר ומתווך בין הערבים לבין עצמם ובין מזרח למערב.

כאשר היה יצחק רבין ראש ממשלה, גישש לא אחת בנסיונות לפרוץ את מעגל המלחמה עם מצרים, ובין השאר הביאוהו גישושיו למארוק באוקטובר 1976. מתופש על מנת שלא יזוהה סייר רבין שלושה ימים ברחבי המדינה, ובשיחה עם המלך חסן בארמונו בראבאט למד כי מלך מרוקו חושש מראדיקליזציה בעולם הערבי ועל כן רואה צורך בפעולה מהירה לפתרון הסכסוך. באותה פגישה גילה חסן לרבין שהוא הציע לערבים לקבל את ישראל לליגה הערבית בנימוק שזה לא יזיק לאיש ויכול רק להועיל. בין אם התכוון לכך או לא, דבריו המחישו לראש הממשלה הישראלי את השקפת עולמו של המלך. יצחק רבין מצדו הפגין בפניו את הרוח הישראלית שעיקרה: על הכל אפשר לדבר, גם על הצעה לפגישה בין רבין ליורש העצר הסעודי. מצרים היתה כאמור, היעד, ויצחק רבין הפנה שאלות: מה רוצים המצרים תמורת שלום או תמורת ביטול מצב הלחמה. מקאהיר לא התקבלה כל תשובה ואילו בפוליטיקה הישראלית התחולל זעזוע שהביא למהפך. הליכוד עלה לשלטון.

לתדהמת רבים בממשלתו של בגין, שר החוץ החדש, משה דיין התנה את הסכמתו למינוי בעקרון מוצהר ש„אנחנו מדברים עם הערבים ולא מציבים תנאים מוקדמים", וכך בסוף קיץ 1977 יוצא משה דיין בטיסת „אל־על" לניו־יורק, ובנחיתת הביניים בפאריס הוא יורד מהמטוס, מסיר את הרטיה מעינו, חובש משקפי שמש ועולה על מטוס „מיסטר 20" של המלך חסן השני בדרכו לטנג'יר. משם יוסע דיין לארמונו של חסן באיפראן, ואם שומרים שם על סדר אירוח קבוע, סביר להניח ששמעון פרס יושב עכשיו בכורסא שבה שוחח משה דיין עם חסן על עתיד המזרח התיכון. קיימות מספר גירסאות לגבי מספר הפעמים בהן ביקר דיין במארוקו אך בלי ספק היה שם לפחות פעמיים, בנסיון להביא למפגש בין המלך חסן לראש הממשלה בגין ובין ראש הממשלה בגין לנשיא סאדאת. בביקורים אלה נועד דיין עם סגן ראש הממשלה המצרי לענייני נשיאות תוהאמי. בשיחה הראשונה הופתע דיין מדיקדוקיו של תוהאמי בפרטים. בשיחה שנמשכה שבע שעות הובהר לתוהאמי שישראל תהיה מוכנה לוויתורים תמורת שלום. עזר וייצמן או שר הבטחון, לא ידע שדיין נסע למארוקו. דיין לא ידע שתוהאמי בא למארוקו כהמשך או כחלק מאסטרטגיית השלום של סאדאת, ושבפגישותיו עם שר החוץ הישראלי היה יותר קונקרטי משדיין יכול היה לנחש. וייצמן יאמר מאוחר יותר שבשיחות קמפ־דיוויד, ולאורך כל תהליך השלום, היו דיין ובגין עסוקים בתיקון המצב שאליו נקלעו בעקבות מפגשי דיין במארוקו. המלך חסן, ברוח הקשרים החשאיים עם ישראל ישב בפגישות אלה כמשקיף, כספק שירותים וכמאחה קרעים. כשהפתיע גם אותו הנשיא סאדאת בבואו לירושלים, כבש את מורת רוחו ושלח מברק ברכה, ואחר־כך ניתק את קשריו עם מצרים כדי לא לבלוט יותר מדי בשורת מדינות ערב.

כשביקר אצלו ראש האופוזיציה שמעון פרס בתחילת שנות ה־80, וכשנפגשו באירופה, הוכיח חסן כי הוא אכן מדבר עם כולם, אופוזיציה כקואליציה. ראש הממשלה מנחם בגין רתח מזעם, אבל בעצמו לא היה מוכן למפגש עם חסן שלא על פי התנאי ומפגש גלוי ומלא הדר. למהלכים כאלה על לוח השחמט שלו חסן לא היה יכול להסכים. מהלכיו הוכתבו על ידי צרכיו ותמרוניו בין מזרח ומערב, אינטרסים ששורשיהם בסיוע אמריקאי ובמלחמה במורדים בסאהרה.

האמריקאים, אומרים מקורות בישראל, לא ידעו מראש על ביקורים קודמים ותיכנונם, ומדינות ערב הקיצוניות שילמו מס שפתיים קוצף. אקרובטיקה מזרח־תיכונית במיטבה.

שעון החול של הרוטאציה ההולך ואוזל, הקשר עם האמריקאים שהוא חזק מאי פעם, הביאו לתיכנון מקיף של הביקור הגלוי הנוכחי. יצחק שמיר ידע על הנסיעה ונתן לה את ברכתו. מס השפתיים שמשלמת דמשק בסגירת שגרירותה במארוקו ובהחזרת שגרירה נלקח בחשבון במארוקו, ולהבדיל, תגובות של זילזול וביקורת בצמרת הליכוד בישראל. יצחק שמיר זוכר בוודאי שבזמן ביקור משלחת ח"כים במארוקו במאי 1984 אמר: „יש לראות בחיוב את העובדה שנציגי ישראל התקבלו במארוקו בכבוד ובגלוי". שליטי מארוקו נאמנים, יש לקוות, למה שהושמע מפי בכיריהם ערב הבחירות לכנסת הי"11: „אם יתחלף השלטון בישראל אולי יימצאו מדינאים ישראלים שישכילו לנצל את ההזדמנות והסיכוי שמארוקו מגישה להם על מגש של כסף".

עניין שבנפשנו

מאת אורי ברנשטיין

הבטחון, אותו יצור מיתולוגי המרחף כדרקון יורק אש מעלינו, העביר אותם על דעתם. בריאקציה פבלובית התיישרו כולם, זה בצד זה, מסדר מביש של חישובים וחשבונות ופחד העולה ומערפל את החושים

בסבך הזה של מה שקרוי „פרשת השב"כ", במבוך של דיון מלומד על סמכויות הנשיא, על גבולות שפוט הבג"צ ועל אחריותו של מה שכונה, בעברית מגונת, „הדרג המדיני", נעשה שמוש ציני בכורח לשמור סוד בטחוני כדי להעלים עין ממה שמתגלגל ממילא בראש כל חוצות, ואבדו וטושטשו מספר עובדות יסוד. לא הארוע המקרי חוסר החשיבות של הרוטציה, לא הקריירה הארעית של ראש ממשלה זה או אחר הם עיקרה של פרשה זו. לא מי שינהיגנו השוב עוד, אלא האם כדאי בכלל להגיע למקום שאליו אנו מונהגים.

ראשית, מדובר ברצח. לא בהריגה מקרית או בקטילה מחמת זעם, אלא ברצח של שני אנשים במעצר. שני המחבלים מצאו את מותם בידי אנשים שתפקידם לשמור על החוק, בידי נציגי המדינה. עונשם של ההורגים, אילו הורשעו ברצח, היה מאסר עולם כעונש חובה. נשיא המדינה חנן איפוא רוצחים בכוונה תחילה.

שנית, לא בחנינה מדובר כאן אלא בחסינות. האנשים האחראים לרצח לא עמדו לדין, מעשיהם לא נחשפו. מראש נסלח להם. בדיעבד ניתנו אישור ומחילה למעשי הרצח ולהעלמתם גם יחד. חסינות כוללת, על כל פשע וחטא הקשורים לפרשה, ללא פירוט וללא סיווג, מחילה סוחפת ניתנה כאן, אינדולגנציה מסוג נדיר.

שלישית, לאחר הרצח, העלם עניין „הלינץ'" כפי שכנהו מר שמיר, והשתק. היו מספר מקרי רצח במדינתנו בנסיבות שלא מן הראוי היה להביאן לידיעת הציבור, אולם בשום מקרה לא הושתק מעשה רצח. הרוצחים הועמדו לדין, בסוד אמנם, בחשאי, אבל נתנו את הדין על מעשיהם. זהו המקרה היחידי בו החליט מי שהחליט להחביא את הגופות. אין חשיבות רבה אם היה זה הדרג המבצע שהחליט או הדרג המדיני – או שמא זה בעצת זה – אבל מישהו העין והסתיר. רצח ומחה את שפתיו. והכל נתנו יד למזימת ההשתקה וההעלמה. ניסו להפכנו לעם שבו יש העושים רצח במסתרים.

רביעית, כשפרצה האמת, משום שהעובדות יש להן תכונה מוזרה לצוף ולעלות, כגופות שמטביעה המאפיה בנהרות, קמו אנשי השב"כ והחליטו – אם על דעת עצמם או באשור כלשהו – יד רוחצה יד והם נסך עם הסבך – כי כדי להציל את עורם שלהם ישימו ללעג ולצחוק את כל המערכת השפוטית בישראל. הם עליונים עליה, עורם יקר להם, הרי, וכדי למלטו אין דבר פסול. וכך רימו, חייפו, והדיחו לעדות שקר, ושקרו לאלוף זורע (אותו אלוף שנדמה שאם היו שמים את תרומתו לבטחון המדינה בכף אחת ואת מעשי אברהם שלום ואנשיו לפניו בכף השניה, היתה זו־של השב"כ יורדת מטה) וכל זאת בשם הבטחון הפרטי שלהם. ובתאוותם להרע רימו גם את צוות החקירה בראשות פרקליט המדינה בלטמן, וכדי למלט את נפשם זרקו לכלבים את אלוף יצחק מרדכי. שיציל הוא את עורו. הם את עורם כבר הצילו.

חמישית, ובל נשכח זאת, מרגע שבוצע הרצח נעשה כל שנעשה על־ידי אנשי השב"כ לא לשם הגנה – ולו מוטעית, ולו לפי הבנתם – על בטחון ישראל. הכל נעשה אך ורק כדי לחלץ את עצמם כמאסר. ולשם כך הופקרו הדין והצדק, ואלוף זורע הושם לצחוק, ואלוף מרדכי כמעט ונאסר. המטרה – גם אם אינה קדושה כלל ועיקר, גם אם היא פרטית שבפרטית, מקדשת, מסתמא, את כל האמצעים בעיניהם. ובזה עיקר העניין: השאלה היא לא אם ישב מר שלום במאסר, הוא ואנשי השב"כ שסייעו לו במזימה, אלא האם יש במדינת ישראל מישהו שהחוק הוא מדרס לרגליו. מישהו שאחרי שלמדוהו שהמטרה, החשובה כל־כך בפני עצמה של הגנה על בטחון המדינה, מקדשת ממילא את כל האמצעים, הגיע – בין על דעת עצמו ובין „בסמכות וברשות" – למסקנה שהוא הקובע בלעדית מהי המטרה הקדושה ומה הם האמצעים הכשרים.

וששית, אין בעניין זה שמאל וימין, ויפי נפש ולאומנים, ומי שמבדיל כך בין המחנות עושה מלאכתו קלה וזורה חול בעיני התושבים של המדינה הזאת שלא תמיד מובנים, למרות דעתם של המדינאים, להיות כחומר ביד היוצר, להיות מובלים כעדר שיות פועות. השאלה לגבי כל אחד ואחד, תהא דעתו הפוליטית אשר תהא, נצבת בברורות: האם השלטון במדינת ישראל עומד מעל לחוק? השלטון דווקא, שכן מעשיהם של אנשי השב"כ להצלת נפשם לוו, מראש, או בדיעבד לפחות, בהסכמה סלחנית גם של ראש הממשלה וגם של מי שיהיה ראש הממשלה. הדיון, שמן הדין שיהא נוקב כתהום, איננו אם טוב הדבר למדינה או רע למדינה, אלא מה טעם יש למדינה שככה היא מתנהלת. אם יש משמעות לחייו של עם שהשלטון, בעזרת עושי דברו, מבזה ושם לקלס בשרירות ובערמה וברמאות ובאכזריות אנוכית את החוק והצדק והאמת. האם באמת יש מי שעומד מעל לחוק, הרשאי לקחתו לידיו ולעשות בו שמוש לצרכיו שלו, חשובים בעיניו ככל שיהיו.

וכמו בדרך אגב, מי שהושלך לכלבים לא היו נמושות אלא שלושה בכירים בשב"כ, בשר מבשרה של המערכת, מנינה ובנינה, שהוקרבו על מזבח הפוליטיקה, רק משום שאמרו אמת, שלא יכלו לעמוד עוד בשקר ובכזב ובכמה שנראה להם חותר תחת יסודות המעשים שלשמם הקדישו את חייהם לא פחות ממר שלום.

ושביעית, בעניין זה נחלצו כאיש אחד פרס ורבין וגור ושמיר ומילוא. יד אחת עשו כדי להשתיק ולחפות. הבטחון, אותו יצור מיתולוגי המרחף כדרקון יורק אש מעלינו, העביר אותם על דעתם. בריאקציה פבלובית התיישרו כולם, זה בצד זה, מסדר מביש של חישובים וחשבונות ופחד העולה ומערפל את החושים. השרץ הזה שבידם לא יטוהר במאות טבילות.

ושמינית, חברה שבה אין האזרח בטוח בהגינותם וביושרם של השלטונות, שבה מעורער הבסיס ההכרחי לקיומו, אותו בסיס הנשען על האמונה התמה שהרשע בא על עונשו והחף מפשע יזוכה, מה טעם לחיות בה? גם אותם המונים מסוחררי שכרון הבטחון, עובדי האלילים של השב"כ, בטוחים שהדבר אינו נוגע ולא יגע בם. המדובר בסך הכל בערבים. אין הם מבינים שמשהחלה הגלישה הנוראה הזו אל השקר, אל החיפוי והמרמה, אין עוד עוצר בעדה. משניתנו זכויות למישהו, ויהיה מי שיהיה, להרוג ולאחר מכן לרמות כדי להנצל, הכל על דעת עצמו, נשא מעם ומטבת, החלנו בתהליך שסופו לפגוע בכל אחד מאיתנו.

ותשיעית, צה"ל בו זה, היה לשחוק, הפך לזורע משנית ומדולדלת של „כחות הבטחון". אותו ואת קציניו השליכו לכלבים. בארץ בה רשויות הרגול הפנימי שליטות על הצבא ובה הממשלה נותנת גיבוי וחיפוי לתהליך זה, מה יגידו האזרחים? הספק שניטע באשיות צבא ההגנה לישראל, הזלזול המכוון והרשמי, הפיכתו של הצבא לשעיר לעזאזל, היא תופעה שיש לה מקבילות הסטוריות לא נעימות לאזכור. האם, באמת, לכך הגענו?

ועשירית, בכל זאת, הערה מדינית. איך נתגלה כאן שמעון פרס בקלונו, ואיך בלט יצחק רבין באסימנותו, ואיך לא התעורר איש מתנועת העבודה, ללא חשבונות או רצון בהפקת תועלת ואמר: עד כאן. ולא חשוב המחיר, וחסרי ערך ומשמעות הם בפני בחירה זו ההישגים הקטנים של הפוליטיקה המפלגתית – כן רוטציה, לא רוטציה – למי נפקא מינה? מה קרה לעקרונות ולעיקרים. למה, שרחמנא ליצלן, עוד יקרא אידיאולוגיה? על שמיר אין להשחית מילים. אבל הוא לפחות נאמן לדרכו ולעקרונותיו. האם באמת השלטון בעיני המערך הוא ערך עליון? האם באמת האור העולה מן הגויות לא היה חזק מן הערפל המטשטש של סם הבטחון, מזויף ושקרי והזוי ככל שיהיה?

ובסופו של דבר, ישאל כל איש את נפשו: מדוע בעצם, שמר שלום ועוזריו ועושי דברו לא יתנו את הדין על המעשה ועל המרמה. על התנהגותם, התנהגות בעלי שררה ועושי דין לעצמם, מורמים מעם ומצדק. על כך שהפקירו, על דעת עצמם, את כולנו לתוהו ובוהו בו אין דין ואין דיין. ואם ב„רשות ובסמכות" עשו את מה שעשו – על אחת כמה וכמה שעל הדין לנקוב את ההר.

רוח לאומית

מאת טדי פרויס

אצלנו היא – ברית־המועצות – לא תראה על המרקע יותר מ־20 דקות אחת לארבע שנים. מגיע להם. ולנו?

נבחרת הכדורסל של ישראל הפתיעה את קהל מעריציה. הטלוויזיה לא. שוב נוכחנו כי הנבחרות הלאומיות שלנו אינן מעניינות ביותר את מחלקת הספורט ואת מנהליה וגישתם הממלכתית היא כשל משה קצב, הממנה אנשי מפלגה לכל משרה פנויה, ואם אין משרות פנויות הוא מפנה אותן. המשחקים של „מכבי" ת"א בכדורסל הם, לדעת מחלקת הספורט, משהו שחובה לשדרו בכל תנאי וכמעט בכל מקום. אם מועדון זה משחק, אז מזיזים משדרים, דוחים מהדורות „מבט" ומבטלים הקרנתן של תכניות אחרות.

לא כן הנבחרת הלאומית. זו, מסתבר, אינה מייצגת דיה את ישראל ואם משדרים משחק פה ומשחק שם, יוצאה מחלקת הספורט ידי חובתה. המשחק נגד קנדה על המקום השביעי־שמיני באליפות העולם בכדורסל, לא היה ראוי להקרנה, כי הרי כל חורש מטפטפת קבוצה ישראלית לשלב כזה. אבל אילו התמודדה קבוצת „מכבי" נגד אלופת קנדה, מה לא היו עושים בטלוויזיה כדי לצלם את ההתמודדות? מבטלים את „מוקד", דוחים את החדשות, משדרים חצי של „מבט שני" אולי לבד מתכניות הדת, היו דוחים ו/או מקצרים ו/או מבטלים את כל האחרות. אולם הנבחרת הלאומית? שתצטנע קצת. מה הפלא איפוא שקפטן נבחרת הכדורסל עשה טובה והקריב קרבן כשהסכים לנסוע עם הנבחרת הלאומית, לחו"ל (אף שקיבל רק 100 דולר למשחק, כדברי מיקי ברקוביץ')? ב„מכבי" משלמים יותר וגם מצלמים יותר, אז למה שיראה לו לכבוד להופיע במדי הנבחרת?

שיא של פרובינציאליות הפגינה הטלוויזיה ביום ראשון בערב. במדריד התמודדו הנבחרות של ארה"ב וברה"מ על התואר אלופת העולם. מאורע כזה הרי ראוי בכל יום א', והמארגנים בירושלים החליטו לא לוותר על „דינאסטי". לא תכנית דת, אלא שקספיר של חלפני כספים ונשות יבואנים. את ארה"ב וברה"מ די לראות במחצית־משחק אחת ומי שרוצה לראותן יותר, שיסתכל בשבוע הבא. אליפות־עולם בכדורסל הרי מתקיימת בדיוק אחת לשבעה ערבים. דב שילנסקי לא ירים קולו על הרוח האנטי־לאומית המנשבת ברשות השידור בגין שידור משחק של האדומים, ורוני מילוא לא ימצא תימוכין נוספים לקיומה של המאפיה השמאלנית. לכן ימח־שמה של ברה"מ, אצלנו היא לא תיראה יותר מ־20 דקות אחת לארבע שנים.

מכתבים למערכת דבר

על עם עובד, על עליה ועל הירידה

בסדרת מאמריו של מאיר בראלי בשם הכולל „משבר העליה משבר הקליטה" („דבר" יוני 1986) יוחד פרק אחד לנושא המקצועי של העליה. בהביאו בחשבון את החומר האנושי הפוטנציאלי של העליה מארצות המערב ואת הנסיבות השונות של ימינו, מעלה בראלי את הרעיון שבן־גוריון הגה בזמנו – „לבנות עם עובד אקדמאי".

ואכן, רעיון נשגב. כל בני הארץ, לאחר סיומם את לימודיהם הגבוהים, אם בארץ ואם בחו"ל, עובדים בכל עבודה נחוצה. אחדות העבודה וההשכלה הגבוהה – רעיון גדול שעל הגשמתו חלמו גדולים ושלמים בעולם ובארץ. אלא שבן־גוריון קשר את הרעיון הזה עם עוד רעיונות שקשורים אתו מהותית ומעשית. וכך כתב בן־גוריון („דבר" 1.8.62):

„עלינו לתת לדור הגדל בארץ, לכולם ללא יוצא מן הכלל, לכל צעיר וצעירה, השכלה אוניברסיטאית, לעקור את הפער הרוחני שבינינו. לא לבוא בטענות על פער שבשכר, אלא כל סנדלר, כל מנקה רחובות יהיה חניך אוניברסיטה – אבל מנקה רחובות יקבל שכר גבוה יותר מפני שהוא עובד עבודה יותר קשה – – זה יהיה עם אקדמאי".

משמע: א. השכלה אוניברסיטאית לכל. ב. הכל עובדים בכל עבודה נחוצה. ג. שכר עבודתם של העובדים בעבודה המכונה פשוטה – גבוה יותר. אם גם את הרעיונות האלה מקבל בראלי על שום מה לא אמר זאת בפירוש במאמריו?

באלה הימים שבהם נכתבו המאמרים שמדובר בהם, התפרסמו בעיתונות (וגם ב„דבר") כמה ידיעות שראויות לתשומת לב בהקשר זה: ארנסט יפת היו"ר המתפטר של הבנק הלאומי, שהוא הבנק של התנועה הציונית, מקבל תגמולים של מיליוני דולרים. על משכורתו השנתית חלוקות הדעות: אם היא של עשרות רבות של אלפים או של מאות אלפים של דולרים (פרסום רשמי מסורב בעקשנות); שכרם של יושבי הראש של חברות ממשלתיות שונות, של מנהלים ובעלי תארים אקדמיים שונים וכו' וכו' גם הוא גבוה לאין שיעור ביחס לשכר הממוצע לשכיר במשק. על פי בן־גוריון בדבריו הנ"ל – חינוך אוניברסיטאי, עבודה ושכר, מהווים אידיאה אחת. מי שגורס עם עובד אקדמאי עכשיו ומשאיר את בעיית העבודה והשכר לימות המשיח – האם אינו נושא את האידיאה הבן־גוריונית לשווא? ואולי דווקא האידיאה הזאת בשלמותה בכוחה המוסרי, במאבק למענה, בעשיה להגשמתה אולי דווקא היא, בין היתר, תהווה גורם מושך, לפחות לגבי סוג מסויים של עולים מארצות המערב?

ובקשר למאמרים אלה עוד הערה: אגב הטיפול בעליה עוסקים המאמרים גם בירידה. אם לגבי העליה אין בראלי גורס ובצדק „חלוקה בין עולים ועליה", וחלוקה זו לגביו היא אפילו „ספשות גדולה", הרי לגבי הירידה הוא גורס הבחנה בין הירידה – שהיא תופעה שלילית לבין היורדים שהם יוצרי התופעה. והרי המדובר איננו ביחידים אלא בתופעה המונית ולאו דווקא של אנשים אשר רע ומר להם, גם לא מדובר ביורדים חוזרים. להם כל הכבוד! המדובר באנשים צעירים מסודרים בעבודה ובמקצוע וכו' האם לא הם שיוצרים את התופעה?

בכל אופן, הסלחנות המודגשת והכיבודים שהיורדים זוכים להם לעיתים קרובות באמצעי התקשורת, בוודאי שאינם מוסיפים כוח לעידוד העליה.

אריה סגולי
אפק

מתי הוא טעה?

ברצוני לשאול את העיתונאי הנכבד חגי אשר מה נשתנה אצלו מאז ימי ה„פרשה" של לבון ז"ל אשר הוא היה כל כך נלהב למען ועדת חקירה ממלכתית. הפעם הוא כתב ב־27.6.86: כל ועדת חקירה משפטית נוספת גורעת עוד ועוד מסמכותה ומאחריותה של הממשלה.

הרי אז בימי דוד בן־גוריון ז"ל, המסמר המיוחד בהקמת מפלגת רפ"י היה אך ורק בגלל אי־הקמת ועדה כזאת. חגי אשר חזר ארצה מחו"ל במיוחד בשביל להעמיד את עצמו לרשות הלוחמים למען הקמת ועדת חקירה משפטית והמלחמה היתה בגלוי נגד ממשלת אשכול ז"ל.

מתקבל הרושם, שאצל חגי אשר לא משחק הפרינציפ כן ועדה, או לא ועדה. הוא מוכיח את עצמו כ„כתב החצר". אז היתה מלחמתו למען דוד בן־גוריון ז"ל, הפעם למען שמעון פרס.

אני מצטרף לדרישת עמוס עוז אשר דורש הסבר מחגי אשר. יסביר לנו, כדרך שהסביר בימי פרשת לבון מדוע אין מנוס מחקירה משפטית נוקבת. רשאי כל אדם, אפילו אם הוא עיתונאי, לשנות דעה. אם כך הוא חייב לומר, שאז זו היתה טעות שלו, ושל חבריו אשר גרמו לפילוג תנועת העבודה אשר לא התאוששה עד היום הזה. איבוד ההגמוניה של תנועת העבודה החל עם הפילוג של אנשי רפ"י אך ורק בגלל ועדה משפטית.

אני אישית מאוכזב מכל הוועדות אשר היו עד כה. ועדת אגרנט, כהן, בייסקי, לא תרמו כהוא זה לתיקון המידות של הדרג המדיני. הם פסחו על אלה אשר גרמו וקבעו את הנורמות של מלחמת יום הכיפורים ומלחמת לבנון. הנאשם הראשי רוצה להיות ראש ממשלה. עניין מפולת המניות רק הטכנוקרטים אשמים, יורם ארידור עוד יהיה שר האוצר. או להקים ועדה בגלל 2 מחבלים ולפלג את העם על כך? ואין ספק, שהאשם הראשי הם אנשי הליכוד. הם יבואו לעם כמו ה„שוק" הנגזל בשם המחנה הלאומי, נגד השמאלנים המבכים את מות 2 המחבלים.

מרדכי זילברשטיין
קרית חיים

משק המים – למשרד התשתית והאנרגיה

כשלונם של משרד החקלאות, תה"ל, מקורות, נציבות המים ושאר המומחים הפרופסורים להידרולוגיה, המהנדסים הטכניים וכל שאר „יקירי המים" – הוא מובהר ואינו צריך הוכחה. המציאות שהם בעצמם מצביעים עליה היא ההוכחה לאשמת אפס מעשיהם. אין מפלט מפתרון רדיקלי והוא – העברת משק המים למשרד התשתית והאנרגיה, שהוא משרד מוצלח ביותר. יש דלק לשימוש, יש דלק ברזרבות, יש חשמל לכלכלה, יש חשמל ברזרבות, וסביר להניח, שמשק האנרגיה יוכל לעמוד גם בשעות קשות של מלחמה או משבר כלכלי עולמי. מכאן שהעברת משק המים למשרד זה – תביא אולי לתפנית המיוחלת שזה שנים רבות משק המים משווע לה.

הגורם המרכזי במשק המים הם המשאבים הכספיים לפיתוח מקורות מים נוספים. הם יכולים לבוא מהוזלת מחיר הדלק והפנייתו להתפלת מים במקום להוריד את מחירו לצרכנים. הוצאות הצריכה עלו בשנה החולפת ב־8% שזה מעל ומעבר לכל תחזית כלכלית, ואין כל צורך להגדילם על ידי הורדת מחיר הדלק. הפנייתו להתפלת מים תהיה הרבה יותר חשובה לכלכלה, לחברה ולביטחון. גם המעבר מדלק לפחם – הותיר מאות מיליוני דולרים בקופת חברת החשמל – וגם אותם יש להעביר להתפלת מים. יש בישראל גם עודפי חשמל בשעות ובעונות מסויימות שאינם מנוצלים. ההשקעות בתחנות־הכוח כבר נעשו, ולכן יש לחשב רק את הוצאות התפעול שלהן להתפלת מים רבים, זולים וטובים. רק משק מים שיהיה במשרד החולש על הכספים הללו – יוכל ליהנות מהם, ולהביא את המיפנה המיוחל.

החקלאים יכולים להביא 1 דולר יצוא או חיסכון ביבוא מכל 1 קוב מים. ופוטנציאל היצוא והחסכון היבוא הוא – 2 מיליארד דולר בשנה. כך שאפשר להתפיל 2 מיליארד קוב מים בשקט. רק היבוא של תוצרת חקלאית טריה ומעובדת הוא – 1 מיליארד דולר בשנה.

יש היום בעולם ובישראל עשרות שיטות להתפלת מים. ובעתיד הקרוב מאוד תתוספנה עוד שיטות שתהיינה גם זולות מאוד. כך שצריך להתחיל בעבודות מייד. ולשם כך דרושות הכרעות בדרגים הממשלתיים, וועדות הכנסת (כספים וכלכלה). שלחתי את הצעותי אלו לכל הגורמים המעורבים בנושא – אולם חוץ מדיבורים שום דבר לא נעשה בשטח. מכאן שלא יהיה מיפלט מוועדת חקירה ממלכתית – כדי לבדוק את משק המים בעבר, בהווה ובעיקר לעתיד!

עמי ליבנה
עין־הורד, מאוחד

אפשרי דו־קיום בין דתיים לחילוניים

אפשר לחיות בשלום בין דתיים וחילוניים. צריך רק רצון ויתורים.

בעיירה אחת עבר בערב הרב עם השמש. ראה השמש זוג מתנשק. אמר השמש לרבי: תראה זה חילול השם. אמר הרבי: זה אהבת ישראל, ואם ידיבו יהיה טוב יותר?

מדוע רוצים נטורי קרתא ודומיהם לעזור לערבים ולהרוס את ישראל? הם לא הולכים לצבא, ילדיהם אינם נהרגים, נשותיהם אינן אלמנות מלחמה. מדוע אתם עוזרים למחבלים לזרוק אותנו הימה. ואם יהיה משטר ערבי אתם הרי תסבלו כמו כולנו. שבו בשקט. אתם מיעוט קטן נגד רוב של חילוניים.

ולחילוניים ייאמר, הפסיקו לקרוע ספרי קודש. לא זו הדרך. חפשו את שביל הזהב לדו־קיום בשלום. זו בושה בשביל העולם היהודי מה שקורה פה.

יונה גלדשטיין
רמת גן

להעלות את מס הנסיעות

כל המעיין בעיתונים מוצא, שעסקי הטיולים לחו"ל מתנהלים כבימים עברו ואין ישראל מצויה כלל במאמץ של הבראה כלכלית. ומדוע תימצא? הרי חל, כידוע, שיפור ביתרות מטבע החוץ של המדינה. האומנם יכולה ישראל לבזבז את כספי מענק הסיוע האמריקאי למימון טיולי אזרחיה? האומנם לא נתבשרנו, דווקא לאחרונה, על הרעה המורה במאזן המסחרי של ישראל, למרות התכנית הכלכלית ומטרותיה?

כנראה שהחשש „להרע עם העם" על משמעויותיו הפוליטיות מקנן עמוק בקרב כמה מקבלי החלטות. ככל אזרח אני מאחל הצלחה לתכנית הכלכלית, אך אם חלילה היא לא תעלה יפה ונרצה לעמוד על הסיבות נעיין, בין השאר, במחיר טיולי הקיץ של ישראלים בשנת 1986.

האומנם אין אומץ, למישהו בצמרת, להעלות באורח ניכר את מס הנסיעות ולחזור לדוגמה האישית של הימנעות מנסיעות על ידי ממלאי תפקידים ציבוריים?

דן גילדור
רמת גן

תקפות החוק לכל

יש הטועים טעות הגיונית, לתבוע תקפות החוק רק לגבי צד אחד. חוקים ותקנות וכללים צריכים לשמש כנורמה חברתית כל עוד הם מחייבים במידה שווה את כל הצדדים היריבים. המשחק בטל אם צד אחד מפר את הכללים. לדוגמה: הנאצים היו רוצחים שבויי מלחמה רוסים. האם צריך להעמיד לדין את הרוסים שרצחו שבויי מלחמה נאצים?

כיצד נהגו לגבי חוטפי האוטובוס, האם החטיפה היתה פעולה מלחמתית נגד אוייב חמוש? נגד אוייב בקרב? אין לדון את פרשת השב"כ במנותק מכפיפות החוטפים להוקים. וגם, לצד החוק היבש בימי שלום, יש ערך משפטי גם לתגובות תוך סערת הרגשות של זמן האירוע.

משה מוסקאט
בית זית

לייבש את הדשא!

לפני שנים היתה בצורת בבריטניה עתירת המים – הנהרות, האגמים, ולעיתים עודף של גשמים. הכל שלא כמו בישראל דלת המים והאנרגיה. אם בארצות אחרות מפיקים חשמל וכוח ממים, הרי אנו נאלצים להפוך חשמל וכוח ל...מים.

והנה פירסמה ממשלת הוד מלכותה צו, שלא להשקות את הדשאים, והנה בבת אחת כלו כל הגינות הפרטיות, אך גם כל הפארקים הציבוריים, תפארתה של בריטניה, ואפילו מדשאות בית המלוכה. על כל עשב היכו ואמרו: אל תגדל! בטלוויזיה הראו ישישה, ש„נתפסה על חם" בעוונה הכבד – השקיית גינתה. הראו איך עצרוה וקנסוה במשפט מהיר הן מחמת עבירה על צו מלכותי והן מחמת „העדר אורחות טובה"! ובכלל בטלוויזיה לא הטיפו, אלא הראו דרכים, שבהן כדאי לאזרח לחסוך מים, למשל בשימוש במי מכונת הכביסה לשטיפת הרצפה האסלה.

בבריטניה, המעטירה באורחות טובה, הבינו, שאין כל ערך לנהל תעמולה ולהטיף לחסוך על כל טיפה. איש לא יחסוך לא זירמון ולא זירמה, לא טיפה ולא שטיפה, אלא אם כן, בדומה לדברי מקמילן, יפגע הדבר בכיסו ובכוסו, עד לכעסו. אדם יחסוך כאשר כדאי לו, כאשר יתייקר מחיר המים, שהוא „הזהב" של המדינה, וכאשר יאסור החוק בזבוז מים בפרהסיה. תופעת דשאים קמלים זו תעמולה טובה חולה יותר לאין ערוך מאשר בזבוז כספים על סרטי סרק וגו' בטלוויזיה.

מ. גלבוע
תל־אביב

תמר קופת תגמולים מרכזית ליד בנק דיסקונט לישראל בע"מ

הודעה
האסיפה הכללית השנתית הרגילה של הקופה

תתקיים ביום 19.8.86 בשעה 11.30 באולם הישיבות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ, רח' יהודה הלוי 27, תל־אביב.

על סדר היום:
1. קבלת המאזן וחשבון רווח והפסד לשנה שנסתיימה ביום 31.12.85 ודיון בהם ובדו"ח המנהלים ורואי החשבון המוסמכים.
2. מינוי רואי החשבון של הקופה וקביעת שכרם.
3. דיון בעניינים אחרים שאפשר לדון בהם באסיפה כללי רגילה.

המנהלים

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף הבצוע
מכרז מס' 210/146/86

החברה מזמינה בזה הצעות להקמת חוות מיכלים לשמן הסק בתחה"כ „רוטנברג" כולל: ייצור והקמת מיכלים, הרכבת צנרת ועבודות בניה אזרחית.

פרטים וטופסי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של –.230 ש"ח (כולל מ.ע.מ.). במשרדי אגף הבצוע רחוב החשמל 18 תל־אביב, בין השעות 09:00–12:00, עד יום ו' 1.8.86.

רשאים להשתתף במכרז הנ"ל רק „קבלנים רשומים" לנשוא המכרז בהתאם לחוק רישום הקבלנים ובעלי ניסיון מוכח בעבודות דומות.

על ההצעות להגיע למשרדינו עד יום ד' 27.8.86 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

בתי קולנוע

■ **תל־אביב**
אסתר: סובו של מקצוען 9.40 ,7.30, 5
אורלי: אהבה מטורפת 9.30־7.30, 5
אלנבי: חלף עם הרוח 4, 8
בן־יהודה: רכבת אל החופש 5.00 ,7.15 ,9.30
גורדון: בר 51 ,10.00 ,8.00
גת: צבע ארגמן 9.00 ,6.00 ,3.00
דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש 11, 1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק 11, 1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45
דיזנגוף 3: זאב צעיר 9.40, 7.20, 4.45
דקל: קרטה קיד II 9.30, 7.15
דרייב־אין: השוטר ממנהטן 10.00, 8.00/חצות סקס
הוד: הקרב על הוועד 9.30, 7.30, 5
בית ליסין: לא כאוהד לאהוב 11.15
חן 1: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 5.50 ,7.50 ,9.50
דמבו הפיל המעופף 4.30 ,2.30
חן 2: שגעון של לילה 5.50 ,7.45 ,9.50
מהרודים באהבה 4.25, 2.20, 11
חן 3: חופשה מטורפת באירופה 6.00 ,8.00 ,9.55
קרטה קיד II 4, 2.10, 11
חן 4: מרגלים שכאלה 6.00 ,7.55 ,10.00
נטי גאן 4.10, 2.15, 11
חן 5: סיפורה של אגנס 5.40 ,7.45 9.55
היפהפיה והיהפן 4.15 2.20, 11
לימור: שכרון חושים 9.30, 7.15
לב 1: אלכס חולה אהבה 11.30 ,2 ,5 ,7.40 ,9.40
לב 2: אהבות משתנות 11.20 ,1.40 ,4.45 ,7.30 ,7.30
לב 3: יומנו של צב 11.30 ,1:40 ,4.45 ,7.30 ,9.40
לב 4: מישימה 9.40 ,7.10 ,4.45
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: מחסל ושמו נינג'ה
סינמה 1: המורדים בג'ג זג 7.15 ,9.30
סינמה 2: רומן בברלין 5.00 ,7.30 ,9.30
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: רק בין חברים 5.00 ,7.30 ,9.30
פריז: כוורת 12.00 ,4 ,7.15 ,9.30
11.45 אחר מהלב
צוותא: סופר של מילהק לר' 8.00
צפון: התחלות ראשונות 5 ,7.30 ,9.30
תמר – רמת־אביב: כתום הגוף 7.15, 9.30
הג'יגולו האמריקאי 11.45
שחף: זכרונות אפריקה 9.15, 5.45
תכלת: אהבה על הוולגה 4.30 ,7.00 ,9.30
תל־אביב: קוברה 9.30, 7.15

■ **יפו**
התזמרת הישראלית: דיגי סטרארדוס 10.00

■ **ירושלים**
אדיסון: קוברה 9.30, 7.30, 4.30
רוקי 4 11.00
אורין 1: הצבע ארגמן 8.50, 6.00, 3.00 / בי"ס לעבירות תנועה 10.30
אורנע: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 4.30 ,7.30 ,9.30
בית אגרון: תום סויאר 10.00
מלחמת הכוכבים 11.45
תום סויאר 3.30
לאסי שובי הביתה 5
עמנואל 7
הסניק II 8.45
רוקי 4 – חצות
האולם הקטן בבנייני האומה: 3 רווקים ותינוק 9.30, 7.30
הבירה: שאגת הדרקון 4.30 10.30
צעירים וקשוחים 7 9.30
רציחות פשוטות 11
אגד 3: קרטה קיד II 9.30 ,7, 4.30
גיל אורה: סובו של מקצוען 9.30, 7.15
בפירה: אלכס חולה אהבה 4.30 ,7.30 ,9.30
כחן דליתא 11
ממדה: הכבוד של פריצי 9.15, 7.00
עדה: הקרב על הוועד 4.30 ,7.30 ,9.30
רון: שגעון של לילה 4.30 ,7.30 ,9.30
מיטשה: בר 51 9.30, 7.30

■ **חיפה**
אורה: אלכס חולה אהבה 4.30 ,7 ,9.15
אורלי: כתום הגוף 7 ,9.15
פנורמה 4.30, 11.00
אטמפיה־אטורין: זאב צעיר 9.15, 7, 4.30
ארמון: תרגיל לשוטרים מתחילים 4.30 ,7.00 ,9.15
עצמון: הקרב על הוועד 4.30 ,7.00 ,9.15
חן: שכרון חושים 9.15, 7.00, 4.30
סאר: קרטה קיד II 9.15, 7, 4.30
קרי־אורה: יחסים אסורים 9.15, 7, 4.30
רון: קוברה 9, 7, 4
רב גת 1: צבע ארגמן 9.00, 6.00
דמבו הפיל המעופף 4.30, 11.00
רב גת 2: שגעון של לילה 9.15, 7
בהרודים באהבה 4.30, 11.00

■ **קרית־ביאליק**
כפיר: קרטה קיד II 9.15, 7
כביר: תרגיל לשוטרים בתקדים 7.15 ,9.15

■ **קרית־חיים**
בית העם: שכרון חושים 9.15, 7
היובל: קוברה 9.15, 7, 4

■ **קרית־ים**
ביצה: המורדים בג'ג זג 9.15, 7

■ **קרית־מוצקין**
אורות: אלכס חולה אהבה 9.15, 7

■ **אשדוד**
אסתר: הקרב על הוועד 9.30, 7.15
אשדוד: בי"ס לשוטרים בתקדים 7.15 ,9.30

■ **אשקלון**
אסתר: קוברה 5 7.30 ,9.30
מאור: בי"ס לשוטרים בתקדים 7.30 ,9.30
רחה: סילברדו 9.30, 7.15

■ **באר־שבע**
קק: אלכס חולה אהבה 4.30 ,7.30 ,9.30

■ **בת־ים**
עצמאות: קוברה 9.30, 7.30, 5

■ **הרצליה**
תיפה: אלכס חולה אהבה 5 ,7.30 ,9.30
מלון דניאל: רמו 7.15 ,9.30

■ **עפולה**
מיפיתוץ: רכבת אל החופש 9

■ **עכו**
אריכנה־ויה: התיך התיך 9.30, 7.30

■ **חולון**
אינון: זאב צעיר 9.30, 7.30 5
מגדל: ביה"ס לשוטרים בתקדמים 7.30 ,9.30
מתנים, קרית שרת: טורה המקולה 9.30, 7.30
פבדה 4.30
מגל: קוברה 9.30, 7.30, 5
ריעה: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.15

■ **טבריה**
אביב: בעקבות אוצר הנילוס 9.30 7.15

■ **כפר־סבא**
עמל: זאב צעיר 9.15, 7, 5
הג'ונגל המכוכב בתעיר 11.00
חן: אלכס חולה אהבה 9.15, 7

■ **לוד**
אורלה: זכרונות באפריקה 9.30, 6.30
בית העם: הקרב על הוועד 5 7.30 .9.30

■ **נתניה**
מנורה: נני גאן 6.00 8.00 .10.00
היפהפיה והיהפן 11
אופיר: אלכס חולה אהבה 9.15, 7
שרון: ביה"ס לשוטרים בתקדמים 10. ,8 ,6. 11

■ **פתח־תקוה**
שלום: הקרב על הועד 9.30, 7.30, 5
היכל 1: קרטה קיד II 9.30, 7.15, 5, 11
היכל 2: אלכס חולה אהבה 5 ,7.30 ,9.30
עליסה בארץ הפלאות 11.00
היכל 3: קוברה 5 ,7.30 ,9.30
הבית הרקון אליכו 11.00

■ **קרית־שמונה**
שלום: פעמיים בבכד ההייט 9.15, 7.15

■ **ראשון־לציון**
נעמה: קוברה 9.30, 7.30
ראשון: אלכס חולה אהבה 7.15 ,9.30

■ **רחובות**
בית העם: קוברה 9.30, 7.30, 5
חיה: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.30, 5
חן: גבירתי הבאבן 9.30, 7.15

■ **רמת־גן וגבעתיים**
ארמון: סובו של מקצוען 9.30, 5, 7.15
ארמון: ביה"ס לשוטרים בתקדמים 9.40, 7.30, 5
לילה: רכבת אל החופש 9.30 7.30
רון: קוברה 9.30, 7.30, 5
רב גן 1: קרטה קיד II 9.50, 7.30
דמבו הפיל המעופף 5.10, 3, 11
רב גן 2: מכע עסקים של אבא 9.35 ,6.50
היפהפיה והיהפן 5, 3, 11
רב גן 3: הסיפור האמיתי 9.45, 7.20
קרטה קיד II 5, 3, 11
רב גן 4: שגעון של לילה 9.45 7.20
בהרודים באהבה 5, 3, 11
שבועה: זכרונות באפריקה 9.00, 6.00

■ **רמת־השרון**
כוכב: ציתק מי שכוסר אחרון 7.00
בובה 9.30

■ **רעננה**
אירה: התיך התיך 9.30, 7.30

■ **רמלה**
אירה: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.15

אלמקס לכל המשפחה!

תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
קופת חולים מאוחדת – שפרינצק 15 – 265200
ירושלים
מרפאת רחביה – הרמב"ן 28 – 523191
חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 333312
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
אסותא – ז'בוטינסקי 41 רמת־גן – 7511874
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153
רחובות
כללית – בני משה – 452381

מוקד בריאות מלפאי של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על תורנות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, תורנות המשתתפות בשבת וחגים וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.

בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב, ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 16.00 אחה"צ – 03־433500, 03־433300

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב:
רחוב ברזובסקא 49 ת"א – 03־284649
בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, ביום ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ג' – 04־523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

טבע תעשיה פרמצבטית בע"מ

טלוויזיה

5.30 "תיאטרון האגדות" – סדרה של אגדות עם ידועות בביצוע תיאטרון הילדים של השחקנית שלי רובל: הפעם: „היפה והזהר".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 בחדנו לך – ריקודים ושירים (תרגום לעברית).
7.00 החקלאות היום – סרט על „התפתחות החיטה בנגה"; סרט על „יובל לשה"ם", על חגיגות היובל, וכן חלוקת פרסים לחקלאים מצטיינים: פינת החדשות לחקלאי מן השדה (תרגום לעברית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "בין הכמאות" – ענייני משפחה וחברה. מנחה: עמוס ארבל.
8.30 "תצפית" – „פלא החיים", שידור חוזר. סרט שוודי המתאר את תהליך ההפריה וההריון אצל האדם. הסרט צולם כולו בתוך גוף האדם בשיטות שאין הצלם השוודי לנארט נילסון מוכן לגלות. הסרט מוקרן שנית בעקבות בקשת צופים רבים. מנחים: פרופ' יורם לס ויעל דן.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 מוקד.
10.05 "יבנות של יום אי" – סרט קולנוע: סרטו של הבמאי ההונגרי יאנוש רוזה על נוער עבריין, הרקע הסוציולוגי שלו ודרכי הטיפול בו. רוזה זכה בפרסים בין־לאומיים רבים, על הצגת הבעיה מנקודת מבט של מדינה קומוניסטית. השחקנים: יוליאנה ניאקי, מלינדה סאקאיץ. יוליאנה באלוג. אנדריאה בליזיק, ארג'י פאסטור, אגי קאקאשי, סרגיי אליסטראטוב.
11:40 חדשות.

טלוויזיה לימודית

09.00 שעת כושר.
09.10 רחוב סומסום: הצל.
09.40 אליסיה: פרק 20: פעמוני פנקורבו.
10.05 זה רק ויליאם: פרק 20.
10.30 הרפתקת האמנות המודרנית: הפוביזם. סרט על שתי אסכולות הציור המודרני: הפוביזם והפוטוריזם. הסרט מפגיש את קהל הצופים עם הציירים שהיו בין מיסדי האסכולות: גוסטב מורה, מאטיס, דראן מנגיין ואחרים.
2.00 שעת כושר.
2.10 מנהרת הזמן: בילי הנער. במסעם של ראג פיליפס וטוני ניומן, במסדרונות הזמן, הם נקלעים למערב הפרוע, לימיו של בילי הנער, ומסתבכים בהרפתקה איתו.
3.20 מי אני המורה: פרק 3.
3.45 דיק טרפין, פרק 24: הצוענים.
4.20 פיצוחים: פיצוחי קיץ. מנחה: שוש עטרי. משתתפים: משפחת רם מכפר סבא מול האחים אבו־עוין מקריית מלאכי.
5.00 ערב חדש. מנחה גדעון רייכר.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 בארגר: החלום והמול הבקמה של סויאה (הפיל. ניו־יורק / ת. שיפרס); סמטנה: הפתיחה לאופרה „הכלה המכורה" (התז. הסימפ. של אר. סי. איי / ל. סטוקובסקי).
07.30 שחרית מוסיקלית – י.ס.באך: סימפוניה לתזמורת כפולה (תז. סימפ. רים רשה"ש / מ. רודן); מוצרט: קונצ'רטו בסול מג'ור, ק. 453 לפסנתר ותזמורת (הקאמ. האנגלית / ד. ברנבוים); סמטנה: רביעיית כלי־קשת „מחיי" (רביעיית ת"א); סיבליוס: סימפוניה מס. 2 ברה, אופ. 43 (תז. הקונצרטגבאו / ג. סל).
09.30 קונצרט בוקר – רחמנינוב: קונצ'רטו מס. 1 לפסנתר ולתזמורת בפה־דיאז מינור (הסימפ. הלונדונית / ו. אשכנזי / א. פרביו); סמטנה: „מולדתי", קובץ פואמות סימפוניות (הסימפ' של דרזדן / פ. ברגלונד); ברטוק: קונצ'רטו מס. 2 לכנור ותזמורת (י. פרלמן / הסימפ. לונדון / א. פרבין).
12.05 „עם אמנים" – שידור חי מפואטין ישראל בירושלים.
13.00 לבקשתכם – באך: קנטטה מס. 147, „לב יפה, חיים ומעשי" (סולנים / מקה. ה. שיץ / תז. קאמ. של פפורצהיים / פ. ורנר); מוצרט: שלישייה מס. 4 לפסנתר, כנור וצלו, ק. 502 (ו. מוקין / ת. לאורדו / מ. פולייו). פגניני: קונצ'רטו מס. 1 ברה מג'ור לכנור ולתזמורת (י. פרלמן / הפיל. המלכותית / ל. פוסטר); ראוטבקרה: קונצ'רטו לצפרים ותזמורת „קנטיקום ארקטיקום" (התז. הסימפ. רים רשה"ש / ש. רונלד־דיקלייס).
15.05 בין הברים – דיליוס, הגשר בין צרפת ואנגליה.
16.00 צלילי פסנתר.
17.00 מוסיקה כאן ועכשיו – יצירות מקונצרט קבוצת אקוסטיקה 11"ק שהיה בפברואר 85 בהשתתפות הפסנתרנית זמירה לוצקי ונגן הטרומבון בני סלוחין – ד. גלאי: „אחריך", לטרומבון ופסנתר: א. שנברג: אופ. 19 לפסנתר: ד. יהאוג: אפיזודות לטרומבון סולו; מ. קאגל: „אטם": הינדמית: סונטה לטרומבון ופסנתר: ד. גלהאר: רונדו לטרומבון והרס מושתק.
18.00 מאולמי הקונצרטים בעולם – „אקדמיית קיץ של באך", שטוטגרט 9.8.85 – סטרווינסקי: וריאציות על הכורל משמי שמים, למקהלה ולהקה כלית; סטרווינסקי: קנטטה לסופרן, טנור, מקהלת נשים ולהקה כלית (מ. באורג, סופרן / ד. גורדון, טנור); סטרווינסקי: סימפוניית תהלים (מקהלת גכינגר קנטוריי ולהקת באך קולגיום משטוטגרט / ה. רילינג).
19.30 „רומנועי" לנוער המתבגר.
20.05 „הבלתי גמורות" (5) – „הרקויים", מוצרט וש.ת.ג.
21.00 אופרה של יום רביעי – מוסורגסקי: „סאלאמבו" (ה. שטשוק / ב. סלצב / ו. סטן / ז. פסקת).
23.00 „צלילי לילי" – מוצרט: סרנדת „האפנר" ברה מג'ור, ק. 520 (תז. פסטיבל באת / י. מנוחין).

רשת א'

11.30 השכלה חיצת לכל – „בסוד גנים לעיר אבות": הגנים בזמן המנדט וההתיישבות היהודית.
12.05 שירים מזרחיים.
14.06 תכניות לילדים – „בסגולים של שבת": „אור ואלכסנדרה" מאת יצחק נוי: „נדיה" מאת גלילה רון־פדר: „בבבי" מאת פליקס סלטן: פינות שונות.
15.00 „תלולופ".
16.05 „מועדון שעון הזהב" – משלטר של הצרים המבוגר.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – תל־אביב, הדור הראשון, 1906־1936: סיור ב„תל־אביב הקטנה" (עד 1924).
19.05 „שאל כעניין".
22.05 „תבר באותו סכבר" – שידור חי.

רשת ב'

18.06 „ורקוד".
18.45 היום בספורט.
19.35 ענייני צבא ובטחון.
20.05 מבט לפולקלור – „זמר יהודי", מסורת וחידוש, מופע פוסבי מבית התפוצות.
21.05 „סיר לדרך".
21.50 הודעות.
22.05 ריקודי־עם.
23.05 „משוך לילה".

רשת ג'

18.06 זיה הז.
20.05 עם כל הנשמה.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: משמעות הצורה בצמחים: התאמת המבנה לתנאי יובש. מרצה פרופ' צבי זקס.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
17.30 „ערבסק" – ענייני המזרח התיכון.
18.05 „יער משודר" – ענייני צבא וביטחון.
19.05 פזמונים לכולם.
20.55 פינה חמה ללב.
23.55 „סיפור חצות" – עם הזמר איתן מסורי.
00.05 ציפורי לילה קלאסיות.

פועלי כל העולם, היו נחונים!

דבר אחר

העתון המצורף ביותר • ט"ז תמוז תשמ"ו • גליון מס' 146 • מוקדש לשימון פרס, שרחוק ממשפטים, רחוק מכלכלה – וסודיסוף רחוק גם ממודעי • המחיר: פינאטס

לגבי גזית ובח"ל
הרבה אושר וכל טוב
גדעון פת

קונצנזוס

הסודיות חשובה מן הבטחון

סוף סוף, קיבל בג"צ החלטה סופית בפרשת השב"כ – ואנו, כמובן, מברכים אותו על כך, למרות שהחלטה חשובה זו, על נימוקיה, עדויותיה והחקירות שקדמו לה, נאסרה לפרסום ולמרות שאין לנו מושג מה נאמר בהחלטה צודקת זו.

אבל סודיות מבורכת זו אין בה ולא יהיה בה כדי להפריע לנו בתפקידנו החשוב כמשרתי הציבור ולו גם כחוא-זיות.

לפיכך, ניתן לומר בבטחון מלא, שההחלטה החשובה הזו של היושבים על כס הבג"צ פותחת לנו בהחלט פתח חדש, מהווה תקדים חשוב וקובעת א-פריורי, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים ואפילו לשלוש.

גם המתנגדים להחלטה וגם התומכים בה ייאלצו להודות, כי בכל מקום שבו ניצב הבטחון אל מול פני החוק, יש צורך להחליט ולהתוך – ואכן אחרי שבית המשפט הגבוה לצדק החליט גם החליט, חתך גם חתך ולא לפני ששמע, חקר, תישאל ובדק, הרהר, חשב, החליט, פסק וחרץ – מי אנחנו שנערער על החלטותיו למרות, כמובן, שיהיו כאלה שיטענו, לבטח, שנגרם בכך עוול מסויים לאנשים מסויימים, במקרים מסויימים.

אבל, אין מה לעשות: הצדק, לעתים, חד הוא ואכזרי כסכין – וגם אם בעקבות פסיקת בג"צ זו, יפסיקו את מלאכתם כמה אנשים, הפועלים ועושים נאמנה, משום שאינם יכולים יותר – כי אז התשובה הפשוטה, הכנה והנחרצת שנשיב להם היא, שעליהם להבין כי יפה שעה אחת קודם.

הנוגע

ברגעים האחרונים

פרס מספיר בגבי גזית שיראיין בשבוע הבא את מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר.

עורכים: ת'רח אייזנברג, אהרון שמו, שלמה ניצן ויצחק ברנר
עורך גרפי: [illegible]
אורחים (לפי פא"א): [illegible]
מעמד: משה ח.
המערכת מבקשת את סליחתו של [illegible] על כל מה שאמרת על מודעי באמת [illegible]

נס ברבאט

פרס לחץ, הסביבתון הסתובב והמרוקאים קפצו משמחה

– מאת שליחנו המיוחד, י. שורש (פרופי) –

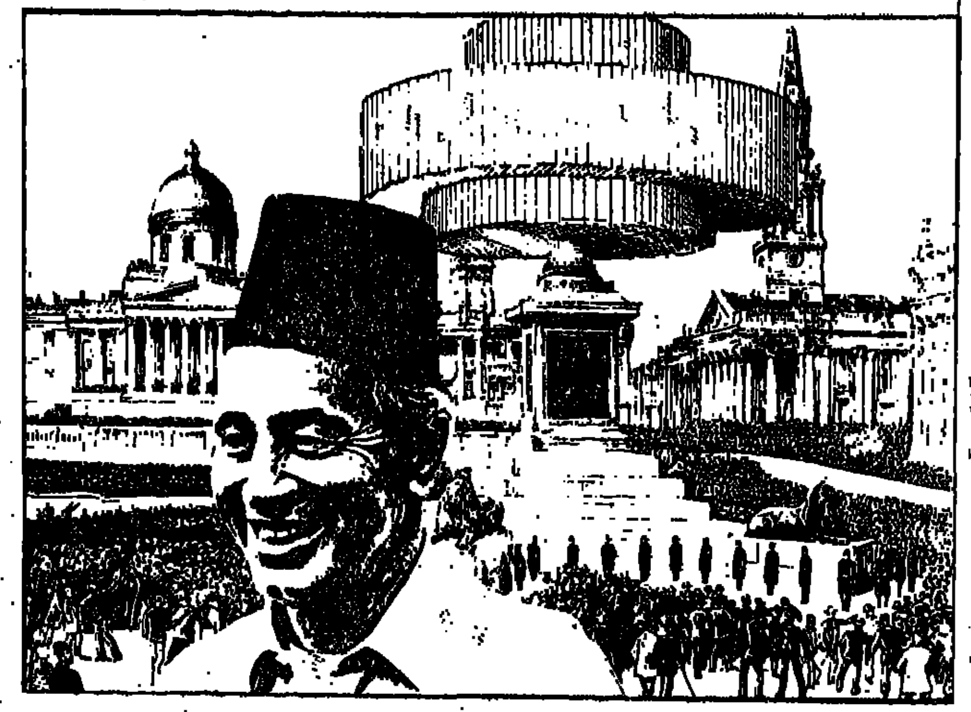

תושבי רבאט שבמרוקו יצאו השבוע לרחובות במהומה גדולה, כדי לחגוג את דבר הנס הגדול שארע לעירם. לפני כמה חודשים באו לראש עיריית רבאט [illegible] והציעו לו להקים בכיכר [illegible] הכיכר המרכזית של העיר, פסל מסתובב – "סביבתון".

לפני כשבוע חגגו ברוב עם את טקס חנוכת הפסל ולהתרהמות כולם לחץ חסן המלך על כפתור ההפעלה [illegible]

יועציו של ראש העיר רבאט, סולימאן-אל-אטראש, [illegible]

[illegible] שימון פרס [illegible] המרוקאים [illegible]

חסן מלך מרוקו יגיע לארץ בטיסת הבכורה של הלביא כדי להשתתף בטקס גלילת המודעי

במקרה שלא יושג שלום-בית והגירושים יהיו בלתי נמנעים, יחולק הרכוש המשותף כלהלן:

הליכוד מקבל את:	המערך יקבל את:
פרשת השב"כ	פרשת השבים
דירה ואלד	דוח ביסקי
פרשת פולארד	דוח מבקר
אידור	המדינה
קופמן	חסן מרוקו
רוגיפולא	אגם
יוחנים	מודות
ליבראלים	חניות
אברהם שפירא	אברהם שפירא
חדיד בורג	חדיד בורג
הרב פרץ	הרב פרץ
מודעי	הלביא

מודעי: הכל בגלל הפה הגדול של פרס. הייתי בטוח שהוא ימשיך לשתוק ★ פרס: לא פיטרתי את מודעי. הוא פשוט התפטר לי מהידיים

– מאת כתבינו [illegible] – במסיבת-עתונאים גדולה עם כתבי "דבר אחר" אמר השר לשעבר יצחק מודעי לכתבינו: העונש שלי הוא כבר מנושא. אני התפטרתי ואתם נפטרתם ממודעי – אבל אני אצטרך להישאר איתו תמיד (המשך אחרי הרוטאציה).

המחבלים שנתפסו על הספינה הקפריסאית: בסך הכל רצינו להגיע לאגם דיזנגוף, לראות את הפסל – ולחזור הביתה בשלום!!!

דבר שאחר

מארח

בגלל מלה אחת – שב"כ

מאת לוין קיפניס

הבו גדל, הבו גדש לשב"כ!
יתגדל ויתגדש ויתפדה!
שרהיף ונרהף לבמת הכנסת ולמזנון –
הידד! הידד! נהמן לו הימנון.

ראש-הממשלה מפריס, מספר ומפטיר,
ממלא-מקומו משמיר, מכחיש ומצהיר,
נשיא-בן-נשיא בתקף חק המדינה
חונן ונותן לכל מאן דבעי כתב-חנינה.

נר לאחד ולמאה זורק חצי-"דבר"-זיקפיק!
וסובל רגלו דלת אמות בבץ.
ואלה המשפטים, המשפטנים והשפוטים
בולעים זה את זה כאמנונים,
אברומים ושבוטים.

צדיק באמונתו מזעיק: היום הזה יום עכור,
יום געילה, יום קינה, יום בצה – פס שחור!
ובכותרת זמר מזמרת פזמון-מזמור
המזעזע: זה לא יעזר! זה לא יעבר!

וכך וכה, מנה וביה נוצרה תבללת תסבכת,
וכלם יחד וכוללם כלולים בתיק-פרכת,
וכל פה ופה, וזה אל זה מחללים
בשמד-זית זה:
„הללה, הללו! הבו גדל – גדש לשב"כ!"

התנצלות

אני לא מתעצל,
אני מתנצל.
אם צריך, אני מוכן
אפילו לצלצל,
או לשלוח מברק
בנפח מסכם
שאפשר לצלם –
ויראו כלם
שאיני מתעצל
ואני מתנצל.

כן, היה לי ראיון
אחד, מאד פורה
דברים שלא אמרתי –
בעתון אתה קורא.
הקבלת לבקשה רק
פנקס רשימות.
איך יכלתי לדעת
שיש לה קלטת מסתובבת
בפי השבעת?

ועל כן, באמת,
אני מתנצל,
עם חצי חיוך
כי אני יודע, מתוך נסיון,
שצוחק מי שיורה אחרון.

נשמע השבוע, במונית במכשיר הקשר

סדרן: 34 לשק"ם. שומע?
34: שומע.
סדרן: סע לעיריה וקח את העיוור. הוא עומד על המדרגות.
34: אבל אני לא מכיר אותו? הוא יזהה אותי?
סדרן: בטח. זה העיוור הזה שתמיד נוסע איתנו.

כי אגם אתה ואל האגם תשוב

מוסף מיוחד של „דבר אחר" לענייני איגום הסביבה

בשולי האגם / כתבנו היה שם

ארידור: אמרתי לכם

(נאום ארידור בפתיחה החגיגית של אגם דיזנגוף)

גם ארידור היה שם. ראיתי אותו. חוגג ותמיר ניצב גם הוא שם, מורם מכל ההמון שהריע למראה המופלא שנתגלה לו, שילוב נאדר של אש ומים, מוסיקה וצ'יץ', פרס וכוכמן, אגם ואלוהינו, עבר, הווה ועתיד, קודש וקדושה.

ניגשתי אליו. קשה היה לשמוע אותו מבעד לקריאות ההשתאות של ההמון הנרגש, למראה האמנות המתרחשת ממש לנגד עיניו, באור בין הערביים המיוחד כל כך לעיר העברית הראשונה...

"מה דעתך על הפסל?", צרחתי שאלה באוזניו של ארידור, שהיו גבוהות ממני ב־15 ס"מ טובים.

האיש נפנה אלי באחת – ונרמה היה לי שאני מבחין בנצנוץ חשוד בזוויות עיניו השתיים.

"תראה", צעק עלי בתשובה, "תראה איך שבסוף כולם עושים מה שאני אמרתי – רק שהם קוראים לזה בשם אחר. עוד בזמן שמנהלי הבנקים הכריחו אותי לווסת את המניות, טענתי שדולאריזציה היא המוצא היחיד האפשרי ושום פיחות לא יעזור. עכשיו, תסתכל סביב, כולם צוהלים, כולם שמחים, כולם מתברכים בהצלחה וטוענים שהם המציאו אותה. אבל האמת היא, שאני הייתי הראשון. את זה איש לא יקח ממני. נכון, הם לא הניחו לי לסיים את מה שהתחלתי – אבל הם יכולים, לפחות, לתת לי איזה קרדיט, להזכיר גם אותי כאשר הם חוגגים".

בנקודה זו כנראה נשבר האיש. הוא הפנה לי את גבו המפורסם והתחיל מתרחק ממני אל תוך ההמון החוגג. איש מסכן, איש מופלא, נשכח ומקופח על לא עוול בכפו. אנחנו עוד נתגעגע אליו. למעשה, חשבתי, כשאני מביט בפסל, אני כבר מתגעגע.

קפולסקי הגיש בג"צ נגד האגם

– מאת כתבנו לענייני פלילין ח. אלשטע –

הרכב מיוחד של חמישה שופטים ירון השבוע בצו על תנאי שהגישה הקונדיטוריה „לונדון" נגד האגם יעקב פסל.

בעתירתו, טוען הקונדיטור הראשי מ. קרמשניט, כי את הרעיון לפסל גנב מעוגות יום הולדת, שהן הספציאליטה של הקונדיטור הראשי. לעתירה צורפו תמונות של שתי עוגות, שמהן עשה אגם עוגה אחת (ר' צילומים).

אלף בית

א. תגיד, שמעת שהפסל של אגם היה צריך לעלות 300,000 דולאר והוא עלה בסוף 600,000 דולאר?

ב: אז מהז גם הלביא עלה בסוף יותר ממה שתיכננו בהתחלה.

מפעיל הפסל של אגם מפעיל עיצומים

– מאת כתבנו לענייני אגם, שלהבת ים –

„אם לא ישוו את שכרי לשכר מפעילי התנורים בצפון אמשיך בעיצומים", היתרה יעקב ווטרגייט, יו"ר ועד מפעיל פסל האש והמים של אגם בכיכר אגם, באגמסיטי.

מחוגי משרד האוצר נמסר, כי אין בכוונת המשרד להיכנע ללחצים של המפעיל, הנעשים על גבם של משלמי המסים בתל־אביב. חוץ מזה, מסתבר כי על פתרון המצב מקשה דרישת מפעילי התנורים בצפון להשוואת־גמול־ייחודי בשכרם עם שכר האחיות, הדורשות תוספת־בושה כמו בשכרו של הממונה על השכר באוצר, הלל דורואי, המאיים מצידו בשביתת־שבת אם לא יזכה למענק־קצה כמו עובדי חברת החשמל, התובעים בדיוק את מה שקיבלו המהנדסים, אשר מצידם קוראים ליישום ההטבות שניתנו לשרי הממשלה.

יו"ר ועד השרים הודיע, כי ידרוש תוספת־יועצות ומענק־מצפון מיוחד, כמו למפעילי פסלים אגמיים.

פרס לא היה שם

במדינה שבה הכל בסדר, מצלית עתון מצחיק כמו "דבר אחר" רק בקושי רב להתקיים. אלא שהמצב ה"הודי אינגר, תודה לאל, אימטוטנט – וכאשר הכל כליכך בסור, אפשר תמיד לשחק במשחק היהודי.

מה היה קורה אילו?

שעשועון קיץ לכל המשפחה

בואו קוראים יקרים ונשחק יחדיו.

לפני כשבוע הציבו במרכז תל־אביב סביבון מזרקה, פריט חביב וצבעוני ומשובב את הלב גם.

אם כן – מה היה קורה אילו שימון פרס, ראש ממשלת ישראל ל־90 הימים הבאים, היה עוזב את כל עיסוקיו והיה טורח ובא לחנוכת הסביבון?

קשה לכם לתאר דבר כזה? שבאמצע פרשות השבוע (רקנטי, השב"כ וחשבת, האחיות ושאר החיות), באמצע כל זה, היה שימון פרס בא לחנוכת הסביבון? גם לנו קשה – אבל זה המשחק. אז בואו נשתגע ביחד, נעצום את העיניים ונתאר לנו כך:

כיכר העיר הומה מאלפי בטלנים, מוכרי בלונים ומפריחי יונים, שבאו לראות את הפלא המסתובב. על צינורות שני צול מתנופפים דגלי האגם והמדינה. חצוצרות מריעות ממש כמו בסיפור הישן על בגדי המלך – רק שהיום הם כבר לא כל כך חדשים. והנה, (שערו ברמיונכם), מגיעה מכונית השרד של ראש הממשלה, מלווה במומחי תקשורת ואגמולוגים. פרס יוצא ממכוניתו ומייד

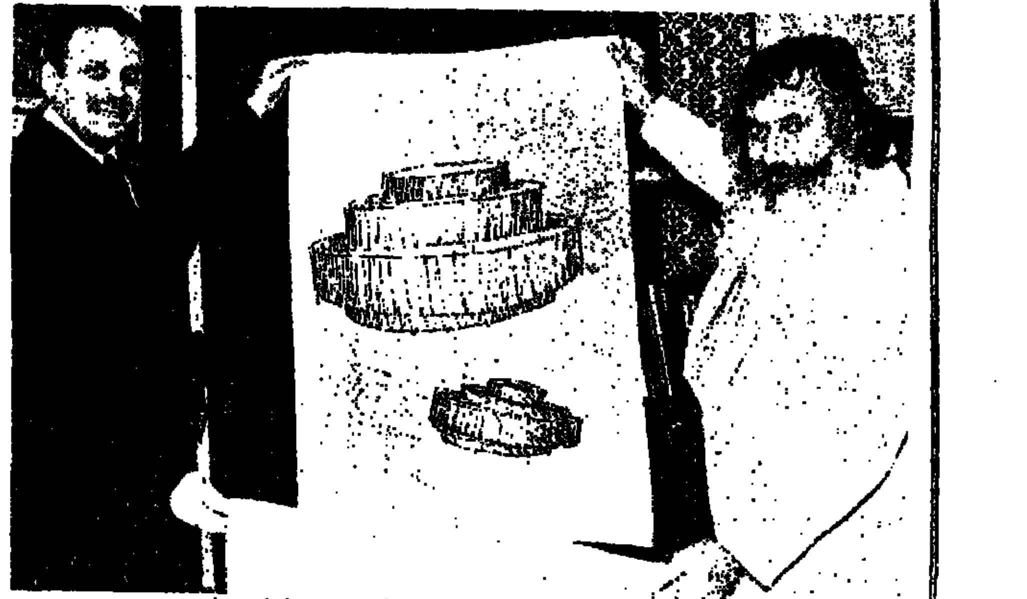

ראש הממשלה פרס (משמאל) ושר הבטחון (מימין) בטקס גלילת הלביא מחזיקים בידם את תשרטוט הראשון של הלביא שנעשה ע"י אגם במימון יוסלה בוכמן. (צילום: צילומצב)

מקבלים את פניו ראש העיר, איש גאה וקפצני, עם רעמת שיער לבנה, ידידו האישי (כך לוחשים לי) של פלאסידו דומינגו. וליד ראש העיר גבר נמוך קומה, עוטר זקן גדול וחבוש בכובע־בוקרים, שכאילו הוסר זה עתה מראשו של ר' נחמן מברסלאב. זהו האגם עצמו.

לימינו של האגם עוד איש אחר, שמו אינו אומר לנו דבר – ומר פרס אפילו לא קלט אותו – אבל האיש איש חשוב הוא, מהיותו בעליהן של רשתות גדולות בגרמניה, אותנו שבצפון מערב. הוא האיש, אשר בכוח כמה דולארים שחורים, הצליח להוציא את המפלצת מן האגם.

כאן, משחקים יקרים, מגיע הרגע הכי משעשע של המשחק, הרגע שבו תצטרכו לקרוא דרור לדמיונכם. זוהי הנקודה שבה ראש הממשלה, שמאחוריו 36 שנות בטחון ובטחון עצמי בכלל זה, ניגש אל הכפתור המפעיל את הסביבון החביב – והוא, רוה"מ (אילו, כמובן, היה מספיק טיפש בשביל להגיע למעמד הזה, אבל הרי אנחנו בעיצומו של משחק). אומר כמה דברים על ה"פסל" הסביבוני. קשה לכם לנחש מה הוא יגיד? או הנה רמז: נסו להשוות את הסביבון לדברים שונים מענייני דיומא...

תפסתם? נתחיל:

★ הסיבוב שלו מזכיר לי את הרוטאציה.
★ המים והאש זה ממש כמו הליכוד והמערך.
★ האינטנסיביות של הסיבוב מזכירה לי את שלטון הליכוד.
★ ההרמוניה בין הסיבוב למוסיקה מזכירה לי את היחסים שביני ובין יצחק היקר.
★ הצורה הכללית שלו מזכירה לי את השרירים הטבעתיים של דוד לוי.

וכו' וכו' וכו'.

זהו זה. יספיק בינתיים. אני רואה שהפשתם את המשחק. נכון שזה משעשע? אני לא יודע למה פרס לא בא לשם. אולי הוא באמת עסוק, כמו שעוזריו אומרים לנו. ואולי הוא חושב שזה מעשה מטומטם לבוא ולהפעיל סביבון שנבנה על־ידי מגאלומאן, בכסף מפוקפק שהגיע מגרמניה. ואולי – וזאת כנראה הסיבה האמיתית – הוא לא רוצה שיזכרו אותו בתור ראש ממשלה של כיכרות. זהו, כנראה, ההסבר לשאלה למה פרס לא היה שם. אבל למה בגין לא היה שם, נפלא הדבר ממני.

תכונה על טבעית נוספת נתגלתה בפסל של אגם

חוקרים ומדענים עמדו בשבוע שעבר משתאים מול התגלית החדשה שמצאו בפסל של אגם. מתברר, שמלבד להפיק אש, מים ומוסיקה, מושך הפסל של אגם אליו ולסביבתו הקרובה מאות פועלי נקיון עם מטאטאים ופחי אשפה, הגורמים לנקיון כללי ברדיוס של 500 מטר מהפסל.

תושבי השכונות, שראו את התופעה בכיכר דיזנגוף, דורשים שהפסל יעבור בכל שבוע למקום אחר, ככה שלאט־לאט כל העיר תהיה נקיה.

האמן אגם אמר, שהפסל הוא עוד קטן ולכן בינתיים הוא מסוגל רק לעשות אש, להשפריץ מים ולנגן – אבל בקרוב הוא יגדל ויוכל גם ללכת לבד.

איגוף מימין
סודיות זה לא פיקניק

המשטרה אובדת עצות; הממשלה לא יודעת מה עושים; המשטר במבוכה: איך חוקרים את פרשת השב"כ בסודיות, ללא דליפות, ללא שמועות, ללא סיפורים? את מי ימנו כחבר בחבורת סוד מוחלט בהחלט, והאם ניתן יהיה לסמוך עליו – שלא ידליף.

אני, למשל, החלטתי להדליף קצת ידיעות, בלי קשר. שיהיה. מצד שני – צריך לעזור למשטר לנהל חיים תקינים. הנה מספר הצעות:

1. אפשר למנות צוות חקירה, אך לא להודיע לצוות החקירה כי הוא נתמנה. כל עוד עניין זה יישמר בסוד – לא יוכל אף חבר בצוות החקירה להדליף שום פרט מהחקירות.

2. אפשר להודיע לצוות על המינוי – אך לא להרשות להם לחקור אף אדם או לקרוא כל מסמך. במצב זה, הם יצטרכו לשאוב את ידיעותיהם רק מהעיתונים – והואיל ובעיתונים חדלו כבר להתעניין בפרשה, הרי מהעיתונים לא יודלף כל מידע לצוות החקירה, וכך ייסגר המעגל. מי שמידע אינו דולף אליו מהעיתונים – אינו יכול להדליפו הלאה לעיתונים. כך יבוא לנו שקט.

3. נטפס עוד מדרגה: להודיע להם על המינוי – להרשות להם לחקור – אך לא להרשות להם לכתוב מסקנות. כך, לפחות, לא תהיה דליפה של המסקנות לפני פרסומן הרשמי. כל חוות דעת בקשר למסקנות שתופיע בעיתונים – תהיה ספקולציה חסרת שחר. לא תהיינה מסקנות!

4. הלאה – מינוי, חקירה, מסקנות – אבל לא אלה שהם חושבים. כלומר, אפשר לתת לצוות את המסקנות יחד עם כתב המינוי, ולהודיע להם כי הם חייבים להגיע לתוצאה הנמסרת להם בזה. מי שלא מסכים – לא מקבל מינוי.

5. כמובן, שכל אחת מהחלופות המופיעות לעיל אינה נקייה מפגמים וקשיים, וסופם של הדברים, ככ"נ, לדלוף. אלא אם כן – אלא אם כן תימסר הודעת המינוי לכל אחד מחברי צוות החקירה על ידי כיתת יורים, שימסרו לו את כתב המינוי ויוציאו אותו להורג בו במקום. זה ימנע דליפות מהחקירה בענין השב"כ, אבל אז תתעורר בעיה חדשה: מי יהיה בצוות החקירה, שיחקור את הוצאתם להורג של חברי הצוות הקודם – וכאן, כמובן, צריך למצוא צוות אמין, שלא ידליף.

נכון, נכון. אבל בינתיים – בעיית הדליפות מוועדת החקירה הראשונה נפתרה. גם זה משהו. גם זה צעד קדימה!

הרוסים חוזרים

הם רוצים, הם מבקשים, הם מאותתים, הם מתחננים. הרוסים. רוצים לפתוח קונסוליות, לחדש את היחסים, לשפר את האווירה.

ראשית, אם הם רוצים – אז צריך לאפשר להם לעשות זאת. אבל – בתנאים. אפשר להתנות כמה תנאים, שבלעדיהם לעולם לא נסכים.

למשל: תנאי ראשון – שיפסידו לנבחרת ישראל בכדורסל בשנה הבאה. זאת הזדמנות טובה להראות סימן חיצוני של רצון טוב, אליפות העולם בכדורסל.

תנאי שני – יהודים שרוצים לעלות לארה"ב, לא יחוייבו לעבור מסלול מכשולים מוסקבה – וינה – תל־אביב – שיקאגו. שתהיה נסיעה ישירה מוסקבה – ניו־יורק. לא מוכרחים ליצור עומס בנתב"ג, בדיוק עכשיו שהמצב קשה.

תנאי שלישי – שיחתמו איתנו על הסכם לשיתוף פעולה בריגול בארה"ב. הממשל בארה"ב אישר כי ישראל מנהלת פעילות ריגול גדולה בארה"ב, שרק הפעילות של ברה"מ גדולה ממנה. בהסכם שיתוף פעולה נוכל לצמצם תקנים בנושא זה, להחליף מידע ולתאם עמדות.

בתמורה – בתמורה נרשה להם, לרוסים, לפתוח קונסוליה בירושלים, ולהציב בה כמה אנשים שהם רוצים, כך שכאשר הם ירצו לערוק לארה"ב, יוכלו לקפוץ לנתב"ג ולהמריא לניו־יורק!

יוסי שין

שיחת השבוע
ולא היה בינינו אלא עזרה

הפרופסור עזרה ז.: על הקייץ, על השתיה, על ההשתנה ועל השחיתות

הקייץ תפס אותנו על חם. עוד באביב תיכננו ללכת לים ולאכול אבטיחים – אבל החום בקייץ הוא ללא־נשוא. בלית מזגן, נמענו לביתו של האקלימולוג והרופא, הפרופסור עזרה ז.

ראיון עם הפרופסור עזרה ז. הוא תמיד משב רוח רענן בקייץ האלקטרוני. הראיון היה ענייני – ה"דבר אחרי" שאל ועזרה ז. השיב.

ד.א.: האם יש באוויר מודעות לקייץ?

ע.ז.: זה בדיוק העניין, פה לא מבינים את הקייץ. כתבתי על זה כבר שישה ספרים – ואף אחד לא קורא אותם. זאת מדינה של בירוקראטים ואף אחד לא חושב על האזרח. קח, למשל, את העניין של השמש. דווקא בקייץ, כשמתמלא כל כך חם, אז צריכים שהשמש תזרח? אין לי ספק שמישהו מרוויח מזה. אנחנו מדינה מזרחית־לבנטינית, אבל המחשבה של האחראים היא עדיין [illegible].

ד.א.: האם מומלץ לשתות בקייץ?

ע.ז.: כן, הרבה. גם לאכול. מחקרים הראו שבריאים שלא שותים כמה ימים, יכול למות ואפילו לחלות – והראיה: דווקא בקייץ מפרסמים את התשדירים האלה על החסכון במים.

ד.א.: האם זה בריא להזיע?

ע.ז.: בעניין זה החוקרים חלוקים. מצד אחד, הוכח בוודאות שחולים, למשל, מזיעים הרבה. סימן שזה לא בריא. ומצד שני – מתים לא מזיעים בכלל. כלומר, אם אתה לא רוצה למות אתה צריך כן להזיע.

ד.א.: האם אתה ממליץ להרכיב משקפי שמש בקייץ?

ע.ז.: יש מחקרים מדהימים, שמוכיחים כי המצרים הקדמונים לא הרכיבו משקפי־שמש כלל – ובכל זאת, תראה איזה פירמידות נפלאות הם בנו. אני טוען שהמשקפיים מזיקים מאוד. החום צריך איך שהוא להיכנס לתוך הגוף – ואם המשקפיים חוסמים, הוא מוצא דרכים אחרות. הטבע, כפי שידוע לך, חזק מהכל.

ד.א.: האם נחוץ להשתין בקייץ?

ע.ז.: כן – אבל ברגע שאתה מרגיש כי בעת ההשתנה שורף לך הפיפי, הפסק מיד. אחרת יש חשש [illegible]. ואגב, כשאנחנו אומרים "קייץ", צריך לדייק, למשל, צריך להשתין הרבה, כי בשתן יש הרבה יונים חיוביים. אבל [illegible] – וזה מקשה על נתינת השתן, או כמו שאתה קורא לה "ההשתנה".

ד.א.: מה קורה לשחיתות בקייץ?

ע.ז.: אלה שנשארות בארץ סובלות כמו כולם. אבל השנה, דווקא הרבה מאוד נקבוביות נוספות לחו"ל.

פוזיטיב
אהרן שמי

אָלֶף בֵּית

א: תגיד, שמעת שהשר יצחק רבין אמר שמשבר מניות הבנקים יעלה למשלם המיסים שבעה מיליארד דולאר, פי שלושה מפרשת ה"לביא"?

ב: מה אתה אומר? זה מה שאמר האנאליטיקן יצחק רבין?

א: כן.

ב: ואיך הוא הצביע בעניין השעיית רקנטי?

א: הוא נמנע.

ב: או מעניין כמה מיליארד דולאר צריך היה משבר הבנקים לעלות למשלם המיסים, כדי שהשר רבין יצביע בעד השעיית רקנטי.

לקסיקון שימושי לחברי הכנסת

[illegible]

א. "אם אחותך היתה פח, הייתי מראה לך מה זה יבוס אוחתק".
(הערה: ביטוי לא שנון ביותר אבל די חזק, מכיוון שהוא מערב משפחה).

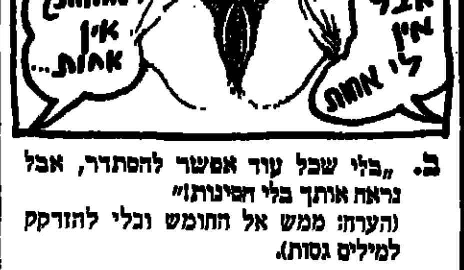

ב. "בלי שכל עוד אפשר להסתדר, אבל נראה אותך בלי הפינות!"
(הערה: ממש אל החומש ובלי להזדקק למילים גסות).

ג. "גם אתה וגם אשתך וגם אחותך וגם בתך..." (הערה: אמנם ביטוי פרימיטיבי, אבל בזה כוחו).

ד. "דו ביסט איין שוויין!"
(הערה: לשימוש רק נגד אשכנזים, חזק מאוד על דתיים).

ה. "הרצחת וגם ירשת?"
(הערה: לשימוש בעיקר למקרה של כלנתריזם. חולשתו – לא מערב ענייני אישות ונודף ממנו ריח של השכלה – כלומר שמאלנות).

ו. "... ומה עם זיגלר?"
(הערה: פיתוח של הביטוי: "... ומה עם ה־100,000 דולארים?" וטוב ממנו, בגלל ההימנעות מנקיבת הסכום המדוייק).

ז. "זונה את אשתו!"
(הערה: חזק בגלל שהוא טרי).

ח. "חמור בן בעור".
(הערה: ביטוי שגור. התוספת "בן בעור" עושה אותו לתנ"כי ולכן נסלח יותר).

ט. "טיפש", "טמבל", "טומטום", "טיטוס" וכו'.
(הערה: לא בעיה. כל טיפש כבר משתמש).

י. "יסכר פיך בפין אביך".
(הערה: ביטוי שאיננו נפוץ, אבל בהחלט עם פוטנציאל, בגלל השימוש הכוטה במשפחה ובמין הכלולים בו. וגם בגלל הפה שהוא כלי העבודה של חברי הכנסת).

כ. "בלומניקו!"
(הערה: ביטוי כוללני השווה לכל נפש, מתאים לכולם ונכלל בלקסיקון מסיבות היסטוריות, בעיקר).

ל. "ליצן חצר", "לביבה", "ליבטנשטיין", "לאי־בלומניק" (ע"ע קודם), "לבלוף" (תרגום של "ידרעק"), "לקקן", "לך לעזאזל", "לביא" (מטוס).
(הערה: אוסף דוגמאות מקרי; רובן כבר בשימוש).

מ. "מושחתת!"
(הערה: ע"ע זונה את אשתו).

נ. "ניבזה מדאורייתא"
(הערה: התוספת "מדאורייתא" שימושית גם בביטויים אחרים כמו: "זנאי מדאורייתא", "גנב מדאורייתא", "מועל מדאורייתא", "שקרן מדאורייתא" וכו' – הופכת מייד כל ביטוי גם לביטוי מדאורייתא).

ס. "סבירורי".
(הערה: מלת גנאי נושנה ונשכחת, שראוי היה לחדש אותה).

ע. "עלוב דקה וברית שוטבה".
(הערה: ביטוי מן המקורות, הראוי שישתמשו בו יותר בגלל הקונוטציות שלו לאברי הרבייה וגם בגלל שרק מעטים מחברי הכנסת יבינו במה המדובר).

פ. "פסקודניאק", "פרלמנטר עלוב", "פריץ", "פרשדונה", "פרש", "פרצוף תחת".
(הערה: ע"ע ל').

צ. "צורה לך..."
(הערה: יתרונו – שאפשר להשתמש בו גם בנקבה. חסרונו – ע"ע קודמים).

ק. "קאקערו" (הולך טוב עם המלה "אלטער" שבאה לפניו).
(הערה: ישנה מחלוקת אם ביטוי המכיל או עוסק באברי הפרשה, חזק יותר מביטוי העוסק באברי הרביה או להיפך).

ר. "רביבה", "רודף כבוד".
(הערה: ביטויים נאים, שכל כך מעט משתמשים בהם למרות היותם מתאימים לכל כך הרבה).

ש. "שתגדל כמו בצל, עם הראש באדמה והרגלים בשמים", "שתהיה כמו מנורה, תלוי ביום ובוער בלילה", "שתהיה כמו לוח־שנה, תלוי על הקיר ובכל יום קורעים ממנו".
(הערה: באידיש זה מצלצל יותר טוב).

ת. "תתביישו לכם..."
(הערה: שהם יתביישו? ומה איתנו??)

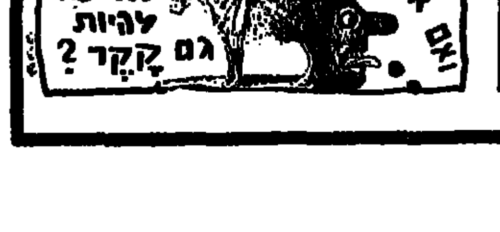

על הגפה
בן קריינר

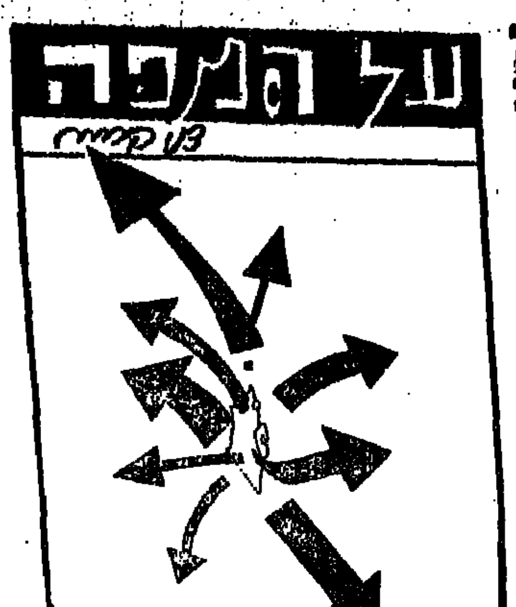

המשך מעמ' 1 • המשך מעמ' 1 • המשך מעמ' 1 • המשך מעמ' 1

א. את המנגינה הזאת. ב. אי אפשר להפסיק

א: תגיד, איך הרצוג ידע שאם הוא יתן חנינה, אז תיכף ייפסק מחול השדים? **ב:** או, זה פשוט מאוד! הוא שמע, שבשביל להפסיק מחול־שדים צריך או להרוג את השדים או להפסיק לנגן... **א:** נו?... **ב:** אבל את המנגינה הזאת אי אפשר להפסיק, כנראה.

השגיה של ישראל באליפות העולם בכדורסל – בגלל השיטה

– מאת כתבנו המיוחד בדרך ממאדריד הביתה, יורני ברבנא –

השיטה החדשה, שבה ככל שאתה מפסיד בהפרש גדול יותר, אתה עולה שלב גבוה יותר, היא

שהצעידה את ישראל למקומה הגבוה באליפות העולם בכדורסל.

מאמן הנבחרת אמר לכתבנו: "קרתה לנו פאשלה וניצחנו את יוון בטעות, אחרת היינו מגיעים למיקום עוד יותר גבוה".

נחנך מרכז ההשקעות בהשקעה של מיליונים

– מאת כתבנו הכלכלי מוני טארי –

נשיא המדינה, ראש הממשלה, הרבנים הראשיים, אברהם שפירא, יו"ר הכנסת, ראשי המערכת הבנקאית, שרים, ח"כים ונכבדים השתתפו בחנוכת מרכז ההשקעות הישראלי, שנועד לרכז את השקעות הכספים בישראל מטעמם של משקיעים מחו"ל.

במרכז, שעלותו (מתקציב הפיתוח), מגיעה ל־450 מיליון דולאר מינימום, יועסקו 950 עובדים (לסיוע בהקלת מצוקת האבטלה). שר התסחר והתעשיה, שבירך בטקס, אמר: "המרכז החדש ממלא חלל שהורגש היטב במקומותינו. מעתה יש כתובת למשקיעים זרים. משקיע זר, שבעבר שוטט בחוצות עירינו ללא מטרה, יודע מעתה כי הוא יוכל בכל עת, בשעות הקבלה המקובלות, לגשת למרכז ההשקעות החדש ולהודיע: שמי כך וכך ויש לי מיליון דולאר מיותרים שאני מת להשקיע – והודעתו תירשם מייד".

אָלֶף בֵּית

א

א: תגיד, שמעת שח"כ חיים קופמן (האיש שנולד עם "לגו" ביד) פתח חשבון בבנק דיסקונט, לאות הזדהות עם רקנטי?

ב: שמעתי.

א: נו, ומה אתה אומר על זה?

ב: אני אומר – אבל אני לא בטוח שזה מצחיק – שמעניין מה ח"כ קופמן היה עושה אם היה רוצה להזדהות עם האנס האתלטי.

ב

א: תגיד, שמעת שח"כ קופמן פתח חשבון בבנק דיסקונט, לאות הזדהות עם רקנטי?

ב: יה נודניקו מה פתאום נזכרת בזה שוב?

א: כי בשבוע שעבר הגיעו לארץ שלושה גמדים.

ב: וגם הם באו להזדהות עם רקנטי?

א: לא. הם באו כדי להזדהות עם פרשת השב"כ.

הנהגים: אם לא נקבל תוספת רוורס נלך קדימה לשביתה

– מאת כתבנו לענייני עבודה, משה פרייער –

הנהגים בשירות הציבור הגישו 57 דרישות להטבת תנאי עבודתם. נציג הנהגים הבהיר, שלא מדובר בהעלאות־שכר או תוספות־תשלום, אלא בשיפור תנאי עבודה בלבד בתוספת תיקון עיוותים.

בין הסעיפים שהנהגים הגישו אמש להסתדרות, כלולים תוספת קילומטראז', הגדלת תקן המכוניות בשירות הציבורי, קפה וקוניאק בחדרי מיזוג, הגדלת מספר הנהגים, תוספת בנזין (לנהגי דיזל בלבד), תוספת רוורס, קרן־השתלמות ושנת־שבתון, תוספת תקר, תוספת בירה (דלת אלכוהול), תוספת אורות, תוספת עימעום אורות, מעונות יום להורי הנהגים, תוספת מגבים (נהגי מכוניות בלי וישרים לא יהיו זכאים לתוספת זו), תוספת סולר (רק לנהגים ברכב מונע בבנזין); תוספת מהירות, תוספת רד"חות חניה: דמי סינדול; תוספת אוטומאציה (רק לנהגים ברכב עם הילוכים אוטומאטיים), תוספת חלונות, פיצוי על אי שימוש ברכב לנסיעות פרטיות, תוספת נהיגה בדמדומים, החזר הוצאות טלפון, תוספת מעמסה נפשית למובילי נוסעים (ולא רק שרים).

יו"ר איגוד הנהגים הודיע שאם דרישות אלה לא ייענו עד ראשית אוגוסט, ישביתו הנהגים את כל המדינה. המרפאות לא יושבתו, בשלב הראשון.

קו 300 נוסע כרגיל

– מאת כתבתנו לענייני תחבורה, דינה תנועה –

"אנחנו לא יודעים עם תהיה ועדת־חקירה בפרשת קו 300 או לא", אמר דובר "אגד". עד שלא יוכח אחרת, אנחנו חפים מפשע, הנהגים שלנו לא ידעו כלום, ואפילו לא ידעו לנהוג".

"קו 300", אמר הדובר, "ימשיך לנסוע עד שתישרף אחרונת התחנות בו".

בינתיים, כדי להגביר את תודעת הקו, פתח "אגד" במבצע חדש: כל איש שב"כ שייכנס לאוטובוס הנוסע בקו זה ויזדהה בעזרת תעודות מתאימות, יזכה לנסיעה־חינם עד לבית הנשיא.

יפת, רקנאטי, גזית ומאיר זועמים על שלא שותפו בוועדה שהחליטה שמסקנות ועדת בייסקי שוות לתחת

דעת יחיד
אקדה טעון לרקת האומה

אינני יודע מה קורה לנו!! איך זה, שעם חכם, ישן־חדש, העומד כמעט לברר בתחילת תקומתו הלאומית, יגלה סימני הרס עצמי חזקים כל כך, כאילו הוא ממש מאבד את עצמו לדעת במו ידיו, וימנה ועדת חקירה לפרשת השב"כ?

שהרי ועדת חקירה לפרשת השב"כ תגלה לכל העולם העויין, הסובב אותנו והצמא לדמנו, שסגנו של אברהם שלום קוראים לו יצחק זיידמן, שהוא גר ברחוב המאסמים 26 א', טלפון 420424, מיקוד 96205, קומה שלישית על עמודים, דירה 6, שני חדרים וסלון, שלאשתו קוראים סילבנה והיא היתה בקיבוץ תלידעים, כשישה, מקסימום שמונה חדשים, ביחד עם הכשרת הנוער העובד מהרצליה, שהתאחדה עם שרידי הכשרת המחנות העולים מרגבים, שהגיעו עם עליית הנוער.

ויתגלה גם שיש להם שתי בנות, אחת מהן נשואה לרב־סרן בחיל האספקה והשנייה לא, ושאם רוצים להתקשר אליו בביתו צריך ללחוץ באינטרקום על הכפתור של דירה 6 שלוש פעמים קצר ויד פעמים ארוך ולשאלה "מי זה?" צריך לענות "הבדידוד של טובקה" – ואז תיפתח הדלת בשני זימזומים. אבל לא מוכרחים לעלות, אפשר גם לקבוע פגישה באינטרקום – והכי־סורי זה שלפגישה הזאת אסור לבוא, מפני שכל אחד יכול לשמוע אז זה כבר לא סודי מספיק.

את כל זה, ועוד יותר מזה, עלולה היתה ועדת החקירה לחשוף לאוני ולעיני האויב. אז לא יותר טוב שנוותר על הוועדה הטפשית הזאת, כדי שחומר סודי גם יישאר סודי? תמהני!!

ד. יחיד

הקלה בִיתושים בתל־אביב עם בואן של המדוזות הראשונות

– מאת כתבנו בת"א, מונצי מאלי –

שמונים אלף המדוזות הראשונות שהגיעו לחופי תל־אביב גרמו להקלה רבה בסיבלם של תושבי העיר ממכת היתושים.

ראש העיר, שקיבל את המדוזות עם נחיתתן בחוף גורדון, אמר שבשבוע הבא יגיעו בע"ה עוד כ־200 אלף מדוזות – והדבר יגרום להקלה נוספת במצב. "לא נחסוך במדוזות", אמר צ'י'ץ', "עד שנחסל את אחרון היתושים".

י. פולני / מכף רגל ועד ראש

אתמול לפנות ערב בשובי לביתי עייף אך רצוץ ומיואש, חשתי לפתע משהו שאפשר לקרוא לו דגדוג וניתן, אם רוצים, להגדירו כגירוד מעצבן שהתמקם לו ברווחים שבין אצבעות כף רגל ימין. כחושי הבריאים הכנתי, שסימפטומים קלים אלה אינם אלא תגובה מקובלת של הגוף להצטברות של זיעה ושמקלחת טובה תרפא את הרגל מנטייתה להפוך בקייץ לשדה פיטריות. מצד שני, בחושי החולים הבנתי שסימפטומים אלה עלולים גם להיות אות־אזהרה למחלה קשה הרבה יותר ואולי אף אנושה.

מנסיוני העשיר, שנרכש כולו בעזרת דימיוני העשיר וקצת מקריאת מדורי הבריאות בעיתונים ידעתי, שלא מעט מקרי־שיתוק ומחלות ניוונויות החלו בדיגדוג קל בין אצבעות כף הרגל. כך או כך, חשתי צורך עז ובלתי ניתן לכיבוש לתקוע אצבע במוקד הרעש ולגרד מעט, בבחינת אם לא יועיל אולי יזיק.

התכופפתי מלוא קומתי, איגרפתי את ידי מלבד אצבע אחת שנשארה בולטת כמו דקר של גנן שעומד לשתול שתיל רך, והתחלתי לחטט. לפעולה זו לא הקדשתי זמן רב מדי, משום שידעתי היטב שמסוכן עד מאוד להתכופף ולאפשר לכל הדם לזרום לכל הראש באופן חופשי. לכן, השתדלתי לתמרן ולאזן בין חדוות הגירוד לבין השמידה על מחזור דם תקין.

כאשר החלטתי להתרומם ולשוב למצבי הטבעי קפא הדם בעורקי מרוב פחד – לא הצלחתי להתיישר בשום פנים ואופן. דקירות חדות כסכין פילחו את המקום שממנו השתלשל לפני כך וכך דורות זנבי המפואר. בחושי הבריאים ידעתי, שבגילי המופלג ובמזג אויר לח שכזה קורה לפעמים שהגב קצת נתפס ושזה לא נעים וגם כואב, אבל עובר ונרפא תוך ימים ספורים. בחושי החולים ידעתי, שקיימת סבירות גבוהה למדי לקשר אמיץ בין התחושות המשונות שחשתי בכף הרגל לבין השיתוק החלקי שאחז בי מעט מאוחר יותר. בהיותי בן מזל מאוזניים אופייני, נוטה הכף פעם לצד הסיכויים ופעם לצד הסיכונים. לרגע האמנתי שאין מדובר אלא בתקלה אורטופדית קלה ולגמרי לא אטרקטיבית, ולרגע משוכנע הייתי שבקרוב אאבד גם את הכרתי, יחברו אותי לאינפוזיה וההמשך ידוע.

במקצועות כמו אלה שבהם אני עוסק, כאשר אתה מאבד את ההכרה באופן אישי, אתה בעצם מתחיל לזכות בהכרה מהבחינה הציבורית. ואז בדרך כלל כותבים ואומרים: האיש שלא זכה להכרה הראויה בחייו, איבד את הכרתו – ורק עכשיו הוא זוכה להכרה לה היה ראוי כשעוד היה בהכרה.

כך או כך הכאבים היו עזים. בני המשפחה התקבצו מסביבי וכל מי שמלפני ומעלי ומצדדי ומאחורי היה עומד. רק אני הייתי כפוף. אשתי אמרה: "זה שום דבר". לא יכולתי לדעת אם אני זה "שום דבר" או מה שקרה לי זה "שום דבר".

"תנסה להתיישר ותעשה דיאטה", אמרה לי אשתי, שלא התרשמה כלל מהעובדה שלנגד עיניה ניצב חצי בעלה, כשם שלא התרשמה ממני כעבר, כשעוד ניצבתי לפניה מלוא קומתי. "תביאי לי בבקשה את הטלפון", ביקשתי. מכשיר הטלפון הונח על הריצפה מתחתי, יען כי שם גם היו מטלטלות ידי כמו ידי שימפנזה. "תחייגי את המספר של איציק בן־נר בבקשה". היא חייגה. "איציק?" "שלום יאיר מה נשמע?" "רע מאוד. במקרה הטוב נתפס לי הגב. אני לא אוכל לבוא לישיבה של 'דבר אחר'". "מצויין" צהל בן־נר מצידו השני של הקו. "יופי שנתפס לך הגב! תוכל לכתוב על זה! זה נושא מצויין בשבילך! תעביר את הרשימה לתרזה מחר בבוקר. שב מהר לכתוב לפני שזה יעבור לך".

עם חברים כאלה לא צריך אויבים. כל פעם שקורה לי משהו, וזה קורה הרבה שקורה לי משהו, הם ממש מאושרים. אז אולי בכל זאת העיתונות אשמה בכלל?

סוירי: המאמן הבא של הנבחרת הלאומית בכדורגל יהיה ישראלי

למרות הקמת הועדה לבחינת מועמדים זרים,יבחר המועמד מבין שנים: דוד שוייצר מהפועל ת"א או שלמה שרף ממכבי חיפה. סיכייו של שלמה שרף טובים יותר.

מאת אשר גולדשלגר

למרות חידוש עבודת הועדה לקביעת המאמן הלאומי הבא של נבחרת הכדורגל, הבהיר אתמול יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל שאול סוירי, כי המאמן הלאומי הבא של הנבחרת יהיה מאמן ישראלי.

סוירי הבהיר, חד משמעית, כי אין ביכולת ההתאחדות לכדורגל לשלם סכומים מתאימים לדרישות המאמנים הבכירים של אירופה.הוא סוירי הדגיש, כי השמות שהוזכרו על־ידי עמיתיו בהתאחדות הינם פרי מיזמות של גורמים שאינם מקרב ההתאחדות לכדורגל.

סוירי ציין כי"ההצעה לחדש את עבודת הועדה, היא פשרה בין הצעתי לבין הצעתו של מילצ'ן. השיטה שבה ניסו להחתים את ג'וני ג'יילס לא תעבוד יותר בהתאחדות".

נודע, כי ראשי הפועל קיבלו הנחיות לגבי גובה התשלום שישולם למאמן זר.הסכום שצויין עומד על 3,500 דולר לחודש. לדברי ראשי הפועל לא ניתן בסכום זה למצוא מאמן ראוי לשמו.בין ראשי הפועל סוכם כי הועדה לקביעת המאמן הלאומי הבא, תוכל לדון גם על מאמן ישראלי ולא תעסוק רק במאמן זר. שני השמות הכמעט בטוחים הם דוד שויצר ושלמה שרף . לאחרון סיכויים טובים יותר לזכות במשרה.

עם זאת הבהיר שאול סוירי כי"העמדות שהוצגו בהתאחדות לכדורגל אינן של סיעות, כי אם החלטות של חברים מכל הקשת בהתאחדות לכדורגל. דומה, כי עתה רק עוזריקם מילצ'ן נחוש עדיין בדעתו שצריך למנות מאמן זר.גם חברים אחרים מסיעתו של מילצ'ן כבר השתכנעו, שאין עוד לחפש מאמן זר, שהרי אין הצעות ואין מועמדים שיענו לקריטריונים.

נודע, כי ישיבת הועדה לקביעת המאמן הלאומי נדחתה ממחר ליום שני הבא, עובדה שתותיר רק שלושה שבועות לחיפוש מאמן זר.

כדורסלני גליל־תחתון הרשימו בנצחונות בגרמניה

מאת שמעון רייס

קבוצת הכדורסל של הפועל גליל־תחתון, שסיירה בשבועיים האחרונים בצפון גרמניה, זכתה לנצחונות מרשימים על קבוצות מאיזור הנובר עימם התמודדה.

נצחונה הגדול ביותר היה על קבוצת גרוסבוטל, שליד הנובר, בתוצאה 57:75 לאחר 26:30 במחצית.

בשורות הגליל התחתון הצטיינו שחקני החיזוק ראובן רוטשילד וסמואל מלמה מהפועל עידוד ודני ויצמן ממכבי טבריה.

בשורות הקבוצה הגרמנית משחק שחקן שגובהו 2.07 מ' והוא מתאמן כיום במיכללה אמריקאית.

במשחק אחר ניצחו שחקני הגליל התחתון את קבוצת גרבסרג בתוצאה 38:61.

הקבוצה הישראלית גם זכתה בטורניר כדורסל שנערך בעיר נרישטאט ליד הנובר.

ברנאר הינו (מימין) וגראג למונד - יריבים על המסלול בטור־דה־פראנס. חברים מחוצה לו

האמריקאי למונד מסכן את הינו ב"טור־דה־פראנס"

מאת ג. שוין

גראג למונד – הרחוק רק חמישה ימים מזכיה היסטורית כאמריקאי הראשון שזכה אי פעם ב"טור־דה־פראנס" הוא תלמיד בעל תפיסה מהירה ביותר.

הצעיר בקליפורניה גילה את מקצוע הרכיבה על אופניים לפני 11 שנים בלבד כאשר אליפות מקומית נערכה בעיר הולדתו, לייקווד.

הרכיבה על אופניים תפסה את דמיונו ושלוש שנים מאוחר יותר היה לאמריקאי הראשון שזכה בתואר עולמי במירוץ רחובות. זה קרה באליפות העולם לנוער שנערכה בבאנגס אירלנד. ואם לא די בכך היה שותף לזכית נבחרתו במדלית כסף וחזר הביתה עם שלל רב.

מאז כבר הצליח לקטוף גם מדליות רבות בין המקצוענים. באליפות העולם למרוצי רחוב נטל מדליות כסף וארד. בטור האיטלקי סיים שלישי ורביעי ואח"כ הגיע שני ושלישי במירוץ החשוב מכולם – הטור דה פראנס.

היום הוא מוביל את חבורת הרוכבים (נותרו רק 84 במירוץ) כשנותר להם עדיין לסיים את הרכיבה בהרי האלפים לקראת הכניסה כמנצח ביום ראשון לפאריז.

למונד מוליך בראש עם יתרון של יותר משתי דקות וחצי על פני ידידו הגדול וחברו לנבחרת הצרפתי ברנאר הינו באמתחתו כבר חמש זכיות בטור הצרפתי.

למונד, הנוטל חלק בטור זו הפעם השלישית, לצוות שמונה "טורים" של הינו אינו מסתיר את היריבות בינו לבין הצרפתי. אם לראשי קבוצתו היתה בעיה הם שברו את הראש עוד בטרם הוחל השנה.

למונד עצמו אומר: "היריבות עם הינו עושה את הטור קשה ביותר עבורי. מנטלית ופיסית. שני מוליכים המשתייכים לאותה קבוצה היא מצב לא נורמלי".

אולם מסתבר כי היריבות ביניהם לא מפריעה להם לקיים יחסי חברות הוגנים. כך למשל סיימו את הקטע ה־18 שלשום יד ביד בזמן הזה.

השניים אף הסכימו ביניהם כי המחזיק בבכורה אחרי הקטע של יום חמישי (כסס. אכין לא יופרע על חברו בדרך לזכיה.

"זה יהיה קרב של אחד נגד השני. נראה מי יהיה החזק יותר" – מסכם למונד את המאבק ביניהם.

ראשי ההתאח' לספורט תקפו את הטלוויזיה

מאת משה כהן

יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, ח"כ פנחס גולדשטיין, יפנה לשרי האוצר והעבודה לאפשר להגדיל תיקני טכנאים לתעסוקה בשבתות כדי לאפשר משדרי ספורט.

לאחר פגרה ממושכת התכנסה אתמול הועדה, וקיימה דיון מקיף על משדרי הספורט ברשות השידור.

מנהל רשות השידור אורי פורת אמר, כי בעיית העסקתם של טכנאים בשבתות פוגעת קשות במשדרים.

מנהל ההתאחדות לכדורגל יעקב אראל מתח ביקורת על הטלוויזיה שלדעתו מתעלמת מאירועי ספורט בין־לאומיים. לעומתו, שיבח ח"כ דב בן־מאיר את עבודת מחלקות הספורט ברדיו ובטלוויזיה.

כצפוי, תקפו נציגי ההתאחדות לספורט,היו"ר עמי שלף והמנכ"ל שמואל ללקין, בחריפות רבה את רשות השידור, שלטענתם מזניחה כליל סיקור פעילות בענפי ספורט שונים, דבר המונע את פיתוחם.

ח"כ מיכה רייסר אמר באירוניה כי הוא מתנגד לביזבוז זמן שידור על ענפי ספורט בהם מספר המשתתפים רב ממספר הצופים.

חברי הכנסת דן תיכון, חיים רמון ובני שליטא ביקשו לשדר גם פעילות בענפים אחרים כדי לעודד פעילות בהם.

מנהל חטיבת החדשות בטלויזיה יאיר שטרן הסביר לנוכחים כי לא ניתן לבזבז זמן שידור על ענפי ספורט שוליים.

ח"כ יוסי שריד אמר שרק בשידורי ספורט ישירים הם הפתרון להצלת הכדורגל המצוי בשפל.

מ"מ יו"ר הנהלת רשות השידור חדד אזמן אמר, כי הרחבת משדרי הספורט בשבת מותנית בפתרון בעיית הטכנאים.

חברו להנהלה דוד בנע הסביר, כי הכוונה כיום היא להעביר כמה שיותר אירועי ספורט בשידורים ישירים.

מחפשים מאמן חדש לנבחרת הנשים בכדורעף

מאת אשר גולדשלגר

הועדה המקצועית של אגוד הכדורעף מתכוונת למצוא מאמן חדש לנבחרת הנשים במקומו של אבי הולצמן, מאמנה בשנה האחרונה.

בכוונת הועדה להעסיק מאמן לתקופה ארוכה, שיוכל לבנות את הכדורעף הנשי בישראל.

לדברי חברים בועדה יש לבנות נבחרת לטווח ארוך, על מנת למנוע כשלונות כפי שהיה אשתקד.

הולצמן, יאמן בעונה הקרובה את הפועל סויד.

מפעל נאה לזכרו של מיכה בוכלצב

מרתון שחיה שנמשך 24 שעות רצופות, בהשתתפות 40 שחיינים מהפועל הוד השרון היה לא מכבר בבריכת השחיה של בית ברל. המפעל נערך לזכרו של מיכה בוכלצב, שנהרג לפני שנה בסיני.

השחיינים שחו יחדיו 200 ק"מ, כאשר כל שחקן שחה חצי שעה במשך היממה.בתו של בוכלצב, תמר, היא אחת מן המשתתפות באגודה, שאספה תרומות ובמבצע במפעל ההנצחה.

בתום המשחה הארוך חולקו ארבעה מגינים למצטיינים באגודה: עדן רובנסקי, מיכל שרייבר, רמי לוי ותמר בוכלצב.

כארגני המפעל היו: רות בוגין וה"ר ברוך צ"ש.

גב'יעים לקבוצות אלופות במקומות עבודה בצפון

בנוכחות מחזיק תיק הפועל בועדה המרכזת יעקב ישי, מזכ"ל הפועל יצחק אופק ומזכיר הפועל מחוז הצפון – הוענקו בחוף התמרים בעכו גביעים ומגיני־הוקרה לקבוצות שדורגו ראשונות במיסגרת הליגה למקומות העבודה במחוז הצפון.

המחוז מקיף כ־1000 ספורטאים במקומות העבודה, המתמודדים בחמישה ענפי ספורט: כדורגל, קטרגל, כדורסל וטניס.

בסיום העונה המשחקים דורגו הקבוצות הבאות במקומות הראשונים:

כדורגל ליגה א' – פרוסרום עכו. ליגה ב' – גל תעשיות נהריה.

כדורסל ליגה א' – להבי ישקר נהריה. ליגה ב' – אגד נצרת עילית.

כדורעף ליגה א' – תע"ש נצרת עילית.

טניס עירית נהריה.

חילופי גברי של מאמנים בליגה לכדוריד

מאת אשר גולדשלגר

שלמה אלמליגוס, שאימן בעונה האחרונה את קבוצת הפועל רחובות, יאמן בעונה הקרובה את סגנית האלופה בכדוריד, קבוצת הפועל רמת־גן.קבוצת הפועל רחובות מנהלת עתה מו"מ עם יעקב סגלר ונתן פרי. בסיומו תחליט על המועמד המתאים.

שחקן העבר, שלמה הופמן, שזכה כמאמן נערי מכבי פ"ת ב"ראבל", ידריך בעונה הקרובה את קבוצת מכבי נתניה.קבוצת מכבי רחובות מנהלת מו"מ עם ליסמן ודרמוני.

רפי קוט, שהדריך את האלופה, קבוצת מכבי ראשל"צ, יאמן בצוותא עם ישראל ברנר את קבוצת הפועל פ"ת.יוסי קלח'ני, שהיה אשתקד כאמן הפועל רמת־גן, יאמן בעונה הקרובה את הפועל ראשל"צ.

השחקן מיקי טננבוים יעבור ממכבי רחובות להפועל פ"ת. שמואל ינקוביץ ממכבי רחובות יעבור אף הוא להפועל פ"ת.קבוצת מכבי פ"ת מנהלת מו"מ עם המאמן משה לגיל.

מארטינה נאוורטילובה חוזרת לצ'כיה לאחר העדרות ממושכת. היא ערקה מארצה לארצות הברית ועתה היא מחזיקה בדרכון אמריקאי ומייצגת את אמריקה במשחקי גביע הפדראציה יחד עם יריבתה המושבעת כריס אברט לויד. כאן בתמונה היא נראית עם המשקפיים הכהות כאילו חוזרת מהכפור. לא כטניסאית אלא כ...מרגלת.

קבלת הפנים האדישה לנבחרת הכדורסל – לא הפתיעה את ראשיה

מאת משה כהן

ההישג המרשים של נבחרת הכדורסל באליפות העולם שנערכה בספרד, לא הרשים את חובבי הספורט בארץ.

ניתן היה לחוש זאת היטב בעת שובה של הנבחרת לארץ, כשרק בודדים המתינו לשובה בנמל התעופה. מסתבר שההמונים נשארו בבית.

יו"ר המשלחת לספרד עו"ד שמעון מזרחי לא נשמע מופתע מהאדישות הכללית.

ש: אתה מאוכזב מקבלת הפנים?

ת: ההישג הגדול נשאר הישג. אני לא אוהב לצאת מגידרי לכן לא ציפיתי ליותר מדי.

ש: אם נבחרת הכדורגל היתה זוכה להישג דומה, קבלת הפנים היתה שונה?

ת: כן. כיוון שהכדורגל מדבר יותר אל חובבי הספורט למרות שהכדורסל זכה להישגים מרשימים יותר.

גם מנהלה הוותיק של הנבחרת עמירם שפירא, לא נשמע מוטרד מקבלת הפנים האדישה.

ש: אתה מאוכזב מקבלת הפנים?

ת: אותי לא מעניינות קבלות פנים. אם עם ישראל חושב שזה מה שמגיע לנו שיהיה לו.

ש: כיצד אתה מסביר את האדישות?

ת: בארץ, יש מניה של כדורגל. יתכן גם שחובבי הספורט רגילים להצלחות של הכדורסל. בכל אופן לגבי זה לא משנה כלל, העיקר שהמשפחות של השחקנים מאושרות.

ארז נבון עזב בית"ר ירושלים

ארז נבון, בנו של סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, עזב את קבוצת הנערים של בית"ר ירושלים. הוא ביקש שיחרור מהנהלת האגודה וקיבל אותו. לפי שעה לא נרשם ארז, שהצהיר בשעתו כאשר אביו היה נשיא המדינה כי הוא אוהד את בית"ר ירושלים, בשום אגודה אחרת.

הצטרפותו של בנו של נשיא המדינה בשעתו, חבר מרכזי במפלגת העבודה, לאגודת בית"ר ירושלים היתה לצנינים בעיני רבים מחברי הפועל המרכזיים.

באחרונה נפגש מזכ"ל הפועל יצחק אופק עם השר נבון ואגב אורחה בישר נבון לאופק, כי בנו ארז אינו משחק עוד בקבוצת הנערים של בית"ר ירושלים.

מנת דם חיים לאדם

זכור/י תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם שנתי למשפחתך ולך.

לתרומת דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

קבלת מודעות 24 שעות ב דחוף

מודעות משפחתיות דחופות וכל יתר סוגי המודעות ל' הלוח הכללי דבר מתקבלות 24 שעות ביממה ב' דחוף דיזנגוף רח' דיזנגוף 118 (מול כסית) טל. 239952 248518

תקון טעות

במודעה שהתפרסמה ב־20.7.86 חוק התכנון והבניה תכנית לפי סעיף 117 תכנית מתאר מפורטת ר"ג 795. תכנית מתאר מקומית ר"ג 340/ ר"ג 340 גוש 6126

מרדכי בנאי יו"ר הועדה המרכזית לתכנון ולבניה ת"א־יפו

שלמה גליקשטיין, האיש שהעלה את ישראל לגמר האיזור האירופי בגביע דייוויס, באחד ממבצעיו נגד ההולנדים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה על פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי – מר גדעון ואסבי אמיר – לאשר תוספת בניה ל־4 דירות, ברחוב עמיקם 3 חלקה 60 בגוש 10758.

הבקשה כוללת בעודף שטח בניה של 16 מ"ר מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה' בין השעות: 08.00 – 11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יגישה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר יובין מהנדס העיר

בית־הדין הרבני האזורי חיפה
שדרות המגינים 54
תיק שמר/7814

התובעת: מרי פרידה
הנתבע: אלברט פרידה כתובת בלתי ידועה

הזמנה לנתבע

הינך מוזמן להופיע למשרד ביה"ד הנ"ל חדר 8 אולם 2 ביום חמישי כ"ד בתמוז תשמ"ו 31.7.86 בשעה 9.45 בבוקר כנתבע בתביעת מזונות שהגישה כנגדך אשתך התובעת.
אם לא תופיע, ביה"ד ידון בהעדרך.

בשם בית־הדין
הרב רפאל מהלידאני
המזכיר הראשי

מנוי מביא מנוי

מבצע

...בוקר טוב עם עיתון טוב "דבר"...

מנוי מביא מנוי
למה שידידך לא יהנו גם הם מעיתון "דבר"?

אתה יודע כי "דבר" של היום הוא העיתון הטוב ביותר. צרף את ידידך לקוראי "דבר" בתנאים מיוחדים של 50% הנחה (10.80 ש"ח לחודש) ותקבל זוג כרטיסים להצגה בתיאטרון הקאמרי לפי בחירתך.

...ערב טוב עם תאטרון טוב ה"קאמרי"...

עיצוב סטודיו ליאור

במבצע מיוחד ניתן לך כל בוקר לביתך עיתון "דבר" ב־50% הנחה ממחיר המנוי למשך חצי שנה הראשונה. 15% הנחה למשך 6 חודשים נוספים.
הוצאת עיתון "דבר" מתחייבת בזה שלא למשוך כספים מעבר לסכומים המגיעים לה.
עיתון "דבר" אגף השיווק שינקין 45 ת.ד. 199 מיקוד 61001 ת"א

לכבוד בנק ___ סניף ___
כתובת הסניף ___
מספר חשבון בבנק | סוג חש' | קוד מסלקה
קוד המוסד 1420
תאריך ___ חתימת בעל/י החשבון ___

פרטי המחותים:
שם ___
משפחה ___
כתובת ___
טלפון ___

כל בוקר עם עיתון דבר הוא בוקר טוב.

חוזרים לעתונות טובה דבר

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

אני מאשים

יוצאים לאור

מאת מירי פז

ג׳יאל קנטור: „תמונות מארץ ישראל". אדם מוציאים לאור.

תערוכת תצלומיו של ג׳יאל קנטור במוזיאון ישראל עוררה לא מכבר סערה רבתי.

לקובץ המהודר הזה נוספה הקדמה של ישעיהו ליבוביץ המבאר כיצד האמן ברגישותו אל החריג ויוצא הדופן, מנציח בעצם שיגרה. השיגרה היא השחתה. השחתת־מידות היא תוצר בלתי נמנע של מציאות פוליטית קשה שהחוויה המרכזית בה היא השלטון על עם אחר.

אילו יצא ג׳יאל קנטור למישוט מקרי בפרוזדור בארץ־ישראל, ומצלמתו היתה קולטת באקראי את אשר קלטה, ניחא. אבל המישוט הזה אינו אקראי, אינו בלתי־אמצעי. ההעמדה בתצלום, השכלול שלו מושידים את בעליו בכוונת־מכוון. אין זה מישוט מקרי וגם תמים אינו. כיוון שיצא לחפש את מראות הכיבוש, מצא ג׳יאל קנטור את אשר ביקש. הוא מיקד את עדשת מצלמתו על פניו המיוסרים של בדמיעוטים הנתון ב„בדיקה שיגרתית", ברגלו הדורסנית של ישראלי הנתונה בנעל ספורט אופנתית רומסת נער ערבי המוטל על הכביש, בתנוחה המשפילה שבה ערבי מופשל מכנסיים נצמד אל הקיר במהלך חקירה. כל זה, כמובן, תחת הכותרת „חקירה שיגרתית". גם אלה תמונות מארץ ישראל. אך האם מקרה הוא שתמונות אלה חדות, נראות כמבויימות בעוד תצלומי ההווי בקיבוץ כפר מנחם, קיבוצו של קנטור, „סבא ונכד", סבתא ונכדה", מטושטשות קמעה, נודפות אווירה כמו־אמנותית?

מראות הבדיקה השיגרתית מצטלמים היטב על יד כרזה של כהנא שכותרתה „תנו לו את הכוח לטפל בהם עד הסוף! כי הוא משלנו!" וגם על יד כרזת קיר שמישהו הכתים במגן דוד ובצלב קרס, האחד לעומת השני. אגב, תצלום רגל הישראלי הרומסת נער ערבי סמוכה מאוד באלבום לתצלום כרזת פרסומת של „לידייס" שבה נראית צעירה חסוכת־גו רומסת גבר הנתון בתנוחת כריעה. „יש ללידייס הופעה שמרגישים" (חברת הפירסום „רדף" אחראית לקריאטיביות הזאת), אומרת הכותרת. מה ציני ומרושע יותר: כרזת הפירסומת או העמדתה בידי הצלם־האמן בסמוך לתצלום (שנראה מבויים כל כך) של הרגל הישראלית הדורסנית?

סדר העמדת התמונות באלבום מלמד על המסר. תצלום ראשון: תאומי מנגלה על רקע בניין יד ושם. הכותרת: „אני מאשים". אחר כך אופטימיות מבודכת: בניין הארץ המגולם בתצלום של חלוץ. מרכיביו הרב־גוניים של הנוף האנושי הארץ־ישראלי ותמונות הווי כמו־סתמיות: תצלומי אנשים בתחנה המרכזית. אישה נושאת סל קניות ודוחפת עגלת ילדים. לידה חיל חמוש. בתצלום אחר אישה הרה, לבנתית, כנראה. הרקע המצוי בכותרת הכתובה של קנטור הוא „חילופי אש ארטילרית". אלה ואלה תמונות חיות מארץ ישראל. אין חדש.

התעלמות מבישה

לא היתה זו הפתעה בשבילנו שהטלוויזיה הישראלית התעלמה מהקונצרט המיוחד של הפילהרמונית בפארק הירקון. מוסד ממלכתי זה הוא מעוז של אדישות לכל הנעשה בחיי המוסיקה בארץ. מנותק כרונית מהמציאות הישראלית. במשרדי הטלוויזיה ברוממה וב„מרכז כללי" ברחוב יפו בירושלים יודעים מה טוב בשבילנו, צופי הטלוויזיה משלמי האגרה: רדיו מצולם במתכונת של ראיונות אינסופיים ומשחקי ספורט. אבל בישראל אוהבים מוסיקה קלאסית.

מאות אלפים של חובבי מוסיקה בארץ הזו נוהרים לאולמות הקונצרטים ולמופעים מוסיקליים, כאל „ספורט לאומי". אבל הנהלת הטלוויזיה אינה מגלה הערכה מיוחדת לתופעה זו. כ־300 אלף אורחים, מכל הגילים, ישבו על הדשא בפארק. ההצלחה והסיפוק היו שלמים. ממאות אלפי אזרחים אחרים ברחבי הארץ נמנעה החוויה. בטלוויזיה הישראלית נחשב, אולי, קונצרט כזה למותרות. תרבותי מדי. אין טעם להתאמץ לארגן שידור ישיר. במקרה הטוב — אפשר לקנות הפקה מוכנה מרשת טלוויזיה אמריקאית או מקסיקאית ולשדר בעונה הבאה.

ישראל דליות

התצוגה הרחבה ביותר שנערכה עד כה בארץ של יצירותיו של האמן **משה גרשוני**, תיפתח במוזיאון ישראל, ב־5 באוגוסט. כחמישים מיצירותיו של גרשוני משש השנים האחרונות יוצגו בתערוכה.

„גרשוני יצר את ציוריו תוך כדי זמזום מנגינות ופזמונים שהשאירו את רישומם בציורים בצורת משפטים כתובים" מגלה יגאל צלמונה, אוצר התערוכה. „יצירותיו מורכבות ביותר ויש בהן התייחסות לכל הסתירות המאפיינות את המציאות הישראלית — חיים ומוות, כשלון ותקוה, יהדות וישראליות".

התערוכה תוצג באולמות מרצבכר לאמנות ישראלית אשר בביתן אילה זקס־אברמוב, במשך שלושה חודשים. ילוו את התערוכה קטלוג מקיף וכרזה.

קולות ומקהלות

הזמריה הי״14 בישראל. קונצרט חגיגי. תיאטרון ירושלים. 20.7

מאת ישראל דליות

הפעילות בזמריה מתרכזת בעיקר בשירה משותפת במפגשים, בסדנאות ובקורסים. אבל קונצרט חגיגי פומבי, עם כותרת מבטיחה כ„אלף קולות מצדיעים לירושלים", הוא אירוע שמצפים לשמוע בו הדים מהמתרחש בזמריה „מאחורי הקלעים".

מה ששמענו (והתכנית היתה ארוכה) היה, ברובו, ללא התרוממות מוסיקלית מלהיבה. נקודת תורפה בולטת היתה עריכה חלשה. צירוף סתמי של סגנונות והרכבים „מכל הבא ליד". ערב עמוס לעייפה.

הקונצרט החל בפתיחה תזמורתית לאופרה „לכלוכית" של רוסיני, שנוגנה בשגרתיות אפורה על־ידי התזמורת הסימפונית חיפה, שהשתתפה גם בביצוע „שירת הגורל" מאת ברהמס (מ־1868). ביצירה נהדרת זו, המבטאת יאוש ואמונה, זכינו למיזוג קולות מוצלח, הודות להדרכתו המעולה של סטנלי ספרבר, בשלוש מקהלות: „רינת", „חן השומרון" מפרדס חנה, ומקהלת האגודה בין לאומית למוסיקה ממערב־גרמניה. שלושת השירים, השמחים והדינמיים, „דברי קהלת", של אהרון חרל״פ (מנצח מקהלות בנוער) הושמעו, בביצוע בכורה, בשירה נקייה של מקהלת „רינת". לאחר קפיצה למאה ה־17, בשירים של היינריך שיץ, שוב חזרנו לימינו בחלק השני שהתאים, בדרך כלל, לרוח העממית המזוהה עם אירוע כזמריה. מקהלת נערי ירושלים (בהדרכת יונתן לסר) הפיקה קולות רעננים בשירי הזמר השובבים והמקוריים „משחקי פורים", לפי שירי ילדים, מאת אנדרה היידו ובשירת א־קאפלה של „מחזה לעובדיה הגר הנורמנדי" של גדעון לבינסון. ארבעה קטעים רצופים שבהם נעשה שימוש חופשי בשתי נעימות של עובדיה ששרדו בכתב יד.

המקהלה הסרבית־יהודית „האחים ברוך" מיוגוסלביה, בניצוח אלכסנדר וזייק הפגינה שירה מקהלתית נלבבת בלתי מאומצת וטבעית. ללא צעקנות מיותרת. בייחוד הצטיינה בהטעמת המקצבים הנמרצים של שירי העם האופייניים לריקוד הקולו הלאומי.

שירים ועיבודים של מלחינים יהודיים השמיעה מקהלת הפסטיבל היהודי האמריקאי בניצוח יהושע יעקובסון ומתיו לזר.

כאשר הגענו בסופה של הדרך הארוכה ל„שירי הצוענים" מאת ברהמס (מקהלת הנוער עודדיין וספליה) כבר קשה היה להתרכז. הקהל החל להתפזר. חבל — השירים הם נהדרים.

אגב, תנאי האקוסטיקה ב„אולם שרובר" (בתיאטרון ירושלים) אינם מתאימים למופע מקהלות ופוגעים בתכונה הצלילית. מה אירע לזמריה? האם חלפו ימי הזוהר שלה?

נקווה שקונצרט הסיום החגיגי, מחר בערב בהיכל התרבות בת״א, יהיה מוצלח יותר.

פרס בין־לאומי למלחין קופיטמן

מאת ישראל דליות

האגודה הבין לאומית של מבקרי מוסיקה העניקה ב־7 ביולי השנה בטקס חגיגי, ב„לינקולן סנטר" בניו יורק, את הפרס ע״ש המנצח סרגיי קוסביצקי, למלחין הישראלי מרק קופיטמן ולמלחין הפולני הנודע ויטולד לוטוסלבסקי. הפרס מוענק, מדי שנה, להקלטה של היצירה הטובה ביותר (לדעת המבקרים) שהולחנה על־ידי יוצר שעודו בחיים. קופיטמן זכה בפרס על יצירתו „קול הזכרונות", בתקליט של „תקליטי ירושלים" ו„פואסיאן מיוזיק" בניו יורק, עם התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור בניצוח גארי ברתיני (הקלטה דיגיטאלית מקונצרט פומבי ב־22.4.82). ללוטוסלבסקי הוענק הפרס על הסימפוניה השלישית שלו בהקלטה של סי.בי.אס, עם התזמורת הפילהרמונית של לוס אנג׳לס בניצוח המנצח הפיני הצעיר אקי־פסה סאלונן.

הפרס היוקרתי מחולק מאז 1963, במטרה לעודד מוסיקאים ויוצרים חדשים ומנוהל כיום באמצעות מועדון המוסיקאים של ניו יורק. חבר השופטים מורכב ממבקרי מוסיקה מצרפת, בלגיה, שוויץ, אנגליה, מערב גרמניה, ספרד, שוודיה וארה״ב. נוסף על כך מעניק חבר השופטים, מדי שנה, שלושה פרסים על ביצועים מוקלטים הטובים ביותר בתחום המוסיקה הקלאסית. מבין ההקלטות שזכו: סונטות מאת בטהובן בנגינת הפסנתרן אמיל גיללס (דויטשה גרמופון).

קופיטמן, שעלה לארץ מרוסיה ב־1972, הוא כיום מלחין ומורה מן השורה הראשונה. יצירתו „קול הזכרונות" (שזכתה בזמנו לשבחים מעל דפי „דבר") מעידה על חיפושי המלחין לדרכים חדשות לגיבוש סגנון המושרש במוסיקה העממית. הרעיון המנחה מקורו בשרשרת של זכרונות בלתי מוגדרים ובלתי מסודרים בסדר מסוים שאחד מהם הוא לחן תימני מסורתי למילים של שלום שבזי שהמלחין שמע לראשונה מפי הזמרת העממית, גילה בשארי בת למשפחה יוצאת תימן, המשתתפת בכל ביצועי היצירה. פיוט זה הוא נקודת המוצא של „קול הזכרונות".

ספח נוסף של פסטיבל הסרטים הירושלמי. טלקס שהתקבל השבוע בירושלים, מהטלוויזיה ההולנדית מבשר לאנשי הסינמטק־שהטלוויזיה ההולנדית, ששלחה קניינית לאירוע, החליטה לרכוש כמה וכמה סרטים. ארבעה מהסרטים הם ישראליים: „חייך הגדי" של שמעון דותן, „חמסין" של דני וקסמן, „שתי אצבעות מצידון" של אלי כהן ו„סרט לילה" של גור הלר. לבד מאלה בחרה הטלוויזיה ההולנדית חמישה סרטים זרים („קובה" בצילו של ספקי, „מכתב לברז׳נייב", „ההחלטה", „באיאן קו" ו„ברוכים הבאים לעינה").

משמעות הידיעה היא, שהפסטיבל מתחיל, כפי שחלמו הוגיו, לצבור משמעות בשוק סרטים. רחוק מאוד מלהוות תחרות לפסטיבלים המרכזיים, אך גורם שיכול לדרבן גופים חדשים לגלות עניין ולחשוף בפנינו את המחצבים שהיו נמנעים מאיתנו אלמלא כן.

אמיר רותם

הביקור בפורים האחרון, היה עוד בטרם הספיקה הסדרה המדובבת **„קיד וידאו"** להשתרש בתרבות הישראלית הרכה. **בריאן סקוט, סטיב אלתרמן (!), רובי ריסט וגבריאל בנט**, הגירסה האנושית, יחסית, של הגיבורים המצוירים, חזרו. הפעם יעניקו החברים, המופיעים כלהקת פופ לכל דבר, מופע מלא. **דודו מזר**, המופיע כזמר פופ לכל דבר, יתכבד בפתיחות המופעים, שיחלו מחר. ב־5 באוגוסט יזכה גם היכל התרבות הקשיש לארח את נערי הוידאו.

אמיר רותם

מעגל הטירוף

„שחור היה הלילה", להיט חדש מבית היוצר של ניסן נתיב

מאת מירי פז

„שחור היה הלילה", פרי ההילולים האחרון של הסטודיו למשחק של ניסן נתיב מאיים לגבור על הצלחתה הקודמת של אותו סטודיו, „כולם היו בני חורץ בנעמי": כדאי לזכור את השמות של טל סיאקי, ג׳יזל ארנפרייד, דוד כהן, קרן מור, יוסף אלדרור, איזו ליבוביץ, שרון הכהן, קרן מור, אדם מדר, שחקני הדור הבא על בימותינו, אלא אם כן ישתבש משהו בשיקול דעתם של מנהלי התיאטרונים.

מיקי גורביץ׳, האחראי במידה רבה להצלחת „בעמי" של הצבר לפין את להב בזכות הבימוי רב־התנופה ומלא ההמצאות, עושה זאת שוב גבוה יותר, מטורף יותר. הפעם גורביץ׳ גם כתב, גם ביים. מדובר בזוג האוהבים אדל (טל סיאקי) ויזי (כץ) שהגורל האכזר מפריד ביניהם. יזי מפסיד את ממונו, ביתו ואשתו אדל במשחק קלפים לטובת הסרסור התורכי טנזיל (דוד כהן). טנזיל מעסיק את אדל המסכנה בזנות. יזי נעשה לנווד־אלכוהוליסט. סמוך לאספה אחת הוא מוצא את התינוקת העיוורת מירלה (קרן מור). שניהם נאספים בידי זוג עולים חדשים מצרפת, אדמרי (ג׳יזל ארנפרייד) וגסטון (יוסף אל דרור). בביתם מוצא יזי חום ונוהם. גסטון יוצא לקנות „סילטולים" למירלה הבוכיה. בנבב ג׳קי (איתן בלום) חולה הנפש, שלא מכבר השתחרר מן המוסד הסגור ועתה הוא אוחז בנשק כמתגרד במכבר האחרון. ג׳קי מבשר לאדמרי שבעלה נרדם בתאונה. אדמרי מתעלפת. ג׳קי יוצא לטפל בה ומניח את הנשק בחדר האורחים. פייר, בנה של אדמרי, מנסה את הנשק ויורה באהותו. יזי בורח, בשל נטייתו הבלתי־נשלטת להשליט אסון בכל מקום שהוא נמצא בו. מירלה מתאהבת בפייר. ג׳קי לא ישכח את איזורה אהובתו מן המוסד הסגור, אך זו תלתה את עצמה והוא נשא נחם בזרועותיה של גיטל (שרון הכהן) המפגרת, בתו של לופו (איזו ליבוביץ׳), הקצב הרוצח. גיטל משחקת בגפרורים ושורפת את עצמה, וזו עדיין, לא תמצית העלילה. יש כאן עוד המון מטורפים ורוצחים בעלי יצר שאינו ניתן לכיבוש, כל כך עד שאחת הצופות בהצגה (אתי לו) מתפרצת אל הבמה בצורחה מרה: איזו הצגה, כמה אסונות! אי אפשר עוד. כיוון שאי־אפשר להיות עד סביל לכל מעשי הטירוף הבלתי־מתקבלים על הדעת וגם המחאה לא עוזרת, מצטרפת הצופה האומללה למעגל הטירוף הכללי.

יש בהצגה הרבה קצב ותנועה. אף שלא כל השחקנים הם גם זמרים, לוליינים ונגנים (אדם מדר, האחראי על ביצוע הקטעים המוסיקאליים, מולט בכינור, הבוזוקה ומנדולינה), יש כאן ניסיון להציג תיאטרון טוטאלי. בכמה מן הקטעים מזכירה „שחור היה הלילה" את תיאטרון הקרקס הקסום של ז׳רום סאבארי.

„מקום בצמרת"

רשת ג׳ קול ישראל 23.7.86

1. כד הקמח — להקת פיקוד הצפון
2. מה נשאר לי — כנו צרעני
3. אסמרלדה — גלי עטרי
4. אולי אולי מחר — ישראלה קריבושי ופיקוד דרום
5. עבר של הזמן — רימה
6. את שרה בדרין — רמי קליינשטיין
7. חלומות אחרים — מאיר בנאי
8. אשה חופשיה — יהודה פאן
9. שיר ברים — שלמה יידוב
10. אלי למה לא תראה — לאה לופטין
11. שוב כתמונה — ירדנה ארזי
12. בכל הכח — אבי טולדנו
13. יבדגורין — להקת פיקוד המרכז
14. שיר של התוכי יוסי — אריק איינשטיין
15. משחק אמיתי — שוקי שוקי
16. השד יוצא מהבקבוק — דני בסן
17. עכשיו היא — משה דץ
18. שדות של אירוסים — שלמה ארצי
19. היא התווכחה איתו שעות — משינה
20. מעיר בשבועה — טנגו
21. קונמאקס — סי הימן וגבי שושן
22. בשו החלומות — רוני תורג׳מן
23. הנערה עם השחפים — ארבע לב אדום
24. יושב על הגדר — אלי פידן
25. תרקדי את הלילה — אבי טולדנו
26. שיר אהבה — נורית גלרון
27. הדייג הישן — שלמה ארצי
28. ולמרות כל אלה — משה פרי
29. תמונות של זכרונות — איתן מסורי
30. ותהיה לנו מלך — דני בסן

לבחירתכם — שירה המומנט החדש

31. שב הביתה — אבי מוסס
32. פה הייתי — סוזה גרצנר
33. אנשים — אלכס כגם
34. פת הלקה טובה — ירדנה ארזי
35. חלום רחוק — שמעון כהן

לכבוד:
„מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91910

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם:
כתובת:
תאריך

לשמוע כוכבים

תקליטים / קלאסי

מאת ישראל דליות

מספרים שכאשר המלחין הבריטי, ממוצא שוודי, גוסטב (או גאסטו) הולסט (1874־1934) הלחין את הסוויטה „כוכבי הלכת", לתזמורת ולמקהלת נשים, היה חוזה בכוכבים. יש אומרים, מומחה לאסטרולוגיה. אולם לאחר שהשלים את היצירה, בתקופת מלחמת העולם הראשונה, חדל להתעניין במיסתורי הרקיע והתמסר לפעילות מוסיקלית ענפה: מורה ומנצח מקהלות, נגן טרומבון, מלחין ומעבד שירי עם. הולסט תרם רבות לקידום החינוך המוסיקלי באנגליה. „כוכבי הלכת" (מ־1915־16) נחשבת, עד היום, ליצירה אהובה ביותר ברפרטואר הבריטי. מתחמרת בכשרון ובדמיון ואפילו בחדשנות מרשימה.

אגב, השירה הסימפונית „מארס", הפרק רב־העוצמה ביצירה, הושלמה לפני פרוץ המלחמה, באוגוסט 1914. „כוכבי הלכת" זכתה למספר רב של הקלטות, עם גדולי המנצחים (יותר מאשר „וריאציות אניגמה" המפורסמות של אלגאר). מי בעצם לא הקליט את היצירה? בין הפרשנים המובהקים שלה, נמצא מנצחים מהוללים באירופה ובארה״ב. הרברט פון קאראיאן הקליטה פעמיים, בהבדל של 20 שנה, עם הפילהרמונית הוינאית והפילהרמונית של ברלין. גם סר אדריאן בולט, מנצח בשתי הקלטות שונות, עם הפילהרמונית הלונדונית ופילהרמוניה החדשה (ה.מ.ו.). אחרים שהקליטו: סר גיאורג שולטי והפילהרמונית הלונדונית (דקא), יוג׳ין אורמאנדי ותזמורת פילדלפיה (אר.סי.איי), ויליאם שטיינברג ותזמורת בוסטון (דויטשה גרמופון). פריבילג׳, ולטר זיסקינד ותזמורת סנט־לואיס (סורנהבאוס).

זובין מהטה, המנצח בימים אלה על היצירה, במסגרת סדרות הקונצרט למנויים (האחרון לעונה זו) של הפילהרמונית הישראלית, הקליטה בהצלחה, עוד ב־1971, עם הפילהרמונית של לוס אנג׳לס (דקא). הקלטה משובחת שזכתה בזמנו לשבחים.

חלק מההקלטות יצאו בכמה מהדורות. לא את כולן אפשר כמובן למצוא בחנויות התקליטים בארץ. מתקליטי היבוא שניתן להשיג, פחות או יותר בנקל, בחנויות מובחרות, ראוי להמליץ על: לורין מאזל והתזמורת הלאומית של צרפת (סי.בי.אס, דיגיטאלית ותקליטון לייזר. 37249/40), ליאונרד ברנשטיין והפילהרמונית של ניו יורק (סי.בי.אס, בסידרה „מאסטרו" מ־1973, בהדפסה גרמנית חדשה. 61932), קאראיאן בהקלטה השניה הנפלאה (דויטשה גרמופון. דיגיטאלית ותקליטון לייזר. 2532 019 400 028־2), התזמורת הסימפונית הלונדונית בניצוח אנדרה פרבין. ביצוע מעולה והקלטה מבריקה בהפקה דיגיטאלית מחודשת (ה.מ.ו. 3002).

מכל הפרשנויות המוקלטות, חביבה עלי במיוחד ההקלטה החדשה של המנצח הבריטי הצעיר סיימון רטל ותזמורת פילהרמוניה. נגינה יפה מצטיינת באווירה וברגישות. יצאה בהדפסות טובות באנגליה, גרמניה וארה״ב. דיגיטאלית (ה.מ.ו. 067־43628). נותר רק לקוות שגם הקלטה חדשה עם מהטה תצא בקרוב.

במהלך החודש הבא תוצג בגלריה „מימד" בת״א תערוכת עבודות גמר של בוגרי המחלקה לצילום ב„בצלאל". בתערוכה עבודותיהם של 13 בוגרים. ביניהם גם עבודתו של **אילן בשור** (בתמונה).